Brev till C. Emil Bergman

1854 - 1863

Min dyre älskade Broder Emil!

Tack hjertligt tack för ditt för mig så kära bref. Ditt bref war så snällt jag har läst det och åter läst det. Hwad det är roligt att eder resa gått så bra och derpå behöfver jag ej twifla jag är så wiss om att I ären uti den trognaste wård och ledning om man ofta ej sjelf ser det och undrar öfver det så är det Gud som ställer för oss. Äfven det just att ej Betty Wreting kunde taga emot dig, tror jag säkert war något i Guds i hand för att gifwa dig något ändå mycket bättre. Så se nu hwart du kommer mitt kära barn, hwart det än blir behöfver du ju alls ej frukta du är ingenstädes allena. Hadde wi ej här hemma haft det i perspectiv att du skulle till Wretings hade det troligen ej kommit ut.

Som du säger att du känner dig så förbunden med Carl det förstår jag så wäl, synnerhet då man är på en främmande ort känner man bandet innerligare då man är skilt från sina öfriga. Ja Carl är och bra snäll jag håller och bra mycket af honom. Wi äro lyckliga som ha en sådan bror. Ett långt bref har jag haft från Robert från London det var verkligen märkwärdigt Gud har gjordt mycket med honom [illegible] han hem det. Och min älskade Broder hwad är

Farwäl nu min älskade Broder. Din tillgifna Syster [illegible]
hjertlig helsning till dig kära Carl i [illegible] [illegible]

Herr Ad. Em. Bergman
Waldemarsudden.

Björkfors d. 12 Aug. 1860.

ha osägligen mycket att tacka Gud för. Kunde vi
blott nedfalla och tacka och prisa Honom för allt.
Robert har wäl och skrifvit ofta till eder att I
weten mer än jag, men han tyckes ha kommit
uti en sann christelig familj. Gud före oss alla! men
wet du min Emil hwad det är swårt och underligt
att det ej tyckes gå för mig att komma till någon
allvarlig innerlig Christendom; vi måste bedja Gud
verka vilja och allt.

Jag tänker på, att nog war jag ofta tråkig och
otålig mot du min kära Emil war hemma så
nog har du mycket att förlåta hos mig.

Tack för att du talade om din sysselsättning
Malvina och bollndet är så roligt att weta så
mycket man kan få om eder. Det var roligt att du
gifvit ditt nya Testamente åt lilla Rugher, vi skola
innerligt gerna sända dig ett i stället. Du är wäl
ofta tillsamman med honom? Och hur gammal
är han, han kan wäl tala Swenska?
Tycker du att Bremen är en wacker stad? Hafven
I fått många bekanta som I hållen af och harmonie-
ren med? Detta war många frågor, men du kan
gerna besvara dem alla, skrif långt och skrif då ock
något om Robert hwad I weten nog skrifver han hit
men I weten (läkert?) kanske mera. Du kan ju skrifva längre
och på tunnare papper. I ären wäl mycket hos din
goda Pastor Treviranus? Äro hans döttrar något
lika honom, jag menar till det inre förstås? Men
du swarar wäl att du ej känner det.

Några nyheter ha vi just ej andra än dem mina kära bröders bref innehålla. I söndags på aftonen hade
vi åter mycket sammankomster i staden Lindgrens B…en från Calix samt många andra men Påskhelgen [illegible]
pas vi få ha mera stilla här ute.

Herr Ad. Em. Bergman
Waldemarsudden.

Björkfors d. 12 Aug. 1860.

rt om mi
Hernösan
us skull
så mycke
ra skulle
Jean Sc
dam reqv
Amsterda

Gustaf at
n afhemta

och den
e sade h
ner att g
går giöra

så det er
g dig ic
und mala,

arsamhet
motionerad
rit här o
går och
dag. Jag h

Herr Ad. Em. Bergman

Björkfors d. 12 Aug. 1860.

Carl ha förlåtit mig min förseende, som visst icke
kom från hjertat. Men, ehuru jag sålunda icke fick
uttala hvad jag inom mig kände, så har jag likväl tro-
get följt Dig med mina tankar, och hvarje god tidning
om Dig har skänkt mig den innerligaste glädje. Genom
Din vistelse i främmande land får Du visserligen lära
Dig, att försaka mycket af det goda, hvarmed Gud
har välsignat Dig i Ditt hem, men denna försakelse
skall säkert lära Dig, att ännu högre värdera hvad du
sålunda måste umbära, och att af hjertat tacka Honom,
från hvilken all god och fullkomlig gåfva kommer." —
Jag skrifver dessa rader uti min kammare af den lilla bygg-
naden, der jag nu är bosatt och hemmastadd, sedan
Dina Föräldrar haft den godheten, att upplåta detta rum
åt mig. Det är Davids och min studiekammare. Sedan
d. 14de April har jag nu vistats på Waldemarsudde,
och Du kan lätt finna, att det kostar på mig att i
[illegible] några återvända till studierna. Likväl får jag

föra med mig det kära och glada hoppet, att, om Gud för-
länar mig helsan, hvarje Måndag och Thorsdag återvända
hit. När terminen är slut får jag helt och hållet flytta
hit, hvarefter jag innerligen längtar. I går hade David
besök af gossarne Lundberg, och Du må tro, att ekorrarne
icke hade anledning att fröjda sig synnerligen, ty de fyra
jägarnes fötter och röster voro i den lifligaste verksamhet.
På aftonen gjorde vi allesammans en längre promenad
åt Listön till och togo hemvägen öfver Biskopsudden,
njutande af den sköna vårluften, som dessa dagar gått
ända till 16 graders värme. Just nu kom David in,
och sitter nu som bäst och läser Sigurd [illegible]
saga i Mellins Läsebok. Han beder mig hjertligt hel-
sa till sin bror i Tyskland. Ännu har han icke
fått hit Canariefåglarna, men han är betänkt
på att låta dem [illegible] [illegible] [illegible]

Herr Ad. Em. Bergman Björkfors d. 12 Aug. 1860.
Waldemarsudden.

Min älskade Son! Af mina föregående till Gustaf har du hört om min lyckliga hitkomst äfwensom af mitt bref från Haparandaxx Hernösand om min tillåtelse för Dig och Gustaf och äfwen om Svedelius skulle blifwa med Eder i Comp. att från Amsterdam reqvirera Ost så mycket ni gör gott /?/ finna, då äfwen 15 á 20,000 Klimp Pip lera skulle tagas till ballast, Gustaf skulle då skrifwa till Herrar Jean Schul & Co. att icke remittera beloppet XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX reqvixxxxxxx för Marias last förr än beloppet af hvad ni från Amsterdam reqvireradt vore deraf betäckt.

Utom Schonerten Rio så har jag skrifwit till Gustaf att en eller twänne skutor skulle befraktas för att härifrån afhemta Bräder och Plankor.

Moster säger den ena dagen att hon skall resa och den andra dagen att hon skall blifwa här, men nu i går aftse sade hon sig bestämdt skola resa, man får nu se huru dermed kommer att gå. Men Gumman måste få fantisera litet, dock måste jag i går giöra stopp med åtskilliga af hennes oförnuftiga planer.

Jag hoppas att du med vaksamt öga sköter om så det ena som det andra på Waldemarsudden, framför allt beder jag dig icke underlåta att då vinden är sådan låta Olsson och Wiklund mala, men framför allt med yttersta vaksamhet se till Elden.

Då du skall köra med Susen bör äfwen stor warsamhet i ackttagas, och giärna skulle jag se att han flitigt motionerades.

Carolin med barnen har sedan 3:ne veckor warit här och August kom hit i Fredags, Höglander med Fru kom hit i går och i dag skola alla Lantbruks Elefwerne wara här till middag. Jag har

1860 7/8

ännu icke warit till Näsby och grufwar mig fara dit emedan Augusta Sällström skall wara så ytterst dålig. All gröda står här öfwermåttan wackert så att jorden bär allt hvad bäras kan, måtte Gud nådeligen förläna bergningsväder men dermed börjar det se bekymmersamt ut. I Fredags och Lördags war grannt wäder, men natten mot i dag har åter fallit ymnigt rägn. Hälsa hjerteligen Mamma, Carl Paul och Alms samt andra i huset från

Din Pappa

J. Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930.

Herr Stud. Emil Borgman[?]

Stockholm d 1 Oct 1860.

Min älskade Emil! Smärtsamt war det att skiljas från Eder och se dina stridatårar wid afskedet. men med Gudsnåd hoppas jag resan för dig skall för hela ditt framtida wäl blifwa af största nytta och jag hoppas att du nu insende wetandets nödwändighet icke skall försumma någon timma att intill till ditt wäl draga nytta deraf, ty som det nu för mig synes lära wäl med Gudsnåd du wara ämnad att inträda i din Pappas ställe. men för att der kunna fylla din platts är det oweilkorligt nödigt att du kan tillegna dig färdighet uti lefwande språk.

Sedan Eder afresa har här warit mycket grant wäder hwaråfwer wi mycket fröjdat oss, jag hoppas att ni nu kommit till Lubeck utan att hafwa warit sjösjuka.

Festen uti Elementar skolan war ganska angenäm Illuminationen på aftonen som wanligt, månan på den klara himmelen i stilla lugnet war dock skönast. i går kom Ingeborg och Rosali hit till middag, och med anledning af det sköna wädret gingo de med Morbror och mig till Waldemarsudden der jag logerat natten, jag måste säga att der rådde en smärt-sam saknad efter dig. Men hoppet att åter se dig komma med full[?]wärfwade studier och

allvarliga tankars utveckling hvartill du nu i synnerhet har gett sällskap uti Broder Gustaf trostade mig - ehuru jag i ensamheten gick till vita K[e] [ä] kl 8 och låg och betraktade det herliga månskinet samt i min svaghet anropade Guds förbarmande nåd öfver mig och alla de kära som äro i wag samt de som räkna minuterna. Nu efter Eder ditkomst. Då jag gick hem efter Eder affärd gick jag lyckligtvis förbi Agne och fick då se din båt mellan 2[ne] furtyg som om jag kommit någon minut senare säkert hade krossadt din båt, Erikson hade behagadt komma till Staden med den. jag sände genast Lars med båten till ..... och lät draga inn den uti stora ladan.

I går fick Carl omottag bref från Armie och ehuru smärtsamt och hjertslitande dess innehåll war, war det dock mycket bättre än depeschen dock war brefvet af 4 dagars äldre dato än depeschen - men jag wågar ännu förtrösta på Guds förbarmande nåd att få emottaga något mera hoppgifwande om min älskade Son Robert.

Som du påminner dig att jag drömde och hela Natten mot den 21 i förra arbetade med Robert var det nu ..... Armies bref som han hade sänd swåra plågor detta synes och af mitt bref till Robert som jag skref ..... min dröm, jag drömde då att jag kysste Robert och beder dig nu å din Pappas vägnar kyssa Robert Armie samt Sigrid. Om alla din kära äro vid lif och i återvändandet af sommarens rona brak tycker jag mig se hvilken himla fröjd Eder ankomst skall sprida i deras sorgliga boning. Jag har nu afslutadt om jern och Tjära 600 ..... af det förra och 200 Tr af den sednare på frakt at Drea på Genua och lastar sjelf planckor till full last, Briggen börjar i dag att lasta och skall hastigt hafwa sin last inne.

Wår ömmaste längtan utgör nu att få erfara om Eder färd samt Eder framkomst och den wärkan som ... kan följa i Roberts belägenhet.

Jag vet nu intet vidare för denna gång utan beder Eder skrifwa flitigt ty som du vet äro brefwen så ömmeligen kärkomna och läsas alltdeles med fröjd.

Din Pappa

[illegible] Bergman

Herr Ad. Emil Bergman. Stockholmd.1 Oct. 1860.

Min älskade Emil! Smärtsamt war det att skiljas från Eder och se dina strida tårar vid afskedet, men med Guds nåd hoppas jag resan för dig skall för hela ditt framtida väl blifwa af största nytta och jag hoppas att du nu inseende vetandets nödvändighet icke skall försumma någon timma att intet till ditt väl draga nytta deraf, ty som det nu synes för mig lärer väl med Guds nåd Du wara emnad att inträda i din Pappas ställe, men för att der kunna fylla din plats är det ovillkorligt nödigt att du kan tillegna dig färdighet uti lefvande språk.

Sedan Eder afresa har här warit mycket grant wäder hvaröfwer vi mycket fröjdat oss, jag hoppas att ni nu kommit till Lubeck utan att hafva warit sjösjuka.

Festen uti Elementar Skolan war ganska angenäm. Illuminationen på aftonen som vanligt, månan på den klara himmelen, å stilla lugnet var dock skönast. I går kom Ingeborg och Rosalie hit till middag, och med anledning af det sköna wädret gingo de med Morbror och mej till Waldemarsudden der jag legat natten. Jag måste säga att der rådde en smärtsam saknad efter dig. Men hoppet att återse dig hemma med förwärfwade studier och allwarliga tankars utveckling hvartill du nu i synnerhet har gått sällskap uti Broder Gustaf tröstade mig - ehuru jag i ensamheten gick till vila kl. 1/4 till 8 och låg och betracktade det härliga månskenet samt i min svaghet anropade Guds förbarmande nåd öfwer mig och alla de kära som äro i wäg samt de som räkna minuterna i Nice efter Eder ~~an~~ dit/komst. Då jag gick hem efter Eder affärd gick jag lyckligtvis förbi Agne och fick då se din båt mellan 2:ne fartyg som om jag kommit någon minut sednare säkert hade kråssadt din båt. Eriksson hade behagadt komma till

staden med den. Jag sände genast Lars med båten till Udden och lät draga inn den uti stora ladan.

I går fick Carl emottag bref från Annie och ehuru smärtsamt och hjertslitande dess innehåll var, war det dock mycket bättre än depeschen, dock war brefwet af 4 dagars äldre dato än depeschen - men jag wågar ännu förtrösta på Guds förbarmande nåd att få emottaga något mera hoppgifwande om min älskade Son Robert.

Som du påminner dig att jag drömde och hela Natten mot den 21 i förra arbetade med Robert - var det nu enl. Annies bref som han hade sina swåra plågor, detta synes ock af mitt bref till Robert som jag skref samma dag och omtalade min dröm, jag drömde då att jag kysste Robert och beder dig nu å din Pappas vägnar kyssą Robert, Annie samt Sigrid.Om alla desse kära äro vid lif och i åtnjutande af sinnens rena bruk tycker jag mig se hvilken himla fröjd Eder ankomst skall sprida i deras sorgliga boning. Jag har nu afslutadt om jern och Tjära 600 ... af det föfra och 200 Tr af den senare på fragt åt Svea på Genua och lastar sjelf plankor till full last. Briggen börjar i dag att lasta och skall hastigt hafwa sin last inne.

Wår innerliga längtan utgiör nu att få erfara om Eder färd samt Eder framkomst och den wärkan som deraf kan följa i Roberts belägenhet.

Jag vet nu intet vidare för denna gång utan beder Eder skrifwa flitigt ty som du vet äro brefwen så innerligen kärkomna och lösen utbetalas med fröjd.

Din Pappa

J. Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930.

Herr Ad. Emil Bergman

Neuchatel

Stockholm d. 25 Oct 1846.

Min Älskade Son! Jag skref till Eder på Nice, men i anseende till Eder hastiga afresa derifrån finga ni säker ute mitt bref. Ditt och Gustafs bref från Nizza af den 7-8 dennes fick jag emottaga samtidigt med bref från Capt. Björklund som underrättade om Eder ankomst och afresa från Marseille och ditt framkomst-bref från Neuchatel af d. 14de fick jag emottaga i Söndags då vi hela familjen voro hos August till middag. Huru innerligen efterlängtade och kärkomna dessa bref warit kan du nog förstå. I de hafwa med tårar i ögonen blifvit lästa och så fått cirkulera ifrån den ena till den andra. D. 24 dennes hade jag glädjen få emottaga bref från Gustaf dat. London den 16de han var deraste mera innehållsrik och talade bland annat om den swåra öfwerresa nyss hade haft från Nizza till Marseill samt att han skulle komma hem öfwer Lubeck samt trodde kunna komma med den Angbåt som wäntas nästa Lördag eller Söndag. denna Angbåt är stora Svea Captn Nylén. Jag måste väl för dig berätta att jag och August under dessa swåra stormar fått lida en betydlig förlust; dy att Schonerten Agne Captn Johansson totalt förlorat Ca. 2 Re. mil utan för Calix. Stormen war gränslös. Gud att inga vidare olyckor skulle inträffa.

Briggen Svea är nu fullastad, men Captn Moren

som köpt sig del uti en skonert skall nu lämna Svea
då Captn Svensson fått i Morens ställe emottaga befälet
som du vet så skall Briggen afgå till Genua.

Wi hafwa sedan Eder afresa haft förfärliga stormar
men nu ser det ut att med Gudsnåd blifwa wackert wäder sådant
det var vid Eder afresa, jag supponerar att de kära resande
vid denna tid gå ombord i Lübeck.

Jag hoppas Du nu icke låter hemlängtan betaga dig
hag och kraft att studera Franseyska språket, utan att
du med innerlig hag och lust söker att förwärfwa dig ett sådant
Capital som för hela det återstående lifvet blir dig till
omätligt gagn, och till stor dektlaet lyftning för din inre
menniska. Från Banko Sekr. Ockahn kan jag helsa dig han
har med synnerligt intresse och deltagande följdt Eder med
välönskningar på Eder resa och njutet af meddelanden från
Eder. Jag fick nu af Captn Forsell som kom med Chapman
höra att Warmen Häggströms Skepp Lovisa blifvit i den
swåra stormen drifwen på land, möjligen kunna väl inven-
tarierne bärgas och kanske skrofvet kan repareras om det
kan fås ut från land då isen lägger sig. Idag kom mest
Konungen samt Prins Oskar jemte Rikets Ständer
att giöra resa på jernwägen till Södertelje.

Nu postkunden fick jag emottaga ditt senaste af d 17de
dennes. Jag är mycket förtjust af den tarflighet som råder i den
goda familie der du är. ty fartig lefnad med små behofwa giör
menniskan lycklig och förnöjd. wi hoppas nu med Gudsnåd få
hem Gustaf Amia och Sigrid i morgon. Helsa innerligen Tante
Emma och säg att Lotten Boberg warit hos oss i dag till middag
och bad helsa. Dina meddelanden äro mycket välkomna.

Din Pappa
J. Bergman Olin

Herr Ad. Emil Bergman
Neuchatel.

Stockholm d. 25 Oct. 1860.

Min älskade Son! Jag skref till Eder på Nice, men i anseende till Eder hastiga afresa derifrån fingo ni säkert icke mitt bref. Ditt och Gustafs bref från Nizza af den 7 - 8 dennes fick jag emottaga samtidigt med bref från Capten Björklund som underrättade om Eder ankomst och afresa från Marseille, och ditt framkomstbref från Neuchatel af d. 14:de fick jag emottaga i Söndags då vi hela familjen voro hos August till middag! Huru innerligen efterlängtade och kärkomna dessa bref warit, kan du nog föreställa dig - de hafva med tårar i ögonen blifwit lästa och så fått cirkulera ifrån den ena till den andra. D. 23 dennes hade jag glädjen få emottaga bref från Gustaf dat. London den 16:de, han var deruti mera innehållsrik, och talade bland annat om den swåra sjöresa ni hade haft från Nizza till Marseille, samt att han skulle komma hem öfver Lubeck samt trodde hinna komma med den ångbåt som wäntas nästa Lördag eller Söndag. Denna ångbåt är stora Svea Capten Nylén. Jag måste väl för dig berätta att jag och August under dessa swåra stormar fått lida en betydlig förlust i ty att Schonerten Agne Capten Johansson totalt förloradt C:a 2:ne mil utan för Calix. Stormen war gränslös. Gifve Gud att inga vidare olyckor skulle inträffa.

Briggen Svea är nu fullastad, men Capten Morin som köpt sig del uti en Schonert skall nu lämna Svea då Capten Svensson fått i Morins ställe emottaga befälet. Som du vet så skall Briggen afgå till Genua.

Wi hafva sedan Eder afresa haft förfärliga stormar, men nu ser det ut att med Guds nåd blifwa wackert wåder såsom det var vid Eder afresa. Jag suponerar att de kära resande vid denna tid gå ombord i Lubeck.

Jag hoppas att Du nu icke låter hemlängtanbetaga dig håg och kraft att studera Fransyska språket, utan att du med innerlig håg och lust söker att förwärfwa dig vetandets capital som för hela det återstående lifvet blir dig till omätligt gagn, och till stor .... lyftning för din inre menniska. Från Banko Sekr. Ossbahr kan jag hälsa dig han har med synnerligt inträsse och deltagande följdt Eder med välönskningar på Eder resa och njutit af meddelanden från Eder. Jag fick nu af Capten Forsell som kom med Chapman höra att Wännen Häggströms slup Lovisa blifwit i den swåra stormen drifwen på land, möjligen kunna väl inventarierne bärgas och kanske skråfwet kan repareras om det kan fås ut från land då isen lägger sig. I dag kommer H. Konungen samt Prins Oskar jemte Rikets Ständer att giöra resa på Jernwägen till Södertelje.

Nu på stunden fick jag emottaga ditt senaste af d. 19:de dennes. Jag är mycket förtjust af den tarflighet som råder i den goda famille der du är, ty farlig lefnad med små behofwer giör menniskan lycklig och förnöjd. Wi hoppas nu med Guds nåd få hem Gustaf Annie och Sigrid i morgon. Hälsa innerligen Tante Emma och säg att Lotten Boberg warit hos oss i dag till middag och bad hälsa. Dina meddelanden äro mycket välkomna.

Din Pappa

J. Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergman.
E.L.W.Bergman maj 1930.

matte vi blott i detta afseende ... det fordes ka af vikt om det kan blifva en besodran att mer och mer blifva angelägna efter att bereda oss för det evigla jag talar om alla småsaker emedan man på långt afstånd från hemmet tager garna emot allt och finner det behagligt som är om hemmet, eller från hemmet. Marie hälsar, tänker skrifva. Det är så roligt att de nämner om dagens små händelser, det blir så begripligt för en man tycker därom, för då kan man med tankarna hälsa på dig. Skrif ofta. Bernhardt ser trygg ut. Nu har jag ej mera denna gång. Godnatt min älskade Emil. Bed Gud för oss båda, dig och mig.

Din Mamma.

Stockholm den 26. oktob 1860

Helsa till Tant Emma och Carolina Rydell.

Min kära älskade Emil! Tack för det du skrifver ofta det är så roligt att på bref från Eder synnerligen då ni äro i utlandet, och att du hafver ett så godt ställe kan du väl förstå hvad det gläder oss. Det är mycket roligt att höra huru det är där, både i vardagslifvet det kan vara nyttigt afven i synnerhet om det är något att taga efter afven annars behöfva vi i Sverige höra om torftig det och olika lefnadssätt med vårt. Så du kan gifva oss några beskrifningar om hur dagen fortgår. Du vet att i det hela har inget hem ... bättre det ... väntade vi i morgon vara ... Pryor ... Emma och ... på ... som ... som bor på ...

hafvet måtte allt gå bra årstiden
är kall i dalarna lika som i norr
land har det varit stora drifvor
och 10 grader köld. Spannmåls
skylarna har stigit mitt i, [illegible]
[illegible] med har i Stockholm
är [illegible] Anna reser hem i
nästa onsdag och Calle är [illegible]
bonde på [illegible] Hanna har varit
ilat lite nu är hemma men är
skral. Maria Vetterdal är mycket
duglig och snäll, nu hafva vi
allt i ordning inom hus Svea
är lastad men har ombytt kapten
Jonsson är nu där och Morin
har köpt det i fartyg förat få
vara hemma om vintern.
På Pappa som åter haft
en så stor förlust. Agne har
sjunkit utan all räddning blott
menniskorna äro bergade allt
oasurerat det passar vår [illegible] han
vågar allt för mycket för att vinna
intet Gubben bled [illegible]
ingen finns som [illegible] honom [illegible]

hans egna och [illegible] han [illegible]
med all Bondhandel. jag skrifver
utan att kunna läsa det sjelf ty
jag ser ej. nu hafver vi flyttat
[illegible] i kabinettet [illegible]
[illegible] åt Sigrid där Anna
får finna sig dessa några måna-
der. Contors kammaren står tom
och öde nu är den rätt ödslig.
i Söndags var vi [illegible]
mamsell Söderberg [illegible]
hon tycktes vara förändrad
icke [illegible] och ofvin [illegible] uppr
riktig bad mig helsa på sig
önskade troligen samtal i Paul
spelar för [illegible]
Hvad det skall vara roligt att
få se och vara [illegible]
skörden annat är det [illegible]
som springer [illegible] hem nar förat
få potatis och morötter M.. men
men allt är från Gud vare lof
för så mycket godt som [illegible]
i jorden [illegible]
oss [illegible]
[illegible] är öppet [illegible]

1860 26/10

Min kära älskade Emil. Tack för det du skrifver ofta det är så roligt att få bref från Eder synnerligen då ni äro i utlandet, och att du hafver ett så godt ställe kan du väl förstå hvad det gläder oss. Det är mycket roligt att höra huru det är därstädes i vardags lifvet det kan vara nyttigt äfven i synnerhet då det är något att taga efter äfven annast behöfva vi svänskar höra om tarflighet och olika lefnadssätt med vårt så du kan gifva oss några beskrifningar om huru dagen försiggår, Du vet att i dit hem klandras ingen huru hälst andra hafva det.

Nu vänta vi i morgon våra Pigor, lika så Anni och Gustaf Sigrid, som äro de som bäst på hafvet måtte allt gå bra årstiden är kall i dalarna lika som i Norrland har det varit stora drifvor och 10 grader köld. Spannmåls skylarna har slagit mitt i snödrifvorna med här i Stockholm är varmt. Anna reser hem i nästa onsdag och Calle är ännu husbonde på Udden. Hanna har varit där tils nu är hemma men är skral. Maria Vetterdal är mycket dugtig och snäll, nu hafva vi allt i ordning inom hus, Svea är lastad man har ombydt kapten Svensson är nu där och Morin har köpt del i fartyg för at få vara hemma om vintern.

Nå Pappa som åter haft en så stor förlust, Agne har sjunkit utan all räddning blott menniskorna äro bärgade, allt oasurerat det Pappas var. han vågar allt för mycket förat vinna intet Gubben blir gammal och ingen fins som styr honom af hans egna ack om han upphörde med all Bondhandel. jag skrifver utan att kunna läsa det sjelf ty jag ser ej. Nu hafva vi flyttat Annis byrå i kabinettet och en liten säng åt Sigrid där Anni får finna sig dessa några månader. Contors kammaren står tom och öde nu är den rätt ödslig.

i Söndags var vi tillsammans med Mamsell Söderberg hos August hon tycktes vara förändrad icke tillgord, och äfven och uppriktig bad mig hälsa på sig önskade troligen samtal. Paul spelar för henne äfven i vinter.

hvad det skall vara roligt att få se och vara med vid vin skörden. annat är det än hos oss, som springer kring hamnar för at få potatis och morötter. M.. mena. Men allt är bra Gud vare lof för så mycket godt som vi hafva i jordiskt afseende. gud giffve oss ock ett nytt tacksamt hjerta som är öppet för hans ljus strålar. Måtte vi blott i detta afseende anse det jordiska af vikt om det kan blifva en befodran att mer och mer blifva angelägna efter att bereda oss för det eviga

jag talar om alla småsaker emedan man på långt ~~håll~~ afstånd från hemmet tager gärna emot allt och finner det behagligt som är om hemmet. eller från hemmet.

Det är så roligt att du nämner om dagens små händelser det blir så lifligt för en, man tycker därom för då kan man med tankarhälsa på dig.

Skrif ofta. Bernhardt ser hygglig ut. Nu har jag ej mera denna gång. God natt min älskade Emil. Bed Gud för oss båda, dig och mig

din Mamma.

Stockholm den 26. ocktob 1860.

Helsa till Tant Emma och Carolina Rydberg.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W. Bergman. 22 februari 1931.

Herr Adl. Emil Bergman

Neuchâtel. Stockholm d 11 Nov 1860.

Min älskade Son! Jag har nu icke något bref från dig att besvara, men mamma fick i går emottaga ditt bref af d. 2 dennes deruti du lämnade beskrifningen om Tåren som omvände Röfwarn, Gumman Ther sat med Mamma i Salen då jag kom med brefwet, som jag då uppläste för Gumman som jemte oss alla deraf blef mycket rörd. Då du skrifwer will jag bedja dig wara uppmärksam på stafningen, emedan många Wänner utom Syskonen önska se och läsa dem. Wi hafwa nu mycket wackert väder och warmt i natt war 4 grader blidt, Skonaren Rio passerade Furusund i går och är samedelst nu wid Waldemarsudden

Jag har nu på udden endast Eriksson, Olsson, samt Wiklund jemte en Broder till honom och Larsson & Kalle de hafwa nu gräfwit och börjat arbetet med iskällare. till Lossning af Rio får jag väl taga annat folk. Säg mig hwar du har den gamla boken som du i fjol begagnade, emedan Byggmästar Eriksson har informerat sig med en uppgift från dig på 60 Tolfter 1 Tums tak bräder som här icke warit Bokförda, Kanske finnas uti denna bok äfwen flera som icke blifwit debiterade.

Detta bref afgår ej förrän nästa Tisdagsmorgon med Skiede till Staden men jag will begagna tiden och skrifwa brefwet färdigt, ditt gladde oss mycket att höra af ditt bref till Mamma att du nu börjar att förstå fransyska Språket då det talas sakta. Sedan du blir språket mäktig så blir det och trefligare för dig. Och huru innerligen roligt skall det icke blifwa då du blir fullkomligt mäktig så att du äfwen kan skrifwa språket.

Att Sällströms lilla Dotter blifwit af den Allsmäktige Guden till sig hemkallad lärde du nog genom Mamma fått höra.

Maria Wallerdahl är nu på R[illegible]k för att taga afsked

B

emedan hon i denna vecka hitförväntar sin Pappa och skall med honom fara hem. Captn Romares lilla Gosse Ludvig som dött, begrafdes sistl. Onsdag, da war äfwen bjuden till begrafningen. Lilla Sigrid Sprenger i förmaket och är mycket glad och frisk.
Dahlkullan Anna har nu rest hem och Carolina Andersson får se om Karna lius hon kommer åter nästa wår.
Det ser ut som Susen icke skulle bätwa bref i fatet, så att jag sannolikt måste låta skjuta honom.
Berg vigilerar med sina Oxar och torde wäl sjelf skrifwa till dig derom. Jag kommer nyss hem efter en promenad till bangården som jag gjordt jemte det jag besökt några af Wännerna som bidraga till Malmqvistska uppfostrings-anstalten. Malmqvists tänka nu äfwen taga emot Gosse-barn, de skola giöra en början med 10 sty. Gustaf arbetar flitigt på Carolinska Institutet och Paul har äfwen börjadt läsa med fart, han har till och med börjadt läsa några timmar i weckan med Antonio Petterssons son.
På aftonen Kl. 4. Gustaf och Paul hafwa gått till Rosenwik, Mamma, Fru Brandenburg och Carl till Salt kyrkan Emmilia Appelgren följde med. då jag i förmiddag kom upp och sade åt Sigrid att jag höllet på att skrifwa till Farbror Emil, bad hon att Farfar skulle gå ned och skrifwa mera till Fabo Emil och gifwa en puss åt farbror från Sigrid. Captn Högeander har uti Marseille sålt Astrids last för Frs. 40. 25 c pr tolft Plankor samt Tjäran till 34 frs pr Tunna. Briggen Paul war färdig att afsegla från Marseille d 31 i förra månaden på Swansea, Captn J. P. Romare är nu äfwen afseglad från Genua till England, Briggen Henrika har nu troligen afgått från Livorno till Trapani för att lasta Salt på Bergen, och Briggen Svea Captn Svensson passerade Sundet på resa till Genua d 5te i dennes, Captn C. F. Romare med

Schonerten Maria har från Antwerpen kommit till Malmö och är i dessa dagar klar derifrån att komma hit på Stockholm. Med försäljningen af Nordiska producter har det i höst gått temmligen lätt. och i synnerhet med Tjära. Jag vet nu icke vidare för denna gång utan anmäler hjertliga helsningar ifrån alla i hemmet till dig och dina Wänner såsom Paster Thomas med Fru samt Mamsellerne Molin och Rydberg

Din Pappa
J. Bergman Osq

Käraste vän Emil!

Nu har jag meddel[...] att 350 st askar äro komne; men ännu har jag icke sådt någon. A S. sålde sin genast till 6 Kr, håller jag på wår litet längre fram få vi nog 6,50 pr st och då förtjente wi 750 pr st, det vore ju ej så illa?

Herr August och jag hafva requirerat 150 lådor apelsiner, och hemställer nu till dig, om du vill wara med om ⅓del, d.v.s. om du vill ikläda dig risken för en tredjedel af partiet utifall det skulle misslyckas för oss [...]erpå torde du vara god och afgifva swar, ju förr dess heldre [...]unna och förtjena bra låtte några hundra. Nu hinner jag [...] denna gång. Gud välsigne dig

Din tillgifne och tacksamme
Oskar B.

pmärksam
e och läs
war 4
mästar
lfter 1 Tum
s uti denna
r ej förrän näs
egagna tiden
höra af ditt
språke
t ock
ke blifw
ifwa språ
r blifwit
og genom Mamma
å Rodenvik för at

Herr Ad. Emil Bergman.
Neuchatel. Stockholm.d. 11 Nov. 1860.

Min älskade Son! Jag har nu icke något bref från dig att beswara men mamma fick i går emottaga ditt bref af d. 2 dennes deuti du lämnade beskrifningen om Frun som omvände Röfwaren, Gumman Thor sat med Mamma i Salen då jag kom med brefwet, som jag då uppläste för Gumman som jemte oss alla blef mycket rörd. Då du skriwer will jag bedja dig wara uppmärksam på stafningen, emedan många Wänner utom syskonen önska se och läsa dem. Wi hafwa nu mycket wackert wäder och warmt i natt war 4 grader blidt, Schonerten Rio passerade Furusund i går och är sannolikt nu vid Waldemarsudden.

Jag har nu på udden endast Eriksson, Olsson, samt Wiklund jemte en Broder till honom och Larsson & Kalle. de hafwa nu gräfwit och börjadt arbete med iskällaren. till Lossning af Rio får jag väl taga annat folk. Säg mig var du har den gamla boken som du i fjol begagnade, emedan Byggmästar Eriksson har ingunnit sig med en uppgift från dig på 60 Tolfter 1 Tums tak bräder som haär icke warit bokförda, kanske finnes uti denna bok flera som icke blifwit debiterade.

Detta bref afgår ej förrän nästa Tisdagsmorgon med Skaåne till Sliten men jag will begagna tiden och skrifwa brefwet färdigt, dett gladde oss mycket att höra af ditt bref till Mamma att du nu började att förstå det fransyska språket då det talas sagta. Sedan du blir språket mäktig så blir det ock trefligare för dig. Och huru innerligen roligt skall det icke blifwa då du blir fullkomligt mäktig så at du äfwen kan skrifwa språket.

Att Sällströms lilla Dotter blifwit af den Allsmäktige Guden till sig hemkallad torde du nog genom Mamma fått höra.

Maria Wetterdahl är nu på Rodenvik för att taga afsked

emedan hon i denna vecka hitförwäntar sin Pappa och skall med honom fara hem. Capten Romares lilla Gosse Ludvig som dödt, begrafdes sidtl. Onsdag. du war äfwen bjuden till begrafningen. Lilla Sigrid springer i förmaket och är mycket glad och frisk.

Dahlkullan Anna har nu rest hem och Carolina Andersson får se om korna tills hon kommer åter nästa wår. Det ser ut som Susen icke skulle blifwa braf i foten så att jag sannolikt måste låta skjuta honom.

Berg vigilerar med sina Ostar och torde wäl sjelf skrifwa till dig derom. Jag kommer nyss hem från en promenad till bangården som jag gjordt jemte det jag besökt några af Wännerne som bidraga till Malmqvistska uppfostringsanstalten. Malmqvists tänka nu äfwen taga emot Gossebarn, de skola göra en början med 10 st. Gustaf arbetar flitigt på Carolinska institutet och Paul har äfwen börjadt läsa med fart, han har till och med börjadt läsa några timmar i weckan med Antonie Pettersons son.

På afton kl. 6. Gustaf och Paul hafwa gått till Rosenvik, Mamma, Fru Brandenburg och Carl till Sals Kyrkan Emmilia Appelgren följde med. Då jag i förmiddag kom upp och sade åt Sigrid att jag hållit på att skrifwa till Farbror Emil, bad hon att Farfar skulle gå ned och skrifwa mera till Fabo Emil och gifwa en puss ~~från~~ åt farbror från ~~Emil~~ Sigrid. Capten Höglander har uti Marseille såldt Astrids last för Frs 60,25 pr. tolft Planckor samt Tjäran till 34 frs pr Tunna. Briggen Paul war färdig att afsegla från Marseille d. 31 i förra månaden på Svansea. Capten J. P. Romare är nu äfwen afseglad från Genua till England, Briggen Henrika har nu troligen afgått från Livorno till Trapani för att lasta Salt på Bergen, och Briggen Svea Capten Svensson passerade Sundet på

resa till Genua d. 5:te dennes, Capten C. F. Romare med Schonerten Maria har från Antwärpen kommit till Malmö och är i dessa dagar klar derifrån att komma hit på Stockholm. Med försäljningen af Nordiska produkter har det i höst gått tämmeligen lätt och i synnerhet med Tjära. Jag vet nu icke widare för denna gång utan anmäler hjerteliga hälsningar ifrån alla i hemmet till dig och dina Wänner såsom Pastor Thomas med Fru samt Mamse llerne Modin och Rydberg.

Din Pappa

Jn Bergman Oson.

Käsraste vän Emil.

Nu har jag meddelat Dig att 350 st. ostar äro komne; men ännu har jag icke såldet någon. A S. sålde sin genast till 6 Rdr, håller jag på wår tills litet längre fram få vi nog 6,50 pr och då förtjente wi 75 ö pr , det vore ju ej så illa?

Herr August och jag hafwa reqvirerat 150 lådor apelsiner och hemställer nu till dig, om du vill wara med om 1/3 del, d. v. s. om du vill ikläda dig risken för en tredjedel af partiet utifall det skulle misslyckas för oss? derpå torde du vara god och afgifwa swar, ju förr dess heldre. ....kunna och förtjena bra lätt några hundra. Nu hinner jag /icke mera/ denna gång. Gud välsigne dig.

Din tillgifne och tacksamme

Oskar B.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 28 februari 1931.

Min kära broder,

Du har varit lycklig, framför de öfriga bröderna då de varit ute utan att få bref från hemmet, men du har troligen behof af att få det oftare och jag kan nog förstå att så snart det blir ett litet uppehåll kännes det nog väl för dig, och det blir snart en lång tid. Är du införlifvad med dem du nu är omgifven af, så att du känner dig hvad vi kalla hemmastadd, och kan du tala ledigt med dem som ej förstå ditt modersmål?

Idag är marken för första gången i år snöbetäckt, eller rättare sagdt det ligger ett snöflor på den, hvilket snart smälter bort såvida det ej blifver kallare och mera snö faller, nog ser luften snödrigen ut. Det är så godt och trefligt här på Rosenvik, måtte jag blott kunna begagna rätt det myckna goda Gud skänker mig till min tillväxt i Gud och att han sålunda må i och genom mig i sanning blifva ärad.

Mor Thor ligger för det närvarande sjuk, men denna sjukdom är måhända annu icke kunna resta, ty hon var i går bättre än i förrgår.

Gossarna på Udden ha talat om att skrifva till dig men jag vet ej om det blir mera. Caroline Andersson har ej så litet hushåll, utom sig och barnen har hon Olsson, Calle och Erik. Pojkarna kratta och släda på backarne så att det blir fint och snyggt, de tyckas finna sig väl der.

Hela Kleiske har nu kommit med Bruksfröken

hvilken Mama skall resa hem med om 14 dagar ungefär
Hedda har tillträdt sin nya tjenst, nu äro alla syskonen
Ketscher i Stockholm samlade, efter att i 8 år varit skingrade.
I eftermiddag tänka vi oss ut och göra besök hos broder
Augusts. Och kära Emil, att vi och alla syskonen må vara
delaktige af Jesu lif i våra själar, ja det dock hos oss alla
måtte vara en gnista, så kan snart den förädlade anden
blåsa upp och göra den till en låga, och en brinnande
låga som kan blifva med att upptända många hjertan
för honom som utgifvit sitt lif för oss, sjelf blifvit
ett fullkomligt offer och låtit blodet rikt flöda
just för oss arma, annars evigt förtorkade grenar
å lifvets träd. — Jag har just dessa dagar tänkt på
huru dyrbart det är då Gud i ungdomstiden får böja
med ett rent och rena hjerta, ty vill man bli född
till ett evigt lif så måste man till alla delar bli
förnyad och detta svider och bränner så mycket
värre sedan man blifvit äldre. Tro ej gode
broder att något är litet, ty annars stort och viktigt
i evigheten blir skördetiden, detta är såningstiden.
Jag har nu skrifvit såsom det denna stund kommit.
Jag ville och borde jag skrifva till Carolina R.
men då man så länge ej meddelat sig så går det så
så lätt, jag har nu och något annat här som jag
bör skrifva, emellertid helsar du att hon och Tante C. helsas
hjertligt. — Fru Ohrling har fått en dotter som heter nu Walborg Mathilda

Min kära älskade Emil, nu
som brefvet skall afgå skrifver
jag några ord. Tack för brefvet
Snart skall jag skrifva rikligt.
Wi alla tänker, att du borde
kanske till nyåret skulle söka dig
en annan plats kanske i Geneve
där Anni har en mycket snäll
fruntimmer fru till en Doktor,
icke att du skall bo hos dem utan
Gustaf har tänkt skrifva till pastor
Tomas om han som har goda
bekanta ville höra om plats
i Geneve, för att hämta mera verlds
erfarenhet, för där du nu är, är du
mera som hemma och äfven
för språket. Allt leder väl sig till
det bästa Gud är nog med dig om
och osynligt. Om du kunde få
någon verksamhet i en slöjd-
skola eller annan skola, eller
på ett handels institut eller något
annat blott du kom bland
fromma menniskor, ja min

här i från är ej mycket att säga
Wilhelm hoppas vi får hit igen
hem till jul i latinet har det
gått bra.

Nu hinner jag ej mera
skrifva hos Augusts skall det
blifva stort kalas i öfvermorgon men
det roar ej mig.

Godnat helsa Emmas som
så snält mot dig.

din Mamma

Herr Emil Bergman

Stockholm d. 27 Oct 1850.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste föregående afd. deruti förslag om Språket med dig något om mina framtida funderingar för att Du skall hafva en fullkomlig nytta af din vistelse utlands, Du måste åfven sjelf införlifva Dig uti detta studium och komma att det gäller ditt framtida wäl.

Det har warit en lycka för dig att till en början hafva tillflykt till ett så kärt umgänge som du haft hos Mamsel Madden och Mamsel Rydberg m. m. af de Svenska Damer som äro hos henne, synnerligen emedan du war alldeles obekant med Fransyska Språket, men såsnart du börjar blifwa något mäktig franska Språket måste du söka Dig någon annan platts mera aflägsen från de Svenska Fruntimmerna och om möjligt söka att komma in på någon Läro anstalt, ty den som skall uppfostras till Karl för sig måste egna sina krafter till allwarligt verkande. Annie har en Cousin gift i Lyon som skall wara ett mycket hyggligt och väl bildadt Fruntimmer, Annie skrifwer till henne och frågar om Du kunde få komma till dem och kanske der åfwen finnes något handels Institut hwaruti Du kunde få inträda, för öfrigt kommer det för dig att gå lättare att lära Språket om Du kommer till en Stad der det finns gott om Läro anstalter för att Du kan få taga lextion

Det är mycket glädjande erfara det hederliga och religiösa samt tarfliga lefnadssätt som du får lära och umgänge med Pastor Thomas och hans Fru dig omhuldar

Herr Emil Bergman
Neuchatel.

Stockholm d. 27 Nov. 1860.

hvarföre vi föräldrar och Syskon uti Ainskapet Thomas mycket
förbundna och tacksskyldiga. Men sedan Du uti denna
hederliga och aktningswärda familis hus vistats i 3ne månader
så att du fått lära dig Språket så pass att du kan lättare
reda dig. Skulle jag för ditt framtida väl anse det för
dig hafwa nödigt att komma på en plats der du skulle
få vidgade vyer för din Språk studier och för din hela
menniska, Men käraste Emil, jag hoppas till Gud att den
goda Moraliska grund du fått i hemmen med Guds nåd
skall följa och bevara dig så att du utan samvets
förebråelse kan återse Dina förälskade föräldrar och af dem
emottaga den välsignelse som vi dagligen bedja att Gud
nådeligen måtte förläna dig. Då skall hafwa i minne
hvad innehållet vi föräldrar Syskon och alla wåra och
dina wänner hafwa wåra tankar och förhoppningar
fästade vid dig. Latinska skrifningen har för Wilhelm
gått bra så att han nu snart är färdig för sin examen,
men nog kommer han ämna att stanna i Upsala åtminstone
nästa termin, han tänker då taga dimentions examen
och om han vill lyda mitt råd skall han äfwen taga
graden, ty med hans kunskaper behöfwes för honom icke
annat än mera förtroende till sig sjelf. Jag har nu hört
af Annie att hennes af mig ofwan omtalade Släkting är gift
men en Läkare bor eller vistas såsom resande i Genève, men
Annie säger sig till henne hafwa uppgifwit din addresse
så att det kunde händer du får bref från henne.
Men Gustaf säger att Pastor Thomas skall hafwa så många
bekanta till hwilka han sannolikt kan recommendera
dig, och då du sjelf börjar kunna reda dig i Språket så
kan du äfwen kunna välja det för dig nyttigaste framför

Herr Emil Bergman
Neuchatel.

Stockholm d. 27 Nov. 1860.

att skall du se dig före att du kommer i gått hus eller god och hederlig familie och om möjligt hos någon som med samma kunde gifwa dig lextioner i språket, Om priset skall du alltid veta på förhand accordera. och så bör du alltid när du skrifver säga huru mycket som af din kassa återstår, och sedan gifwa mig tydlig addresse om din vistelse ort och bostad - samt underrätta på förhand när din kassa behöfwer förstärkning.

Wi hafwa i dag fått kallt, i morse war det 4 grader och nu på efter är det omkring 6 grader kallt.

Alla i hemmet förena sig uti [illegible] hälsningar till dig, hälsa äfwen Mamsel Modeer o.s.v.

Din Pappa
J. F. Bergman d. ä.

P.S. Hosgående bref från Wilh. Modin har kommit att ligga öfwer något.

Käraste wän Emil! Tack för dine wänskapsfulla helsningar och för löftet, att vid tillfälle få några rader från dig. Med hwilken glädje och tacksamhet jag skall emottaga dem förstår du sjelf. Ännu afhöres ej någon ångare från Holland. Wi hafwa 300 Ostergrar, och på nyåret hoppas jag vi skola få 6½ à 6¾ R. pr. [illegible]. Swara snart på min förra fråga från den augusti. Jag hinner nu ej mer denna gång. Gud wälsigne och bevare dig af din af hjertat uppriktigt tillgifne och tacksamme wän

Karl Osk. B.

Herr Emil Bergman
Neuchatel.

Stockholm d. 27 Nov. 1860.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste föregående af d. dennes vill jag nu språka med Dig något om mina framtida funderingar för att Du skall hafwa en fullkomlig nytta af din vistelse i utlandet Du måste äfwen sjelf infördjupa Dig uti detta studium och besinna att det gäller Ditt framtida wäl.

Det har warit en lycka för dig att till en början hafwa tillflykt till ett så kärt umgänge som du haft hos Mamsell Modin och Mamsell Rydberg m.m. af de Svenska Damer som äro hos henne, synnerligen emedan du war alldeles obekant med Fransyska språket, men så snart du börjar blifwa något mäktig franska språket måste du söka Dig någon annan plats mera aflägsen från de svenska wänninorna och om mäjligt söka att komma in på någon läroanstalt, ty den som skall uppfostras till Karl för sig måste egna sina krafter till allvarligt vetande. Annie har en Cousin gift i Lyon som skall wara ett mycket hyggligt och bildadt Fruntimmer; Anni skrifwer till henne och frågar om Du kunda få komma till dem, och kanske der äfwen finnes något handels Institut hvaruti Du kunde få inträde, för öfrigt kommer det får Dig att gå lättare att lära språket om Du kommer till en stad der det finnes gått om läro anstalter så att du kan få taga lextioner.

Det är mycket glädjande att erfara det hederliga och religiösa samt tarfliga lefnads sätt som du får lära och den innerliga godhet hvarmed Pastor Thomas och hans Fru dig omhulda hvarföre vi föräldrar och syskon äro Herrskapet Thomas mycket förbundne och tack skyldiga. Men sedan Du uti denna hederliga och aktningswärda familles hus vistats i 3:ne månader, så att du fått lära Dig språket så pass att du kan lättare reda dig - skulle

jag för ditt framtida väl anse det för dig blifwa nödigt att komma på en plats der du skulle få utvidgade vyer för Språk studier och för din hela menniska. Min älskade Emil, jag hoppas till Gud att den moraliska grund du fått i hemmen med Guds nåd skall följa och bewara dig så att du utan samvets förebråelse kan återse dina jordiska föräldrar och af dem emottaga den wälsignelse som wi dageligen bedja att Gud nådeligen måtte förläna Dig. Du skall hafwa i minne huru innerligt vi föräldrar syskon och alla wåra och dina wänner hafwa wåra tankar och förhoppningar fästade vid dig. Latinska skrifningen ha för Wilhelm gått braf, så att han nu snart är färdig för sin examen, men nog kommer han ännu att stanna i Upsala åtminstone nästa termin, han tänker då taga dimentions examen, och om han vill lyda mitt råd skall han äfwen taga graden, ty med hans kunskaper behöfwes för honom icke annat än mera förtroende till sig sjelf. Jag har nu hört af Anni att hennes af mig ofwan omtalade Släcktingxx-e gift med en läkare bor eller vistas som resande i Geneve, men Anni säger sig till henne hafwa uppgiwit din addresse så att det kunde hända att du får bref från henne. Men Gustaf säger att Pastor Thomas skall hafwa så monga bekanta till hwilka han sannolikt kan recommendera dig, och då du sjelf börjar kunna reda dig i språket så bör du äfwen kunna välja det för dig i nyttigast men framför allt skall du se dig för att du kommer i gått hus eller god och hederlig famille, och om möjligt hos någon som med samma kunde gifwa dig lextioner i språket. Om priset skall du alltid veta på förhand accordera, och så bör du alltid när du skrifwer säga huru mycket som af din Kassa återstår, och sedan gifwa mig tydlig addresse om din vistelse ort och bostad - samt underrätta på förhand när din Kassa behöfwer förstärkning.

Wi hafwa i dag fått kallt, i mårse war det 4 grader och

nu på afton är det omkring 6 grader kallt.

Alla i hemmet förena sig uti innerliga hälsningar till dig, hälsa äfwen Mamsel Modin .....

Din Pappa

J. Bergman Oson.

P.S. Hosgående bref från Wilhelm har kommit att ligga äfwer något.

Käraste wän Emil! Tack för dina wänskapsfulla helsningar och för löftet, att vid tillfälle få några radér från dig, med hvilken glädje och tacksamhet jag skall emottaga det förstår du sjelf. Ännu afhöres ej någon ångare från Holland. Wi hafwa 300 ostar qvar, och på nyåret hoppas jag att vi skola få 6½ à 63/4 Rdr pr ..Svara snart på min förra fråga från Herr August. Jag hinner nu ej mera denna gång. Gud välsigne och bevare dig och din af hjertat uppriktigt til gifne och tacksamme wän

Karl Osk. Berg.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930.

Hr Ad. Emil Bergman
Neuchâtel
Stockholm d. 30 Nov. 1860.

Hjertalskade Son! Återupptände mitt senaste af d 27de ch hant på dessa 3ne dagar intet passeradt som egentligt föranleder att skrifva, vill jag nämna att då Berg gick på posten med mitt bref återhämtade han ditt bref af d. hvarföre jag nu vill tacka och med anledning deraf som af hvad jag i mitt förra yttrade nu något språka med dig. Sedan tror jag väl nu icke kommer att skrifvas egentligen som han nu börjar att wara alldeles bra, han står nu i Staden.

August är temmeligen rask, han skall i dag hafwa stor Middag af äldre personer och så vidare en myckenhet ungdom på aftonen, så att der skall blifwa mycket fint. Hans Maj:t Konungen och hela den Kongl. familjen äro så vidt mig kunnigt ei vid godhälsa. i går dagens tidningar står omtalat den stora skatt af dyrbara Gobelins tapeter i Guld och Silfwer som blifvit upptäckta i Husgeråds Kammarens förråd hvarmed nu som bäst sysslas derad wärde anses mest uppgå till en Million Rdr.

Jag vill nu något närmare utveckla mina uti föregående brefvet framkastade planer att de längre fram sedan du blifvit någorlunda mäktig franska språket

men med denna fundering får du ike förhasta dig så
länge du finner dig trefvas och nyttas och få lära språket
i den Aktningsvärda och hederliga familie Krets der du
nu vistas. Jag hade åfven bref från Wilhelm i går
och han varnade från all flyttning förän du blir
språket mäktig. Jag hoppas att du sjelf inser ditt
eget bästa och ike bland de svenska wännerna glömmer
ändamålet med din vistelse, som är att furnämligt söka
att få lära språket. Om Pastor Thomas skulle hafwa
tid att låta dig skrifwa för sig så wore det förträffligt,
i annat fall torde wäl någon annan finnas som utom
Mamsel Rydberg kunde gifwa Lectioner, ty annars jag
ike tvifvlar hennes skicklighet är jag rädd att svenskan
får öfwerhand med Eder. Du måste låta mig få
bestämd förklaring härpå. Jag skulle vara mycket
tacksam om du tie Carl eller Gustaf eller Annie ville
så gått du kan försöka att uttrycka dina tankar på
Fransyska. och, sedan måste jag åter påminna att
du skall med eftertanke skrifwa dina bref så att
du ike begår stora fel fel. Wi hafwa några dagar
haft 2, 3 à 4 grader kallt, men nu tycker det åter
blifwa någon grad kallt. Captain Ludwig Ekman med
Schonerten Maria är nu på hitvägen från Malmö
jag vill med Guds nåd hoppas att han [illegible] i tid
skall frysa in uti skärgården.

Ahlström ligger med Rio ~~[illegible]~~ utan ändring vid
Waldemarsudden. Jag skrifwer detta rader kl ½ 8 på Morgonen
jag steg upp kl 4. och då visade termometern på Noll. fönnes [illegible]

i Neuchâtel någon Svensk tidning?

Med Osthandeln tror jag det skall gå bra, åt
ämne ute för Eder något öfwer 6000 Rdr.

Norrländska långfartygen hafwa nu slutat
och Niord och Sten Sture ligga till vintern midt för wå[ra]

Anmäl min och Mammas wördnadsfulla h[elsning]
till Pastor Thomas och hans Fru och säg att det s[kulle]
mig synnerligen kärt om han wille skrifwa några rader
till oss och omtala huru han tycker att det går för dig.
du kunde ju inlägga hans bref uti ditt då du skrifwer.

Här agiteras nu om folk beväpning samt exercis öfning
i Skolorna Paul hade i går en lista för samlandet af penningar
för anskaffandet af Gevär för Elementar Skolans ungdom
derpå jag naturligtvis såväl som andra måste teckna mig.
Det skulle kunna hända att Du får om någon tid besök
af Broder August, han har emellanåt tänkt på att göra
en resa till Frankrike och England. och då få ni
fundera om du skall byta om wistelse ort.

Jag vet nu icke vidare för denna gång utan
ber dig äfwen hälsa hjertligen till Mamsellerna Modin och
Rydberg, säg att jag sammanträffade med Fru Lostrom
för några dagar sedan i Bankm. Bergströms bod då Fru
Lostrom bad mig så innerligt hälsa Emma Modin.

Din Pappa

J. Bergman

Herr Ad. Emil Bergman Stockholm d. 30 Nov. 1860.
Neuchatel.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste af d. 27:de och ehuru på dessa 3:ne dagar intet passeradt som synnerligt föranleder att skrifwa, vill jag nemna att då Berg gick på posten med mitt bref åt erhämtade han ditt bref af d. hvarföre jag nu vill tacka och med anledning såväl deraf som af hvad jag i mitt förra yttrade nu något språka med dig. Susen tror jag väl nu icke kommer att skiutas synnerligen som han nu börjar att wara alldeles braf, han står nu i staden.

August är tämmeligen rask, han skall i dag hafwa stor middag af äldre personer och så skall vidare en myckenhet ungdom på aftonen, så att der skall blifwa mycket fint. Hans Maijt Konungen och hela den Kongl. famillen äro så visst mig kunnigt är vid god hälsa. I gårdagens tidningar står omtalat den stora skatt af dyrbara gobelins tapeter i Guld och silfwer som blifwit upptäckta i Husgeråds Kammarens förråd, hvarom nu som bäst sysslas, deras wärde anses minst uppgå till En milion Rdr.

Jag vill nu något närmare utveckla mina uti föregående brefvet framkastade planer att du längre fram sedan du blifwit någorlunda mäktig fransyska språket, men med denna fundering får du icke färhasta dig, så länge du finner dig hafwa god nytta och få lära språket i den acktningsvärda och hederliga famille krets der du nu vistas. Jag hade äfwen bref från Wilhelm i går och han varnade från all flyttning förr än du blir Språket mäktig. Jgag hoppas att du sjelf inser ditt eget bästa och icke bland de svenska wännerna glömmer ändamålet med din vistelse, som är att fullkomligt söka att få lära språket. Om Pastor Thomas skulle hafwa tid att låta dig skrifwa för sig, så vore det förträffligt, i annat

1860 30/11

fall torde wäl någon annan finnas som utom Mamsell Rydberg kunde gifwa Lextioner, ty ehuru jag icke betviflar hennes skicklighet är jag rädd att svenskan får öfwerhandm med eder. Du måste låta mig få bestämd förklaring härpå. Jag skulle vara mycket tacksam om du till Carl eller Gustaf eller Annie ville så gått du kan försöka att uttryckka dina tankar på Fransyska.och sedan måste jag åter påminna att du skall med eftertanke skrifwa dina bref så att du icke begår stora staffel. Wi hafwa några dagar 2, 3 och 6 grader kallt, men nu tycks det åter blifwa någom grad blidt. Capten Ludvig Romare med Schonerten Maria är nu på hitvägen från Malmö jag vill med Guds nåd hoppas att han nu icke som i fjol skall frysa in uti skärgården.

Ahlström ligger med Rio ännu under låssning vid Waldemarsudden. Jag skrifwer dessa rader kl. ½5 på Morgonen jag steg upp kl. 4 och då visade termometern på Noll. Finnes icke i Neuchatel någon svensk tidning?

Med osthamdeln tror jag att det skall gå bra, ... ännu ute för Eder något öfwer 6000 Rdr.

Norrlänska ångfartygen hafwa nu slutat ....och Njord och Sten Sture ligga till vintern midt för....

Anmäl min och Mammas vördnadsfulla hälsning till Pastor Thomas och hans Fru och säg att det dkulle vara mig synnerligen kärt om han skulle wilja skrifwa några rader till oss och omtala huru han tycker att det går för dig, du kunde ju inlägga hans bref uti ditt då du skrifwer.

Här agiteras nu om folck beväpming samt exercis öfning i skolorna. Paul hade i går en lisat för samlandet af penningar för anskaffande af gevär för Elementar skolans ungdom derpå jag naturligtvis så väl som andra måste teckna mig.

1860 30/11

Det skulle kunna henda att Du får om någon tid besök af Broder August, han har emellanåt tänckt på att giöra en resa till Frankrike och England, och då få ni fundera om ~~ni~~ du skall byta om wistelse ort.

Jag vet nu icke vidare för denna gång utan ber dig äfven hälsa hjerteligen till Mamsellerne Modin och Rydberg, säg att jag sammantfäffade med Fru Looström för några dagar sedan i Buntm. Bergströms bod då Fru Looström bad mig så innerligt hälsa Emma Modin.

Din Pappa

J.Bergman Oson.

Avskrift i 2 Ex. Originalet hos Amalia Bergman sterbhus
E.L.W.Bergman maj 1930.

Herr Ad. Emil Bergman
Neuchâtel.

Stockholm den 10 Dec 1860.

Min Älskade Son! Ehuru jag ännu saknar svar på mina föregående skrifvelser af d. 27 och 30 passato och längtar efter att erfara hvad du tyckte om våra funderingar. Och ehuru jag nu icke egenteligen har något synnerligt att säga, måste jag litet språka med dig emedan Du ligger mitt hjerta så nära. Julen tillstundar också nu snart och då vi icke kunna få vara tillsammans i hemmet, vill jag med dessa rader göra komma till dig, och gifva min hjerteliga välönskan till en god fridefull Julhelg, natt och dag äro mina tankar hos dig måtte Guds förbarmande nåd vara med dig. Ehuru jag nu icke vet om du i samråd med Pastor Thomas fattadt beslut att frampå nya året flyttas patts såsom för ditt framtida väl nyttigast eller ej, och oaktadt jag icke vet huru mycket af din Kassa som kan hafva åtgått innesluter jag härjemte Prima Wexel af Herr Deckerd Mowenkel 21. d. d. last Herr W. Hifford & C i Paris för Fr. 172: 39c som du får försälja, såväl Pastor Thomas som Tante Emma kunna väl uppgifva till hvem du skall vända dig för att få Wexeln försåld. Ehuru du nu får mera penningar än du förnärvarande kan behöfva hoppas jag att du medför Pappas grundsatts, att väl beräkna hvarje skilling af dina utgifter. Sedan sistl. Lördag hafva vi haft stark blåst från S. O. och natten mot i går och hela gårdagsdagen har fallit mycket snö. Rosali Perneo kom hit i går till middag och har måst i anseende till det svåra vädret ligga natten hos oss, jag kan nu hugna dig med den glada nyheten att Susen tyckes vara alldeles frisk. Schonerten Rio är nu lossad och Calle Dahlin kommer kanske redan i afton till staden. Detta svåra snöyandet fortfar ännu och hvad som mycket bekymrar

mig är att jag icke vet hvar Captein C. F. Roman med Schonerten Maria kan vara, hans sista bref från Malmö är af d 19 Nov: då han sade sig vara klar för att afgå till Stockholm. Sant är att sedan den har här blåst N. O vind och för det måtte varit langt och tjockt, sjömärken. Gud bevare honom och alla andra som äro på sjön.

Wilhelm är ännu icke hemkommen och kommer icke förrän möjligen i slutet af denna vecka. Thoren war hos oss i går aftse han har blifvit utnemnd till Ledamot af Nordstjerne orden och skall i dag på Slottet för att dubbas. Doctor Fjellstedt har äfven varit i Staden och skulle i dag afgå med Deligensen härifrån, förrän nu har Snön aldrig legat quar oss så pass att Bazarinne deraf kunnat sig begagna.

Jag längtar så mycket att få bref från dig för att höra huru du finner dig hafva nytta och kunna framskrida i Språket såsom du nu har det, jag är så rädd att det Svenska elementet skall giöra, att du icke som för dig nödigt är kan komma till grundlig kunnskap och fördjupt uti det Fransyska Språket, och är mycket rädd att du bland Flickorna förnöjs skall glömma målet för din vistelse uti Neuchâtel. nog inser jag att det för dig skall vara nödigt begagna lextioner af sådan som Carolina Rydberg som är mäktig båda Språken tills Du sjelf kommer så långt att du med endast Fransyskt talande kan reda dig- endast du kan vara så allvarlig att du som jag ofvannämdt icke glömmer målet för din resa bland de Svenskt talande Flickorna. Du måste skrifva och låta mig veta huru du sjelf tycker att det går samt om du nu börjar att förstå och i kortare samtal kunna reda dig på Fransyska. Sedan vi då får höra huru du sjelf tycker så vill jag skrifva vidare. emellertid har jag haft glädjen se af ditt bref till Henrika att du nu sade dig verkeligen vara flitig. Dina år äro ock nu så framskridna att du sjelf väl förstår att du arbetar åt dig sjelf och bör derföre icke försumma något som kan

lända dig till nytta i Själsodling och vetande.

Med Edor Osthandel tror jag det skall komma att gå bra men huru det kommer att gå med Ägg Commissen vet jag icke.

Som du förr hört har Captn Roman med Haparanda med fragt afgått från Genua till London, och Captn Björklund med Paul till Swansea i England med Koppar Malm, nu har och Captn Högländer för Astrid antagit Marche fragt från Marseille till England med anlöpandet af Cowes för order. Om uti Neuchâtel finnes någon tidning som upptager sjöfarts underrättelser så kan du roa dig med att öfverse dem. Sammalikt får jag nu andra dagen bref från dig, men jag vill icke l[...] underlåta sända dig dessa rader på det du skall se [...] dagligen från många till gråt är ihågkommen uti [...] tankar och våra förböner för ditt sanna väl. Här [...] Pastor Thomas med Fru samt Tante Emma Man[...] [...]ag m.fl. som med välvilja dig omfatta. Wi äro Gama [...] tack och lof alla i åtnjutandet af god hälsa [...] familja förm[...] sig med mig uti warma helsningar [...] du nog för [...]

[...] Pappa

F. Bergman Ödq

och dag
ara med di
omas fatta
framtida v
ket af din
ma wexel
yfford &
åväl Past
skall wän

P.S. Studera flitigt på Franska Grammatikan som Mamsell Rydberg lär wara så grundlig uti. Nu på stunden kom bref från Wilhelm deruti han säger sig nu äfwen hafwa tentarat i Latinet som gått bra, men han lär icke kunna få komma hem förr än första dagarne af nästa termin, Wilhelm kommer hem i början af nästa wecka. – Pappa ber mig tillägga några ord till dig; men jag har ej något att säga, ty jag är säker på, att Pappa redan nämnt det lilla som hemifrån kan wara att omtala. Carl säger sig en gång skrifvit ett bref till dig, men låtit det blifva så gammalt, att det ej kunde afskickas; han lofvar emellertid skrifva så snart Skolan slutar, hvilket ej lär blifva förr än den 20. denna månad. Wexeln, som närsluts, hjelper nog tante Emma dig få såld. – I qwäll qwartar jag, Bernhard Hetscher, Wilhelm Lundberg och Alm; wi skola försöka sjunga några stycken 4 stämmigt.

Herr Ad. Emil Bergman
Neuchatel.

Stockholm den 10 Dec. 1860.

Min älskade Son! Ehuru jag ännu saknar swar på mina föregående skrifwelser af d. 27 och 30 passato och längtar efter att erfara hvad du tyckte om våra funderingar. Och ehuru jag nu icke egenteligen har något synnerligt att säga, måste jag litet språka med dig emedan Du ligger mitt hjerta så nära. Julen tillstundar ~~nu~~ också nu snart och då vi icke kunna få wara tillsammans i hemmet, will jag med dessa rader komma till dig, och gifwa min hjerteliga välönskan till en god fridefull Julhelg, natt och dag äro mina tanckar hos dig måtte Guds förbarmande nåd wara med dig. Ehuru jag nu icke vet om du i samråd med Pastor Thomas fattadt beslut att frampå nya året flytta plats såsom för ditt framtida väl nyttigast eller ej, och oacktadt jag icke vet huru mycket af din kassa som kan hafwa åtgått innesluter jag härjämte prima wexel af Herrar Becker & Mowinckel 21. d: d best Herrar W. Hyfford & Co. i Paris för Fr:s 172: 39 c., som du får försälja, såväl Pastor Thomas som Tante Emma kunna väl uppgifwa till hwäm du skall wända dig för att få wexeln försåld. Ehuru du nu får mera penningar än du för närwarande kan behöfwa hoppas jag att du medför Pappas grundsatts, att väl beräkna hvarje skilling af dina utgifter. Sedan sistl. Lördag hafwa vi haft starck blåst från S. O. och natten mot i går och hela gåriga dagen har fallit mycket snö. Rosali Pernu kom hit i går till middag och har måst i anseende till det swåra vädret ligga natten hos oss. Jag kan nu lugna dig med den glada nyheten att Susen tyckes wara alldeles frisk. Schonerten Rio är nu låssad och Calle Dahlin kommer kanske redan i afton till staden. Dett swåra snögandet fortfar ännu och hvad som mycket bekymrar mig är att jag icke vet hvar Capten C. F. Romare med Schonerten Maria kan wara, hans sista bref

från Malmö är af d. 19 Nov. då han sade sig wara klar för att afgå till Stockholm. Sa t är att sedan dess har hä blåst N. O vind och för det mästa varit lugnt och tiockt, sjömörker. Gud bevare honom och alla andra som äro på sjön.

Wilhelm är ännu icke hemkommen och kommer möjligen ixke förrän i slutet af denna vicka. Thoren war hos oss i går aftse och skall i dag på Slåttet för att dubbas. Doctor Fjellstedt har äfwen warit i Staden och skulle i dag afgå med Diligensen härifrån, förr än nu har Snön alldrig legadt qvar ens så pass att Bagarna deraf kunnat sig begagna.

Jag längtar så mycket att få bref ifrån Dig för att höra huru du finner dig hafwa nytta och kunna framskrida i språket såsom du nu har det, jag är så rädd att det svenska elementet skall giöra, att du icke som för dig nödigt är kan komma till grundlig kennedom och ferdighet uti det Fransyska språket, och är mycket rädd att du bland Flickorna Törnros skall glömma målet för din vistelse uti Neuchatel. nog inser jag att det för dig skall awara nödigt begagna lextioner af sådan som Carolina Rydberg, som är mäktig båda språken, tills Du sjelf kommer så långt att du med ensamt Fransyskt talande kan reda dig - endast du kan wara så allwarlig att du som jag ofwannemdt icke glömmer målet för din resa bland de svensk talande Flickorna. Du måste skrifwa och låta mig veta huru du sjelf tycker att det går samt om du nu börjar att förstå och i kortare samtal kan reda dig på Fransyska . Sedan vi då får höra huru du sjelf tycker så vill jag skrifva vidare. emellertid har jag haft glädjen se af ditt bref till Henrika att du nu sade dig värkeligen wara flitig. Dina år äro ock nu så framskridna att du sjelf väl förstår att du arbetar åt dig sjelf och bör derföre icke för-

summa något som kan lända dig till nytta i Själs odling och vetande.

Med Eder Osthandel tror jag det skall komma att gå braf men huru det kommer att gå med Ägg Commercen vet jag icke.

Som du förr hört har Capten Romare med Haparanda med fragt afgått från Genua till London, och Capten Björklund med Paul till Svansea. i England med koppar malm, nu har och Capten Höglander för Astrid antagit ...... fragt från Marseille till England med anlöpande af Coves för order. Om uti Neuchatel finnes någon tidning som upptager sjöfarts underrättelser så kan du roa dig med att efterse dem. Sannolikt får jag väl nu endera dagen bref från dig, men jag vill icke till dess underlåta sända dig dessa rader på det du skall se att du dageligen från morgon till qväll är innesluten uti wåra tanckar och wåra förböner för ditt sanna väl. Hälsa hjärtligen Pastor Thomas med Fru samt Tante Emma Mamsell Rydberg m.f. som med välvilja dig omfatta. Wi äro Gudi ware tack och låf alla i åtnjutandet af god hälsa och ..... samteliga förena sig med mig uti warma hälsningar....... du nög för.....

Din Pappa

Jn Bergman Oson.

P. S. Studera flitigt på Fransyska Gramatiken som Mamsel Rydberg lärer wara så grundelig uti. Nu på stunden kom bref från Wilhelm deruti han säger sig nu äfwen hafwa tenteradt i Latinet som gått braf, men han lärer icke kunna få examen förrän första dagarne af nästa termin, Wilhelm kommer hem i början af nästa wecka. - Pappa ber mig tillägga några ord till dig: men jag har ej något att säga, ty jag är säkert på, att Pappa redan nämnt det lilla, som hemifrån kan wara att omtala. Carl säger sig en gång skrifvit ett bref till dig, men låtit det blifva så gammalt, att det ej kunde afskickas; han lofvar emmellertid skrifva så snart skolan slutar, hvilket ej lär blifva förr än den 20. denna månad§ Wexeln, som när-

s dag har Alms, Augusts, Ensiman med flera herrar varit hos oss till middag, Barnens glädje är stor Torsten går och tultar.

Låse huru du nu får det nog har du hafvit trefligt hos tant Emma, du skall väl betala henne med pengar när du byter om plats, så gjorde Wilhelm äfven. jag menar att han betalte Emma låt ingen se brefvet.

I dag hafva vi afhört Sjöding och i morgon skall Carl predika, nu skall du tro vi hafva kaminer och träd gålf i köken.

Gud vare med dig min ålskade gosse och bevare dig på alla dina vägar stegen äro viktiga. Få nu se huru länge du skall blifva borta nu blir det ej något mera i afton godnatt Din Mamma

Helsa Emma och Tajka från mig för hennes godhet mot dig.

25 dec 1860

Min kära ålskade Emil!

På länge har jag ej skrifvit emedan Pappa och andra hafva skrifvit till dig och jag dessutom haft denna tid före Jul haft mera göra än vanligt med fattiga menniskor, hvilket är en stor Guds nåd, Pappa har och varit mera tågd för fattiga nu än förut. måtte det fortfara. I morgon har vi Julafton Alms kommer hit till par dagar men Emil saknas, annast äro vi alla som lefva samlade då. Juldagen skola alla vara hos oss och andra dagen hos Augusts. Calle Dalin är nu i staden och Erik på landet med ett sjukt finger går hos Jumfru Århberg. Wilhelm är hemma, och Paul och Gustaf bestyr med julklapper som vanligt åt barnen

både för Morbrors och ~~Gustafs~~ ut
Pappas väkning, allt har sin van-
liga gång. Anni sitter och spelar
och Sigrid sjunger bredvid.

Mondag och torsdag är här
vanligen sång soaré bestående
af Alm, Wilhelm Lundberg, och
Bërnhardt samt Gustaf.

Nu skall du tro, det har blifvit
kaminer i finska kyrkan och trä-
golf som pappa bestat bräder till, och
nya dörar, Måtte Gud gifva Predi-
kant som åhörare af sin Anda
så få vi glädja oss tillsammans
i vår kyrka, Carl skall predika
andagen, Gud vare med honom.

i anseende till reparatsjon har der
ej på länge varit någon Gudstjenst.

Lorens skall bort från Alms i vår.
det är bra. På landet är allt bra efter
den förra gången.

Nå min Emil jag är bra frågande
huru det blir med dig, om du kan
få det så bra som du har haft
Det var verkeligen förvånande att
få ett fransyskt bref från dig skrifvit
utan hjelp, så det syns att du arbetat
myckit. Helsa så myckit och
säg ditt husbondfolk att vi känna
stor tacksamhet för deras godhet och
bemödanden med dig, tacka Frun
hjertligen från din mamma;
Gud belöne dem.

Nu är det redan juldag afton
och brefvet är ännu oskickat,
Julafton höll Carl hos oss för en
talrik församling en vacker Guds=
tienst, vi voro 46. personer, sedan
blef julklapparna högst talrika
och goda utan mitt besvär, Af-
Prosten Dilner fans flera portratter
stora och praktiga, Allt gick bra,
och Pappa drack i saknad af dig din
skål vid bordet.

1860 24/12 XI

Min kära älskade Emil!

På länge har jag ej skrifvit emedan Pappa och andra skrifvit till dig, och jag dessutom haft denna tid före Jul haft mera göra än vanligt med fattiga menniskor, hvilket är en stor Guds nåd, Pappa har ock varit mera bögd för fattiga nu än förut. måtte det fortfara. Imorgon har vi Julafton Alms kommer hit till par dagar, men Emil saknas, annast äro vi alla som lefva samlade då. Juldagen skola alla vara hos oss och andra dagen hos Augusts. Calla Dalin är nu i staden och Erik på landet med ett sjukt finger går hos Jumfru Årberg. Welhelm är hemma och Paul och Gustaf bestyr med julklappar som vanligt åt barnen både för Morbrors och Pappas räkning allt har sin vanliga gång. Anni sitter och spelar och Sigrid sjunger bredvid.

Mondag och torsdag är här vanligen sång soaré bestående af Alm, Wilhelm Lundberg, och Bernhardt samt Gustaf.

Nu skall du tro; Det har blifvit kaminer i Finska körkan och trägolf som pappa bestått bräder till, och nya dörrar, Måtte Gud gifva Predikant som åhörare af sin Anda så få vi gläda oss tillsammans i vår körka, Carl skall predika onsdagen, Gud vare med honom, i anseende till reparatsion har där ej på länge varit någon Guds tjens.

Lorens skall bort från Alms i vår. det är bra. På landet är allt bra efter den förra gången.

Nå min Emil jag är bra frågande huru det blir med dig, om du kan få det så bra som du nu har hafvit. Det var värkeligen förvånande att få ett fransyskt bref från dig skrifvit utan hjelp, så det syns att du arbetat mycket. Helsa så mycket och säg dit husbondfolk att vi känna stor tacksamhet för deras godhet och be-

mödanden med dig, tacka Frun hjertligen från din mamma. Gud belöne dem.

Nu är det Juldag afton och brefvet är ännu oskickat. Julafton hölt Carl hos oss för en talrik församling en vacker Gudstienst, vi voro 36. personer, sedan blef julklapparna högst talrika och goda utan mitt besvär. Af prosten Dilner fans flera porträtter stora och prektiga, allt gick bra, och Pappa drack i saknad af dig din skål vid bordet.

I dag har Alm, Augusts, Fineman med flera herrar varit hos oss till middag. Barnens glädje är stor Torsten går och tultar.

Fåse huru du nu får det nog har du hafvit trefligt hos Tant Emma, du skall väl betala henne med pengar när du byter om plats, så gorde Wilhelm äfven. jag menar att han betalte Emma låt ingen se brefvet.

I dag hafva vi afhört Sjöding och i morgon skalå Carl predika, nu skall du tro vi hafva kaminer och trädgolg i körkan.

Gud vare med dig min älskade gosse och bevare dig på alla dina vägar stegen ärö viktiga. Få nu se huru länge du skall blifva borta. nu blir det ej något mera i afton
god natt

Din Mamma

Helsa Emma och tacka från mig för hennes godhet mot dig.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 1 mars 1931.

Herr Ad. Emil Bergman.
Neuchatel. Stockholm d. 2 Janu. 1861.

Min älskade Son! Hjerteligen får jag tillönska Dig fortfarande god hälsa samt flit och allwar samt framför allt Guds förbarmande nåd och frid på det ingångna nya året. För ditt hjerteligen välkomna af d. 18. i förra månaden samt för deruti sände portrett får tacka det war så mycket välkommit så att till och med någon glädjetår tillradt från Ögadt. Jag war ock myvket nöjd med brefwets innehåll emedan det röjde allwar och beslut om arbete och flit nu och framdeles. Wilhelm har äfwen fått emottaga Ditt bref skrifwit på Franska hvarmed Gossarna äro mycket nöjda samma war ock förhållandet med ditt första franska bref till Gustaf, de tyckte alla att det war bättre än hvad de hade wäntat. Under Jul och nyårshögtiderna hafwa vi warit tillsammans här hemma samt Annandag hos August, och i Söndags hos Alms på Rosenwik i går war åter hela familIen här, jemte Axel Alms och Malmqvists etc. etc. wi hafwa god tillgång på Snö och äfwen en frisk winter med 10 à 12 grader kallt.

Wilhelm skall i morgon afresa till Upsala. Carl predikade i år och hade en utmärkt vacker predikan samt nästan pin full kyrka. Vi hafwa nu uti Finskan fått Trägolf samt 2:ne kaminer så att det nu kmmmerx kennes jumt.

Det arbetas nu raskt med Bron från Museum till Skeppsholmen, början är redan giord med jernbrons utläggande, det blir oändligen wackert.

den 3. Wilhelm har nu på morgonen afrest med Diligensen till Upsala. Jag är mycket glad deröfwer att Pastor Thomas låfwat följa DIg till Laussan, och hoppas att han ser till att du kommer på gått ställe. Jag tycker om att Du icke lämnar Neuchatel förrän

i slutet af denna men i början af nästa månad på det du må blifwa mera fast och hemma i Franska Språket tills du kommer bland alldeles främmande och okent folk. också lärer det nu wara mycket mycket kall winter i Södra Europa, och som der icke finnes så väl ombonade rum som vi hafwa torde du nog få frysa innan du kan bli van, och derföre torde det vara bäst att wara den kallaste tiden i Neuchatel. Jag hade i går bref af Capten Svensson från Genua deruti han omtalar att der war 8 à 10 grader kallt och mycken snö yra, han sade sig haft En fots snö på däck. Capten Carl Frid Romare har gudi ware tack och låf kommit till Dalarö men ligger nu der infrusen. Wi följde Wilhelm till Deligensen han bad hälsa dig och låfwade skrifwa till dig från Upsala.

Att Enke Drottning Disideria aflidit har du förmodligen hört hon skall begrafwas i nästa vecka, Gumman lärer lämna en betydelig förmögenhet efter sig som anses uppgå till mellan 3 och 4 millioner Riksdaler. Jag hoppas Pastor Thomas bekommit Carls bref, som äfwen inneslöt ett bref från Carl till Dig. Sedermera har Mamma skrifwit ett bref till dig som ~~aflämnas~~ afsändes jemte bref från Alms. Dett skall blifwa roligt höra hvad Pastor Thomas tyckte om brefwet.

Som jag nu icke har något synnerligt vidare att säga beder jag gifwa min och mammas nyårs välönskan till Herrskapet Thomas äfwensom allas wåras nyårs välönskan till Tante Emma. Alla i hemmet äro Gudi ware tack och låf i åtnjutandet af god hälsa. Stenström som nu är fullfärdig Apotekafe håller nu på att rasta sig i wäg att resa Norrut. Guds frid och nåd ware hos dig och oss alla.

Din Pappa.

Jn Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 25 februari 1931.

Nämpolitik 1861 14/1

Min älskade Emil!

Nu har jag ej på länge skrifvit till dig, emedan andra hafva gordt det ena brefvet som det andra är säkert kärt då det kommer från hemmet.

Hvad skall man börga med af de här passerade små saker, dock vet man ej hvad som är litet eller stort, ty ofta utvecklar sig en liten sak till en stor. Du har troligen deltagit i våra böner i Bettlehem kyrkan i denna vecka, emedan de samma stunder skall kring ela jorden denna vecka användas till bön allt om Christendomens framgång, det har varit mycket vackert och lifligt hos oss. 6 har bedit hvarje afton så väl lekmän som präster, Toren kom till oss i går afton och bor nu i Carls rum några dagar. få se om vi få Carl och Torén att bedja där. August har tvenne aftnar och Pappa var och i går afton där och gaf i den som bönena mycket bifall, måtte de och värka på våra hjertan.

Paul går nu och läser för pastor Öfverberg i Slottet underligt nog? Och jag haft åt Sjöding våra tankar om om hans sätt såväl på predikstol som med läsbarn så att en brytning har blifvit måtte Gud göra den till nytta för många, i dag är Sjöding skral så att Carl läser med barnen i stället för Sjöding.

Vi hafva här hafvit en mycket sträng vinter med mycket snö, blost och köld och mycket fattiga, men vi få tacka Gud som låter oss, gifver oss tilfälle att vara någon till hjelp. Herren vare låfvad för allt. Just nu börgade skotten för Drottning Desiderias begrafning, hon jordfästes först på slottet af katolska präster hvar till ett rum först af dem blifvit invigt, och sedan skall det ske på protestantiskt vis i Ridderholms körka och då först kommer konungen att vara närvarande. Stackars Gumma måtte Gud ha kunnat

förbarma sig öfver henne. Nog har hon gifvit de fattiga, men på Specktaklet sjuknade hon och hant qnapt hem fören döden skilde henne från detta lifvet. O! att vi trodde det, att vi dö måste. skottena dundrar och körkklockorna ringer. Gud vare mig sundare nådig. Det ena släktet går det andra kommer. Bed Gud min Gosse. Få nu se huru länge du kommer att vara ute, nog bör du vara länge och ej hasta hem så resan kan blifva till större nytta för dig. Vi få sköta oss här som vi kunna.

Nu min älskade Emil nu har vi fått dit bref däruti du sade dig flytta till Losan. Huru skall vi vara rätt tacksamma mot de snälla Pastors härskap hos hvilka du bor och mot Gud som lagat allt bra för dig. Du får söka gifva dem något vackert minne efter dig om du kan hitta på något som de skulle behöfva. Pappa sänder dig pengar bara du säger till. O! Gud hjelp oss att söka Ditt Rike med allt alfvar, icke på lek. Hos oss är sång förening nu mera blott 1. gång i veckan, den består utaf Alm, Lundberg, Bernhardt och studenten Kronvall samt Gustaf. Fru Hions och Anni bereda sig att deltaga. Torén har bott hos oss i 4 nätter i Carls rum,

Nu håll vi på att sy en bords duk af 50. lappar alla bråderade af olika personer, det var ledsamt att icke du och Emma Moslin kunde få vara med i duken emedan det hadde blifvit för dyrt att skicka lappar till Eder.

Min Emil nu blir det ej mera i afton godnatt din Mamma.

Stockholm den 14. januari 1861.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 1 mars 1931.

Herr Ad. Emil Bergman Stockholm d.16 Janu 1861.

Min älskade Son! Af Ditt senaste bref till Mamma af d. 4 har jag bemärkt att Du som i dag trodde dig komma att flytta till Lousan, måtte Guds nådiga beskydd wara med dig, wi kunna icke annat giöra än bedja Gud för ditt sanna väl det beror då pådig sjelf att utveckla Dig i det goda och sky allt det ont är. Jag innesluter härjemte en Wexel på Paris för Frs 400 pr d. 15:de i nästa månad. men som Du icke ännu behöfver penningar så är bäst att du låter bli att sälja wexeln förrän uti nästa månad.

Wi hafwa nu öfwerflöd på Snö och en ganska skarp winter, jag har i dag warit till Waldemarsudden och sålde till Rundqvist en Stapel 3 . 7 Tums utskått Bräder, han frågade efter Dig emedan han af Dig hade förr köpt bräder. Jag hoppas Du bekommit mitt föregående bref af d. 3 dennes och som jag deruti tillstyrckte dig att dröja med flyttningen till slutet af denna eller början af nästa månad, då luften skulle wara något mildare, så sänder jag äfwen dessa rader med den gamla addressen.

Capten Björklund kom den 3:dje dennes till Swansea, och Romare med Haparanda låg d. 20 Dec. i Gibraltar gifwe Gud att de alla blifwit väl bevarade i de swåra stormar och den kalla winter, som warit i Södern som i Norden. Enke Drottning Desideria blef i förra weckan begrafwen och i dag hafwa alla Stater och Kårer uppvacktadt på Slottet för att beklaga sorgen. Jag har i dag sändt till Mamsel Modin en Wexel på 120 Frs och addresseradt brefwet till Pastor Thomas.

Då Du nu kommer till Lausan så hoppas jag att du till allwarliga studier egnar all Din tid, så att alla kåstnader blifwa Dig till nytta. Att Dina bref alltid äro efterlängtade kan Du nog föreställa dig och derföre beder jag Dig skrifwa ofta. Jag måste

1861 16/1

nu bort på en sammankomst så att jag har icke tid att vidare språka med dig, utan tillönskar Guds förbarmande nåd öfwer Dig och oss alla, och anmäler alla syskonens hälsning

Din Pappa

J. Bergman Oson

P.S. Hälsa Pastor Thomas och hans Fru.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W. Bergman maj 1930.

Herr Ad. Emil Bergman
Madame Gaudin au petit chateau
Lausanne.

Stockholm den 28 Januari 1861.

Min älskade Emil! Åberopande mitt senaste föregående af d. 16:de dennes jemte uti samma närslutna prima Wexel för Fr. 400 med gamla addressen till Pastor Thomas som jag hoppas du riktigtfått emottaga, jag skref äfwen samma dag till Tante och remitterade äfwen åt henne 120 Frs.hennes bref addresserade jag äfwen till Thomas.

I Lördags fick Paul emottaga Ditt franska bref jemte inlaga till Oskar Berg, och i dag på f.midd. har jag haft glädjen emottaga ditt första bref från Lausanne af d.16-17 dennes. Wi hafwa nog beräknadt att det skulle blifwa mycket påkåstande för Dig att skiljas från den älskliga famillen Thomas samt från dem svenska grannarna, och det var just rörande att erfara din utgjutelse deraf - men jag hoppas att Du sjelf skall inse att det war högst nödvändigt för dig att giöra denna flyttning om målet för din vistelse skulle winnas. De svenska grannarne woro väl innerligen goda att veta af och att på en främmande ort hafwa att tillgå, men i längden så skulle det icke warit Dig nyttigt, ty jag hoppas att Du med allwar arbetar och besinnar att om ock pappas lifstid ännu warar någontid så aftaga krafterne i alla fall så att Du måste blifwa den som skall lätta arbets bekymren för Pappa. Det är i dag Carls dagen och just nu dundra kanonerna. Wi voro i går på stor middag & soupe hos Byggmästar Alm och Ossbar war nyss här och bjöd till middag till nästa Fredag, jag lemnade helsningar från dig till honom och hans famille och fick åter många hälsningar till Dig. Thorsdagen och Fredagen i förra weckan hade vi några grader kallt och i mårse war det 15 grader.

Björklund med Paul har slutet fragt till Barcelona och re-

1861 28/1

tour från Sicilien på England med Svavel, utfragten är 20 .. ton och retourfragten 23 .. Kapten Höglander med Astrid kom den 21 dennes till Falmouth för order, jag vet ännu icke hans blifwande låssningsort. Från Capten J.P. Romare hade jag glädjen åter få emottaga bref af d. 7:de dennes från Gibraltar, det var en stor Guds nåd att han låg der qvar ännu. Jag vill med Guds nåd hoppas att Capten Ludvig Romare äfwen skall wara i gått behåll ehuru han icke på länge låtit höra af sig. Som Kapten Svensson med Svea skulle komma hem derute med Salt så hoppas jag han ligger ännu qvar i Genua. Wilhelm har nu med heder tagit sin Cantzli examen, jag vet nu icke om han läser på Dimention eller på graden. Paul har nu äfwen blifwit flitig att läsa han öfwersatte ditt bref genast för mig Jag har uti en vecka warit mycket plågad af en förfärlig hosta, så att jag icke kunnat såfwa på 5 nätter, men nu tyckes det begynna blifwa något bättre. Jag längtar att få höra huru det nu går för dig för Din nya lärare jag tror att det skall komma att gå mycket fortare för dig än i Neuchatel i synnerhet som du nu icke har några Landsmän att språka med. Som /?/ du vet att jag önskar att du måtte blifwa franska språket fullkomligt mäktig. Af ditt bref till Paul har jag bemärkt att du blifwit ihågkommen med näsdukar till Julklapp, du skall hafwa dessa påminnelser i åtanke att också giöra bruk af näsdukarne.

Om du kommer att emottaga några penningar som här skola utbetalas så nog skall utbetalningen blifwa pungtligt värkställd enl./?/ order. Huru det kommer att blifwa med Augusts resa kan jag ännu icke säga. Jag vet nu icke vidare för denna gång utan anmäler allas våra hjertliga hälsningar till Dig

Din Pappa

J.Bergman Oson

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930

Herr Dr. Emil Bergman
Madame Gaudon au petit château
Lausanne.

Stockholm d 8 Febr 1860.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste föregående af den 29 i förra månaden längtar jag synnerligen efter svar på mitt föregående af d 16 Januari jemte uti samma innesluten Wexel för Fr. 400. samt att få erfara huru du befinner dig på ditt nya ställe. Jag skulle äfven önska från Dig få höra om de framsteg du tycker Dig gjöra i Franska språket och huru länge Du sjelf tror Dig behöfwa wara i Lausanne för att blifwa Franska språket mäktig i tal och skrift, ty som du vet vill jag icke att du skall sluta med halfgjordt arbete. Det kännes ofta för mig mycket tomt efter Dig — men då tröstar jag mig alltid dermed att om jag lefwer tills du återkommer så kan jag med mera lugn och trygghet få öfwerlämna Contoirs bekymren åt Dig. Jag har uti en och en half wecka till följe af förkylning haft en mycket elakartad och svår hosta så att jag på 6 nätter icke fick någon sömn, men nu Gudi wara tack och lof börjar jag att wara till hälsan återställd. På Waldemarsudden börjar nu snart iskällaren att blifwa färdig, den är placerad mellan Stora Linden och nedgången till Sjön. Jag har nu Gudi wara tack och lof haft bref från Kapten J. P. Romare att han d. 26 i förra månaden ankom till Vlissingen inloppet till Antwerpen — men is hindrade honom att komma upp till staden, från Höglander har jag haft underrättelse att han fått order att gå till Waterford på Irrland för att lassa sin last.

Af Wilhelms hosföljande bref ser Du att han sin

...rtill gifwes. Wi hafwa
en en weckas tid haft mycket starkt töwäder, men det
frysit på och börjadt söga...

Cantzli Kammar. Gustaf är nu mycket ifrig med sin Sång han går sjelf
och tager lextioner och har hemma quartets sång warje måndag
samt deremellan då tid och tillfälle dertill gifwes. Wi hafwa
här ute mera än en weckas tid haft mycket starkt töwäder, men
det har nu åter frysit på och börjadt Söga som war rätt wäl
för öfrigt går här allt sin gamla gång. Fru Losström war
här ute för några dagar sedan och hade beslyp om afsändandet af
nödiga papper för Sven Tribergs förestående giftermål som
lärer snart komma att ske. hon tyckte att det för din
nytta war mycket wäl betänkt att flytta från Neuhâtel, och
detta hoppas jag du äfwen skall hafwa insett. Du har
väl kanske hört att Paul läster sin Nattwardsläsning för Hof
predikant Öfwenberg i Slotts Kapellet.

Detta bref började för 3re dagar sedan men jag
ville intet afsluta det förrän jag skulle få bref från
dig, detta har nu skett, jag hade i går aftse glädjen
emottaga ditt bref af den 29. i förra månaden hwaraf
jag bemärkt att Du hade gjordt en påhelsning uti
Neuhâtel, hwaröfwer jag icke förundrar mig, det
är ömaligen rörande att ~~efwen~~ Gubben och Gumman
Thomas hjertliga välvilja för dig – och det besannar
sig, att öfwerallt finnes goda Menniskor – blott man
gör sig dem wärdig. Min älskade Son, förglöm aldrig
att wårda väl den ädla pärlan af Samwetsfrid,
den som äger ett vakande och lefwande samvete
njuter säll het i lif och död. –

Du frågar mig, huru länge jag tycker att du skall
få vara ute, Jag åter frågar huru länge tror Du dig

...dertill gifwes. Wi hafwa
ra än en weckas tid haft mycket starkt töwäder, men det
frysit på och börjadt Söga, ...

beträffa vistas Lausanne i att blifva Franska Språket
mäktig, då jag tänker mig dig såsom min efterträdare
så vill jag väl icke att du såsom fuskare i Språket
skulle återkomma. Wi woro i går afton samtliga
hos Sjöddings då vädret fortfar. Jag hoppas och
påräknar att Du med all flit studerar Språket så
att Du inför dina Bröder må kunna ådagalägga att
du väl användt Din tid. Då du skrifver till
Neuchâtel så hälsa så hjertligt från mig till
det Hederliga Herrskapet Thomas, det war roligt
att Du gaf Gubben en omtyckt Lampa till present.

Utan widare får jag anmäla ömmliga och
varma helsningar från alla i hemmet

Din Pappa

J. Bergman Osn

P.S. Jag måste berätta dig att Mamsel Calmander
nu ~~[illegible]~~ i ~~sitt~~ fästa, hon är förlåfwad med
mynthstaren Tham.

och börjadt Söga, som war rätt

Herr Ad. Emil Bergman
Madame Gaudin au petit chateau
Lausanne   Stockholm, den 8 febr. 1860.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste föregående af den 29 i förra månaden längtar jag efter swar på mitt föregående af d. 16 Januari jemte uti samma inneslutne wexel för Frs 400, samt att få erfara huru du befinner dig på ditt nya ställe. Jag skulle äfwen önska från Dig få höra om de framsteg du tycker Dig giöra i Franska språket och huru länge Du sjelf tror Dig behöfwa wara i Lausanne för att blifwa franska språket mäktig i tal och skrift, ty som Du vet vill jag icke att du skall sluta med halfgiordt arbete. Det kennes ofta för mig mycket tomt efter Dig - men då trödtar jag mig alltid dermed att om jag lefwer tills du återkommer så kan jag med mera lugn och trygghet få öfwerlämna Contoirs bekymren åt Dig. Jag har uti en och en half vecka till följe af förkylning haft en mycket elakartad och swår hosta, så att jag på 6 nätter icke fick någon sömn, men nu Gudi ware tack och låf börjar jag att wara till hälsan återställd. På Waldemarsudden börjar nu snart iskällaren att blifwa färdig, den är plasserad mellan Stora Linden och sjön. Jag har nu Gudi ware tack och låf haft bref från Kapten J. P. Romare att han d. 26 i förra månaden ankom till Vlissingen inloppet till Antwärpen - men is hindrade honom att komma upp till staden, från Höglander har jag haft underrättelse att han fått order att gå till Waterford på Irrland för att låssa sin last.

Af Wilhelms hosföljande bref ser Du att han tagit sin Cantzli Examen. Gustaf är nu mycket ifrig med sin Sång, han går sjelf och tager lextioner och har hemma qvartets sång warje måndag samt dess emellan då tid och tillfälle dertill gifwes. Wi hafwa här uti mera än en weckas tid haft mycket starkt töwäder, men det har nu åter frysit på och börjadt Söga, som war rätt wäl - för

öfrigt går här allt sin gamla gång. Fru Looström war hos oss för några dagar sedan och hade bestyr om afsändandet af nödiga papper för Etten Fribergs förestående giftermål som lärer snart komma att ske. Hon tyckte att det för din nytta war mycket wälbetänkt att flytta från Neuchatel, och detta hoppas jag du äfwen skall hafwa insett. Du har wäl kanske hört att Paul läser sin Nattvards läsning för Hof predikant Öfwerberg i Slåtts Kapellet.

Detta bref började för 3:ne dagar sedan men jag ville intet afsluta det förrän jag skulle få bref från dig, detta har nu skett, jag hade i går aftse glädjen amottaga ditt bref af den 29 i förra månaden hvaraf jag bemärkt att Du hade giordt en påhälsning uti Neuchatel, hvaröfwer jag icke förundrar mig, det är innerligen rörande att erfara Gubben och Gumman Thomas´ hjerteliga välvilja för dig - och det besannar sig att öfwerallt finnes goda menniskor-blott man giör sig dem wärdig. Min älskade son, förglöm alldrig att wårda väl den ädla pärlan af Samvets frid, den som äger ett vakande och lefwande samvete njuter sällhet i lif och död.

Du frågar mig, huru länge jag tycker att du skall få vara ute, Jag åter frågar huru länge tror Du dig behöfwa vistas i Lausanne, för att blifwa Franska språket mäktig, då jag täncker mig dig såsom min efterträdare, så vill jag väl icke att du såsom fuskare i stråket skulle återkomma; Wi woro i går aftse samteliga hos Sjödings. Tövädret fortfar. Jag hoppas och påräknar att Du inför dina Bröder må kunna ådagalägga att du väl användt Din tid. Då du skrifwer till Neuchatel så hälsa så hjertligt från mig till det Hederliga Herrskapet Thomas, det war roligt att Du gaf Gubben en omtyckt Lampa till present.

Utan vidare får jag anmäla innerliga och warma hälsningar från alla i hemmet.

Din Pappa
Jn. Bergman Oson.

Herr A.Emil Bergman
Adr: Madame Gaudin
Au petit Chateau Lausanne.

Stockholm den 17 Feb. 1861.
årsdagen af min afresa från Barnahemmet Näsby d.17 Feb.1814.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste af den 8 dennes, börjar jag nu mitt bref till Dig - ehuru jag icke afsänder dessa rader förrän jag från Dig får swar på mitt bref af d.29 i förra månaden.

Carl predikar i dag, men som jag åter till följe af min förra förkylning warit några dagar tvungen att hålla mig inne lärer jag icke wåga mig i Kyrkan. Torsten har några dagar warit illamående som det tros för tänder och Gustaf gick i aftse till Rosenvik och skulle blifwa der öfwer natten, jag hoppas då få goda meddelanden om torsten.

Med anledning om den föreställning som råder i utlandet om Sveriges krigiska sinnestämning, så vill jag upplysa "att ingen menniska här täncker på krig, men med anledning af den allmänna jäsningen som råder i utlandet har större delen af all ungdom i landet såväl i skolor som andra unga män börjadt öfwa sig uti Wapen öfningar och benämnas skarpskyttar, för att kunna förswara wårt land i händelse wi skulle blifwa af någon anfallna." Uti Elementar skolam hafwa äfwen gossarne börjadt exersise deribland äfwen Paul, Ekengren Philip o: s: alla äro nu så kallade skarp Skyttar.

Som jag vet att du är road höra om husliga småsaker vill jag nemna att stora kon K:de natten mot i går, så att wi nu Gudi låf hafwa gått om Mjölk. Du har nu att skrifwa så sällan, ty om Du ock skulle hafwa börjadt att mera flitigt studera så tycker jag att det skall wara som en vila att skrifwa hem. Du har så ofta frågat huru länge Du skulle få vara ute, men jag deremot önskar af Dig få höra huru du sjelf tycker att det går framåt för Dig i dina språk studier, ty jag vill att Du skall samla Dig valuta för de penningar Pappa bekåstar, så att Du deraf i framtiden kan hafwa nytta samt

1861 17/2

anseende bland dina Bröder. Enskildt för mig skulle det visserligen vara synnerligen kärt att få dig hem så fort som möjligt, men jag vill icke hafwa dig hem förr än ändamålet med din resa wunnits. Sedan jag får höra att Du anser Dig wara franska språket mäktig i tal och skrift har jag någon annan fund ring, som jag framdeles skal omnemna. Från Jungfru Åhrberg till hvilken jag framfört dina hälsningar har jag åter många warma hälsningar att för Dig anmäla.

Sedan det efter långvarit tö åter frös på, hafwa vi nu fått snö men endast 2 - 3 gr. kallt warjerande med 1 grad blidt. Kapten Höglander är nu i Waterford der han skall låssa sin last, få se hvart han kommer att gå derifrån, Kapten J.P.Romare med Haparanda har Gudi ware tack och låf kommit till Antwärpen, han kommer troligen derifrån att afgå till New Castle för att lasta Kål - men hvart kan jag ännu icke säga. Björklund med Paul har afgått till Barcelona och skall åter från Lissabon lasta Svafwel på England.

Henrika som skulle till Bergen war inkommen till Arendahl, men jag hoppas Kapt.L. Romare nu skall wara inkommen till Bergen. Du skall icke förglömma att uti hvarje bref du skrifwer berätta mig din Kassaställning och taga så många lextioner som Du för dig anser nyttigt i veckan. Jag skall väl nemna för Dig att H.K.H. Hertiginnan af Östergöthlands förlåssning nu wäntas stundeligen. Som nyhet will jag nemna att gamla Directeur Arfwidson aflidet 87 år 18 dagar gammal, han bisattes i förrgår.

D. 21. Sålänge hafwa dessa rader legadt och wäntadt att få erkenna något bref från Dig, men nu börjar jag grubbla deröfwer att du blifwit sjuk efter du icke mera låter höra af Dig. Jemte helsning från hemmet

teckner Din Pappa

J. Bergman Oson

Ant. d. E. Bergman
adr. Madame Gaudin
au petit château Lausanne   Stockholm d. 16 mars 1861.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste föregående af den 6te dennes, jemte uti samma närslutne qvitto på till Captain Berger aflemnade Frs. 43.— Sedermera har jag fått emottaga Ditt välkomna af den 5te dennes, hvaraf jag bemärkt att Du gjordt personlig bekantskap med unga Holm, jag hoppas att Du har så mycken menniskokännedom att Du undviker hans sällskap om det icke kommer Dig gått, men under alla förhållanden drager svenska språkets talande Dig från det egenteliga målet för Din vistelse uti Lausanne som är att lära Dig rent Franska Språket. Jag har med synnerlig förnöjelse bemärkt att Du till mot slutet af nästkommande Juni månad tror Dig skola vara franska språket mäktig, och så vidt Du flitigt tager lectioner i skrifning så måste du ock till den tiden hinna blifva språket tämmeligen mäktig.

Som Du af mitt föregående bemärkt och som jag äfven af Ditt senaste erfarit, att Mamma och Annie separerade ur Skolan, har jag tänkt från Lausanne ~~att~~ låta Dig afresa till England och stanna hos Biddels i Ipswitz några månader, så kunde Du äfven få öfva Dig i Engelska språket, och uti Ipswitz tycker jag att det för Dig skulle blifva synnerligen [illegible] att med Mr. Biddel besöka mekaniska verk[illegible]

Jag har bemärkt att Din [illegible]
än till slutet af nästa [illegible] tiden [illegible]
[illegible]

härliga morgnar och långa dagar, så att man har Gjest
från Kl 5 till Kl 7. Contoiret och Contoirskammaren äro
som du vet utmärkt vackra, på Ångbåten Njord som
ligger midt för fenstret har redan ute öfver en vecka knackats
puttsats och fejats äfvensä på Stora Svea som ock snart
tänker få börja sina tourer.

Nyss stunden var Sigrid inne på Contoiret för
att säga adjö emedan hon skulle gå ut att promenera
med sin Mamma. Sigrid är öfvermåttan älskvärd hon
talar ofta om Farbror Emil. i nästa vecka kommer
den lilla Prinsen att krissnas och får namn Oskar Carl
Wilhelm. Prosten Laestadius afled d 21 sistl. Febr 61 år
1 månad 11 dagar gammal. Gustaf tror sig om 4 weckor
hafwa slutadt med att diskera, sedan får han börja
att Laborera, han har emellanåt sina Sangöfningar
här hemma. Jag vet nu icke vidare för denna
gång utan beder Dig helsa alla Dina wänner både
de af oss kända och det hederliga Herrskapet Tomasson
som vi icke känna. Jemte helsning från alla
i hemmet tecknar Din Pappa

Fd Bergman

Mr Ad. Emil Bergman

Lausanne

Stockholm Maria bebodelsedag d 23 Mars 1861.

Min älskade Son! Afwaktande mitt senaste af d 18de dennes, Sidermera har jag fått emottaga Ditt wäl komna af d 15de jemte ty åtföljande inlagor som alla behörigen blifvit till sine ägare aflämnade.
Wilhelm kom hem i går afton på samma som jag icke emottaga ditt ofwannemde bref han kommer att resa åter till Upsala tredje dag påsk. detta bref kommer icke att afgå, för än nästa Thisdag då jag får mig en liten Wexel att inneslutas. Uti ditt föregående bref sade Du Dig hafwa penningar så att det skulle räcka till slutet af nästa månad, och nu säger Du att penningarne icke räcka längre än till d. 15 April. Jag will hoppas att Du icke misshushållar, men jag fodrar ordning och reda uti alla affairer och skulle derföre wara önska få bestämda uppgifter om Dina utgifter och jag beder Dig föra en noga Cassa Bok tills du kommer hem. ty om Menniskan med[illegible] än så många språk, och icke hafwa reda i[illegible] och sig så gagna språken föga. Om Du anser[illegible] i går Dig nödigt och nyttigt så bifaller jag ga[illegible] för du i Lausanne får stanna en @ Två månader som men den förr bestämda tiden, ty bättre är noga[illegible] går något längre än att Du skulle [illegible] i språket hemkomma [illegible] Du i Ditt eget framtida [illegible]
lämnar Dit [illegible]
till England. August [illegible]
[illegible]

Mr. Ad. Emil Bergman
Lausanne

Stockholm d. 11 April 1861.

Min älskade Son! Åberopande mitt föregående af den 5te dennes, vill jag nu begynna språka med Dig ehuru dessa rader icke komma att afsändas förrän jag af Dig fått svar på mitt föregående af d. 26 i förra månaden med innesluten Wexel på Frs. 500. eller ock då August reser ty August går nu med plats på Jakten för att afgå med Stora Svea så snart det blir kunnigt att Skärgården är fri från is. Mamma afreste i mars(?) jemte Annie(?) Sigrid och Amalia till Waldemarsudden. Mamma skulle sedan i förgår afresa, men hon förkylde sig på Malmgrenska [illegible] [illegible] nedre sal men var nu åter alldeles frisk. Henrika har i år varit bland försäljerskor, försäljningen var i år icke så stor antal som i fjol, men de voro mycket nöjda med utgången. Jag var i måndags på Waldemarsudden och aflastade Stora Pramen till Snickar Boman och i går lastades den åt Malmgren. Nu skulle det för mig nu varit godt att hafva haft Dig hemma men jag gläder mig i hoppet öfver Din lärdom, som gör att jag nu är mycket nöjd med de biträden(?) jag har i hoppet att Du skall komma hem, någon(?) i Franska och Engelska Språket ty sedan Du lämnar Lausanne kommer du väl att få resa till England. August har [illegible]
[illegible] skrif[illegible]

hafwa nu vackra dagar och torra gator men nätterna
vill det ännu hålla sig kallt.

Den 12. godmorgon min K: Emil. En härlig solskens
morgon. I går passerade Färdig skärgården ute vid Dalarö.
och i dag på f. m. afgår Gustaf Adolf, samt Bråwiken
till Lübeck, och i morgon Kl 12 på dagen afgår Stora
Swea samt Din Bror August med den sistnämnde
om jag hade warit ledig skulle det warit mycket roligt
att få följa med för att hälsa på dig men August har
lofwat göra det. I dag skall Lector Hallström
begrafwas, Carl skall på Begrafningen och alla äldre
gossar i Skolan skola komma att sluta sig till sorge-
tåget. Hallström har [illegible] af Lungsot. Mamma
och Sigrid jemte Anna [illegible] i morgon bittida för att
taga afsked af August, men Söndagen komma vi
att wara ute allesammans. Få nu se om jag hinner
få swar från Dig på mitt bref innan detta skall afgå
i morgon p. Swea Captn Nylén.

d. 13 på morgonen. Kl 3: går på eftermidd: fick emot-
taga Din välkomna bref af den 4de dennes, jag
åkte [illegible]t till Mamma jemte Gustaf för at
låta Mamma och Henrika läsa Ditt bref, hwar
de blefwo mycket glada. Jag har nu sändt Englen
med Hasen till Udden för att hemta in Mamma
[illegible] afsked af August som [illegible]

Herr Adam Emil Bergman [illegible]

Wi hafwa utmärkt wa[illegible] väder [illegible] att det sannolikt i år blir mycket grannt till 1:sta Maj, emedan det nu är så torrt att det dammar öfverallt på Djurgården och Knopparne äro stora på träden.

Prins August kom hem i går, Alla hemmet förena sig uti hjertliga helsningar till Dig. Jag hoppas att du icke försummar något att draga nytta af tiden för din Lärdom och utbildning till allt hvad godt och nyttigt är.

Din Pappa
J. A. Bergman

Hr Ad. Emil Bergman
Lausanne

Stockholm d 22 April 1861

Min Älskade Son! Åberopande mitt föregående af d 13 dennes som jag afsände med August, och jag will hoppas att han sjelf personligen sedan för flera dagar sedan besökt Dig och aflämnadt brefvet. Jag tycker mig just se, huru innerligen glad Du skulle blifwa då Du fick besök af August.

Jag har nu i dag haft glädjen emottaga Ditt välkomna af den 15de dennes och som Nordstjernan för första gången afgår i morgon bittida eller Kl 8 så vill jag skynda att beswara Ditt bref på det Du må hafwa något att trösta Dig med efter Augusts afresa.

Mamma som i går kom till staden för åter på f. midd. ut till Udden, huru vi i dag hafwa mycket kall N. O. blåst. Jag var i går på begrafning efter afl. Tra Gorgii fadr Prepp, han begrafdes på Solna Kyrkogård, under jordfästningen började det rägna och snöa och derefter blef det kall nordlig blåst. Mm Henrika och Thorsten voro i går här till middag. Jag har bemärkt att Du sedan Tante Emma med sin svenska kaileni kommer att bortflytta för sommaren, Du sjelf skulle önska få återflytta till den hederliga familj Thomas i Neuchatel, och som jag föregående sjelf torde wäl hafwa berakt[illegible]
[illegible] skulle [illegible]

Hr Emil Bergman
Neuchâtel

Stockholm d. 10 Maj 1861.

Min älskade Son! Mitt senaste bref till Dig war af den 22^dra^ i förra månaden, sedan dess har jag icke haft något bref från Dig. jag lämnade deruti bifall på Din begäran att få återflyttra till den älskade familjen Thomas, och som jag nu saknadt alla meddelanden från Dig utom helsningarne uti Augusts bref från Paris af d 25 & 28 i förra månaden

Jag och wi alla längta nu med största otålighet få erfara hwad intryck Paris giordt på Dig och huru mäktig du kunt Dig i Franska språket då Du kom utom dij dagliga umgänges krets, Jag hade i går åter bref från August efter hans återkomst till Paris af d 3^die^ dennes deruti han säger, att du icke gifwit Dig till freds att länge stanna i Paris efter honom utan redan efter hans afresa derifrån hade du påföljande dag återwändt.

I stället för att wi uti April hade kall och torr blåst hafwa wi nu uti Maj nästan warje dag hafwit rägn blandat med snö, men ganska sparsamt med wärme. Om nu Gud gifwer wärme så har jorden fått rikelig must.

I Lördags afton hade jag glädjen få Briggen Svea med Salt last från Trapani till Skärgården och Höglander med Astrid kommer hem från T[illegible] med Salt, Skeppet Haparanda Capten [illegible] [illegible] till med Antåpandet af Cargo[illegible]
[illegible]

Ad. Neuchâtel
Hr Emil Bergman Son

Briggen Paul Capten Björklund är på wägen från Barcelona till Hamburg, och bör om Gud nådeligen låter allt välgå snart anlända till Hamburg. Ludvig Romare har som jag förr nemdt gått med Kål till Lissabon och skall derifrån komma hem med Salt. C. F. Romare ligger hemma med Maria.

Augusta Enblom skall i morgon stå brud, hon gifter sig med Enbloms Compagnion Ekman. Med några egentliga nyheter kan jag icke fägna dig. Kullan Anna som warit hemma öfver vintern kom hit i förra veckan och har nu tagit emot Ladugården som består af 3 kor och 3ne större och mindre kalfvar. Wilhelm har ramlat och lentorerat uti flera ämnen för dimensions lumen så att der med torde vål snart wara färdigt. Lilla byggningen på udden är nu målad och ser prydligt ut med nytt tak &c &c. Men Anna har ingen flyttat ut. det är Mamma ensam som warit der och rustadt i ordning.

Jag trodde mig i dag få bref från Dig, men då detta icke inträffade får jag väl wänta till nästa Söndag då da skall få wälle bref, jag närsluter härjemte en liten bref lapp från Gustaf, och anmäler en gemensam helsning från alla i hemmet.

Eder Pappa

C. Bergman Olm

Herr Ad. Emil Bergman

Neuchâtel. Stockholm d. 15 Maij 1861.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste
föregående af d. 10de denna, sedermera har jag
fått emottaga Ditt välkomna efter Din återkomsten
till Lausanne af d. 4de hvaraf jag bemärkt att
Din Kassa som jag förtrodde skulle vara tillräcklig
för Din återstående tid, icke räcker längre än till
den 1 nästkommande Julij; hvarföre jag nu efter
jag måste göra en remissa till Emma Modin
som illa nog tyckes hafva beräknadt sina utgångar,
följer härjemte till Din Kassa förstärkning en Wexel
på Frs. 200. Men min K. Emil, Du måste nu
noga hushålla med penningar och tid, så att du
kan samla Dig ett Kapital af Wetande som blir
ett gällande mynt för hela Din återstående lefnad.
Måtte Gud nådeligen bevara Dig från alla onda
frestelser här i werlden så att Du måtte bevara
Din Oskuld och Din Samvetsfrid. Det kommer mig
ofta mycket tungt att så föråldrad som jag är
wara så ensam uti mitt arbete, och då kommer
alltid min saknad att vila hos dig och hoppas
på Dig. Derföre hoppas jag att Du nu med i-
ifver söker att grundeligt lära dig [illegible] sk-
tala franska Språket [illegible]

utan du måste nu först blifwa så grundelig i
franskan att Språket kunna slå rot och fästna
hos dig, Du skall för Pastor Thomas eller annan
flitigt skrifwa och begära att få läsa olika franska
Stylor i Skrift som är lärorikt.

Wi hafwa uti Maj månad haft mycken nederbörd
af Snö, och regn, och dagjemte kall Nordlig blåst, jag
har nu på morgonen sändt England efter mamma
emedan wi i dag skola till Bokbindar Swanberg
på Christning emedan hans Fru skänkt Gubben
den andra Sonen. Captin Swensson med Briggen
Svea kom in sistle Fredags afton och ligger nu
i Stadgården. Hosgående bref till Emma Modin
innehaller en wexel på Frs. 400 som jag måste sända
henne hon skulle få från Captin Algren och
Stålhandske demare – men jag har ännu ike fått
något från dem, ehuru Fru Loström warit
hos demare, penningarne lära derwidlag sitta
mycket hårdt inne, Men att Mamsell Modin
så illa hushålladt under en tid då hon har
haft så goda inkomster är beklagligt. och huru
skall det då gå när dessa inkomst källor
komma att utsina – samt hon sjelf blifwa
sjuklig och arbetslös. Tänk på eländet så lär
[illegible] Rydberg wara utarbetad i Emma
[illegible] när de så [illegible]

Stursvadt bort hemma att. Men Du bör för alldel
icke tillråda henne att komma hit, men wäl att
bättre hushålla der hon är. dessa rader kommas att
afgå i Morgon med Bore på din flyttningsdag, mitt förra
bref kommer väl Dig till handa dagen efter Din
ankomst till Pastor Thomas. Alla i hemmet må väl
och bedja mig anmäla en gemensam helsning till
Dig – Sigrid har haft litet feber och fick order
af Doctor Gustaf att ligga hela dagen, hon bad helsa
Farbror Emil men icke säga att hon är sjuk.
Moster Clementoff lärer hafwa hållit sig vid
sängen uti 3ne dagar såsom hon det gör Gumman
är nu så gammal.

Din Pappa
F. Berg

kan icke jorden
...ke rägn hastigt uppfriskar
...rane tack och lof rägnad
Carolina August tänker
...a sig till Norrland
Den 7de dennes kom
P...l lyckligen till
...na hem

Herr A. Em. Bergman

Neuchâtel

Stockholm d 28 maj 1861

Min Älskade Son! Jag har haft nöjet emottaga Dina wälkomna af den 17de och i dag Ditt senaste af den 20. Jag hoppas äfven att Du fått emottaga mitt senaste af d 15de deruti jag innslöt en wexel till Dig för Fr. 200 samt ett Bref till Mamsel Modin jemte uti samma Wexel för Frs 400. Jag måste beklaga att Du börjadt slarfwa med Din Stil och börjar att skrifwa l. såsom t. ty jag förstår icke hwartill den stijl skall tjena som Du antagit dig begagna då Du skall skrifwa l. Ehuru jag numera icke skrif wandat, så kunde dock min Stil för Dig wara att taga efter. jag lägger stor vickt deruppå att i synnerhet en ungerman skrifwer en wacker stijl.

Jag for till Udden strax efter jag fick emottaga Ditt bref och, tog mig der för första gången bad i Sumpen Gustaf började i går att bada, Ditt Portrett som var mycket likt blef mycket välkommit Gustaf kom hem från Lazarettet medan jag war der så att han fick brefvet och portrettet. Hälsa Emma och säg att jag nu fått penningarne af Statsk: Demarez. Sistlidne Söndag gick Pau fram till Herrans bord i Staats Kyrkan beledsagad af mamma och Paul, det war mycket högtidl[illegible]

August kom hem i Fredags Åtta dagar och tänker nästa Fredag m[illegible] familj[illegible]
[illegible]

att han skrifver upp någon dag. Jag tycker att Du skulle roa Dig att skrifwa bref på Franska till Bröderna så att vi få se huru du fortgår i språket. Du måste säga mig om Du med allwarlig lust vill resa till England och i sådant fall huru snart Du tillror Dig hafwa kommit så långt med franska språket att det sitter fast.

Nog kan Du föreställa Dig huru det är och huru det skall gå för mig på Brädgården, då jag har bara oerfarna barn att göra med, och sjelf behöfwer jag jemt wara vid Contoiret, derföre måste Du med allwar taga tiden i akt, så att Du kan i ett annat förwärfwa hwad som hemma eftersattes. Capten J. P. Roman med Haparanda kom upp på Strömmen i Fredags och nu kommer jag att lasta honom på Antwerpen i går och i dag har det warit 19 grader warmt och på Waldemarsudden börjar det nu att se herligt ut. Du har wäl kanske hört att Baron Posses skola bo i Nya byggningen som nu är komplett färdig men Contoiret har jag förbehållit mig och Paul har nu lofwadt att åtaga sig Brädgården. Jag hinner icke widare för denna gång utan beder Dig fleligt skrifwa franska och äfwen språka så mycket tillfället medgifwer, alla i hemmet hälsa

Din Pappa

K. Bergman

Herr Ad. Emil Bergman

Neuchâtel. Stockholm d. 6 Juni 1861.

Min Älskade Son! Åberopande mitt senaste föregående af d 28de passato deruti jag innslöt mitt portrait samt ~~ett~~ Bref från Berg. Sedermera har jag haft glädjen emottaga Ditt senaste af d 27de hvaraf jag bemärkt att du blifvit ledsen öfver innehållet af mitt bref af d 15de, sådan har min mening icke warit ehuru jag nu icke minnes ordalagen af mitt bref – ty du kan nog förstå Dig huru det för mig skall wara som är en maskinist på en stor wärkstad, utan att hafwa dugliga arbetare. Så att man nog emellanåt kan blifwa otålig, och under sådan inflytelse kan man icke så noga wäga sina ord. Men innerligen längtar jag att få dig hem till min hjelp – dock vill jag icke att Du skall komma hem förr än du kan obehindradt skrifwa och tala Franska, ty ett halfgjordt arbete är bortkastade penningar. Vidare kommande Din resa till Ipswitz så kommer det att bero på Dig och omständigheterna för öfrigt men först måste Du nu arbeta med franskan.

August afreste till Norrland i Tredags och tog med sig John samt Bernhard, ty Carl [illegible]

[illegible] dom [illegible] icke [illegible]

att resa efter jemte Barnen. Wilhelm kom hem
i förra veckan och bor nu jemte Gusthaf i
Lilla byggningen, Morbror hade middag i går för
mamsellorna Appelgren, Thunberg och Perne dit äfven
Gusthaf, Wilhelm och Paul voro bjudna, i dag är Paul
på ther manöfver med Elementar Skolans Skarp
Skyttar. Wädret är Gudomligt vackert och wärmen
stark. Elementar Scholans ferier började i går,
så att Carl och Paul nu få vila, men Paul
skall Chafwa uppsigt i Brädgården hos Carl Dahlin
är mera än wanligt tafatt, så att jag icke kan
lita på honom uti något arbete der man
behöfwer kunna tänka.

Lilla Thorsten har en tid warit skräpig, m
är nu Gudiwar tack och lof åter frisk.

Jag träffade Herr Lövström för några dagar se
och han hade af Hr Hauffman fått något ko
att kunna få reda på Carolina Rydbergs
du kan nemna härom till Mamsel Modin sam
Carolin Rydberg. jemte min och Mammas hels
till dem tacka äfven mamsel Modin för de
bref jag från hemme fick emottaga. jag vill m
att jag i mitt förra nemnde att jag af Herr
Stahl. Detman fått ligvid för arbetet af Rmt K 3
[illegible] Creditivet Mamsell Mod

Ditt hederliga värdfolck Hrr Pastor Thomas med Fru, alla i hemmet hafva bedt mig helsa dig hjerteligen äfvensom Jungfru Akrberg som August med ett skadt finger fick anledning att flera gånger besöka. Uti slutet af denna månad torde jag komma att resa till Norrland, och önskar nu Guds frid och nåd öfver Dig och oss alla.

Din Pappa

J. Bergman

[illegible] fr[illegible]

kanske emellanåt 30 grader wa[illegible]gt väder

Himmel. Som jorden till följe af det myckna rägn i slutet af May månad hade mycken must så står allt på jorden härligt, men länge kan icke jorden bära sin härliga grönska om icke rägn hastigt uppfriskar vätligheten. dock har det Gudi vare tack och lof rägnat i Södra och Westra Sverige. Carolina August tänker nästa Tisdag med barnen begifva sig till Norrland dit August redan lär framkomma. Den 7de dennes kom Captn Björklund med Briggen Paul lyckligen till Hamburg hvarifrån jag beordradt honom att komma hem för att afgå till Swartskär för att lasta. Captn Rom[illegible] med Skeppet har börjat lasta på Antwerpen f[illegible] en Sommar tour och jag blefva af [illegible] Sän[illegible]

[illegible] Dig [illegible]

[illegible]

Herr Emil Bergman

Neuchatel Stockholm d. 13 Juni 1861.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste föregående af d. 6te dennes har jag nu att tacka för Ditt välkomna af d. 3dje som var ämnadt till min födelse dag ehuru jag icke fick emottaga brefvet förrän dagen efter så var det dock lika välkommet. På min födelse dag war familjen och och några andra Wänner till Middag på Waldemarsudden och allt andades frid och fröjd. Wi hafwa dagligen Ca 28 kanske emellanåt 30 grader warmt med lugnt väder och [illegible] Himmel. Som jorden till följe af det myckna rägn [illegible] i slutet af Maj månad hade mycken must så står [illegible] allt på jorden härligt, men länge kan icke jorden bära sin härliga grönska om icke rägn hastigt uppfriskar växtligheten. dock har det Gudiwarne tack och lof rägnadt i Södra och Westra Sverge. Carolina August tänker nästa Tisdag med barnen begifwa sig till Norrland dit August [illegible] är framkommen. Den 7de dennes kom Capten Björklund med Briggen Paul lyckligen till Hamburg varifrån jag beordradt honom att Komma hem för att afgå till Swartskär för att lasta. Capten Rom[illegible] med Skeppet har börjadt lasta på Antwerpen för [illegible] en Sommar tour och jag blifwa af [illegible] Sam[illegible] [illegible] [illegible] Dag [illegible] [illegible] till Bi[illegible] i Juni

Herr Ad. Emil Bergman

Neuchâtel   Stockholm d. 1 July 1861.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste af d. 19de i förra månaden har jag sedermera fått emottaga Ditt af den 19de och innehållet bemärkt. Och som jag nu vill Gud är sinnad att i morgon kl 6 på eftermiddagen afgå med Ångaren Berzelius till Hasparanda [?] & Björksfors så vill jag före min afresa hälsa på Dig med några rader, jag skulle kanske ännu icke hafwa afrest, men som jag pr Telegraf har fått emottaga underrättelse derom att, Master Clementsoff [?] sistl. Onsdag med döden afgått så måste jag nu begifwa mig i väg, Mamsell Dahlberg som förestår hushållet på Björksfors har warit här uti några weckor och kommer nu att med mig uppresa.

Som jag anser det för Dig wara högst nödvändigt att komma till en ny och mera lifflig [?] och praktiskt nyttig wärksamhet så bör du bereda dig att omkring medjo af nästa månad afresa till Biddells i Ipswich, jag är rädd att det skall gå dig tiden ur händer utan att Du deraf drager all den största nytta som ske kan. I Herr och Fru Biddells sällskap tror jag du lätt skall lära Dig Engelska språket synnerligen om Du finge några timmar om dagen arbeta på Contoret.

Wi hafwa nu en tid haft det allda [?] grammaste wäder, men saknadt regn, numma [?] har Gud nådeligen ~~af~~ wälsignadt [illegible] måste Du regn 2ne nätter å rad. Gräset [illegible]

[illegible]

Jag ser nu att Du [illegible] min förr [illegible]

önskan uti medjo af nästa [illegible]

[illegible] till Biddells i Ipswich [illegible]

det stiger en handtwärkare i hufvudet.

Ingeborg och Rosali vistas nu på Gottland.

Skrif någon gång till mig på Nederkalix & Björkfors.

och med addresse till mig at Mamma och Syskonen.

Henrika vistas ännu på Dalarö. Jag hoppas komma

om Gud täckes att välgå wara åter hemma i denna

månad. Briggen Paul som från Hamburg fått fragt

på Norrköping skall gå derifrån till Sundswall

för att lasta åfwansom Svea härifrån.

Du skall nu till swar på detta bref som

du addresserar till Nederkalix & Björkfors rättfärdigt

säga mig huru du kommer dig mäktig franska språket

och samma beder jag Dig nämna uti bref som jag vid

min hemkomst i slutet af månaden wäntar mig få

emottaga, då jag med Guds Nåd hoppas wara hemma.

Alla i hemmet må väl och helsa, jag vet

nu icke widare för denna gång utan tillönskar Guds

förbarmande nåd och frid öfwer oss båda.

Din Pappa

J. Bergman Osq.

Kära [illegible]! Hjertlig tack för ditt wänskapsfulla

bref af den 9 Juni. Hade jag tid skulle du denna gång

få ett långt bref till swar, men jag måste nu vara så

fåordig som möjligt och jag skall snarligen skrifva

[illegible] till Dig. Ditt fr[illegible] följer härmed. — I morgon reser

[illegible] till Norrland och detta blir [illegible]

[illegible] gemenligen de bästa dagar då [illegible]

hit [illegible] välsigne honom! [illegible] Du

[illegible]

hit för att [illegible] Björkfors.

Jag ser nu att Du [illegible]

önskan [illegible] af nästa [illegible]

[illegible] Bi[illegible] i [illegible]

M. Ad. Emil Bergman

Neuchâtel   Björksforn den 20 July 1861

Min älskade Son! Jag har nu på stunden fått emottaga ditt senaste af d 7de dennes som min Staut deriute het, jag fick med förra posten emottaga Ditt föregående som war addressadt på Stockholm. Moster Clementeaffs begrafning skedde i Thorsdags och i går kom jag hit från Näsby. Här har warit en öfwermåttan warm och wacker Sommar för menniskor — men för jorden har warit mycken brist på regn. men natten mot sistle Thorsday hade vi ett efterlängtadt regn; Det har mycket smärtadt mig att jag icke haft någon af Gossarne med mig för att wisa huru härligt här är; sedan de stora odlingarne och utdikningarne samt Skogsränsningarne blifwit fullgjorda. Här [illegible]kas 70 @ 80 kannor Mjölk om dagen blir som det komma det goda betet så kommer Du icke den starka mjölken, Om Gud ännu förlänar mig lif och hälsa att komma hit en annan Sommare så nog måste Du hit för att återse Björksforn.

Jag ser nu att Du enl min för [illegible] önskan icke mycke af nästa [illegible] i hafwa någon [illegible] bli Biedes i Spanien se hell om hwad [illegible]

Herr A. Em. Bergman

Neustadt Stockholm d. 19 aug 1861.

Min älskade Son! Sistl. Tisdags afton hemkommen från det härliga och trefliga Björksvan, har jag fått emottaga ditt bref af d 2 dennes, och i går fick äfwen Annie och Gustaf emottaga bref från Dig. Jag har bemärkt att Du i anseende dertill att Sällskapet Biddles är på en resa och icke tära hemkomma förrän i medio af nästa månad icke tänkt afresa till England förrän omkring den 20de i nästa månad. Men som jag skulle önska få dig hem till wintern och du således icke har lång tid att vistas i England så är min önskan att Du så fort ske kan ville begifwa Dig till England. Carl Dahlin har nu flyttadt bort och Paul har under sommaren med ordning och drift skött Brädgården - men den 2dra i nästa Månad skall Paul börja Skolan och då tycker jag att det är nog hårt att jag med så många Söner icke skall hafwa någon som kan fara ut och se till om hwad ... Brädgården gör. hädanefter blir ...

Mon. Ad. Emil Bergman
chez Madame Gaud[illegible]
au petit chateau Lausanne

Stockholm d. 6 Mars 1861

Min Älskade Son! Ditt senaste wälkomna af d. 17de
i förra månaden har jag haft nöjet emottaga, och i går
fick jag emottaga Ditt Franska bref. Mitt sen[illegible]
af den 25 i förra månaden hoppas jag Du fått em[illegible]
jemte uti samma närslutna Wexel för Frs. 92. 92c.
till Capten Berger har jag betalt för de 43 Frs som
Du uppburit hwarå jag har jemte närslutet qwitto.
Det är en ömmelig glädje för mig erfara att Du arb[illegible]
flitigt, och flitigt måste Du arbeta om Du skall [illegible]
såsom jag hoppas [illegible] blefwa fullkomligt mäktig [illegible]
Franska Språket. Min Son [illegible] fullgöra den upp[illegible]
jag ålagt dig att underrätta mig uti hvarje ditt bref
nemligen uppgift om Din Cassas ställning, detta får du
nu hädanefter icke underlåta. Förlidne Söndag woro
vi alla från 8[illegible] jemte Alms och Bayards till middag
och qwäll hos Bayards Syster på [illegible]
till nästa Söndag äro vi samtelige bjudne [illegible] Ange[illegible]
Lindströms, det förstås att på båda [illegible] skall de
talas och frågas efter Emil, [illegible] Svea och
warit illa sjuk till följe af [illegible] Waldemarsudden
predika förlidne Söndag och skall [illegible] Bade
Sönday och dessutom läsa med Skrift[illegible] d. 18de
till på Köpet, så att han har [illegible]
Du bör wara mycket flitig, [illegible]
Swenska [illegible] af Brist [illegible]

P.S. Dem förgjorde [illegible] d. 13 [illegible] jag [illegible]
nu [illegible] det tydligt

[illegible] gjorma [illegible] gjör, [illegible] Stråle kan begagnas.
[illegible] jag för nandt, att Hattfjerman
af [illegible] [illegible] med en pris så att Svenge
[illegible] af Prost Olkan att.
[illegible] löfte vill jag åfven nemna att det
[illegible] meningen att Olsson skall gifta sig med
[illegible] Andersson. Lilla Thorsten är nu Gudilåf frisk
[illegible] andra af war famille Gudi ware tack
[illegible]. Fran Wilhelm hade jag bref för några
dagar sedan han sade sig nu läsa med lust och kommer
[illegible] kom till Påsk. Jag har funderadt på att det
[illegible] Dig kunde wara nyttigt [illegible] [illegible] Du uti
Lausanne fullkommnat Dig [illegible] franska språket, göra
en resa till England [illegible] [illegible] [illegible] has [illegible]
Svagern Biddel [illegible] [illegible] en [illegible] så att Du
[illegible] öfva Dig i Engelska språket säg mig hvad
Du skulle tycka härom, det skulle åfven wara
[illegible] få höra om Du fått öfva Dig något i
Engelska Språket. Annie säger att Biddels skulle
[illegible] gerna önska få taga emot Dig. Men
vill jag att Du skall lämna Lausanne
[illegible] Du är franska språket mäktig.
[illegible] Uppbar Du lifrid af Bergström för transporten
[illegible] Brüder sistl. Sommar ?
[illegible] [illegible] för denna gång får jag anmäla [illegible]
Prosten [illegible] alla i hemmet och tick
Kommen i dag till [illegible]
som lider af Brist [illegible]

[illegible] Emil Bergman

Adr. Mr G. Biddell Bishopshill

Ipswich Stockholm d. 21 Oct 1861

Min Älskade Son! Jag kommer nu direkte från
Riddarholmen dit jag ledsagadt Mamma som
afreste till Upsala för att hälsa på Gossarne.

Jag får nu åberopa mitt senaste föregående af
d. 18de dennes, deruti jag nemde att Du bör så
ställa Din afresa från England att Du kunde
inträffa i Lübeck d. 20de i nästa månad för att du
kunna komma med Bore som afgår från Lübeck hit
d. 21sta. Af Ditt senaste bref till Annie har jag bemärkt
att Du bestämdt Din afresa i sällskap med Fru Biddell
från Ipswich till London den 16de i nästa månad och
att Du då skulle uppehålla Dig en vecka i London,
denna förlängning af din vistelse i England kunde
visserligen för dig wara nyttig, men som man icke med
säkerhet kan förutsäga wäderleken på den sena hösten
här i norden, har jag icke velat att Du skulle upp-
skjuta din hemkomst till den allra sista resan
för detta år som är den 28 November med Ångaren
Svea Captn Nylén, på det Du sjelf kan se
innesluter jag härjemte Ångbåts lista för Svea och
Bore. Sista Fredag flyttade vi in från Waldemarsudden
för mig till stor saknad af den [illegible] Badr-
stampen, jag badade sista gången d. 18de.

Prosten Euren war i [illegible] också hos
Kommen i dag till middag, han [illegible]
som lider af Brist [illegible]

...stad i Gardarne [illegible] Fredagsmorgon, Skonerten
Maria ligger vid Waldemarsudden under lossning och
Skeppet Haparanda blir sannolikt i morgon lös, jag
har ingen lust att numera för denna höst lasta ut Skeppet.
Captn Svensson har med Svea afgått till NewCastle
i ballast från Antwerpen. vi hafva hittintill haft en
ovanligt mild och wacker väderlek och inga stormar.
Ammal war innerliga och wördsamma helsning till
Herrskapet Biddells och L[illegible]. Anna är vid synnerligt
god helsa och Sigrid likaså men längtar att få återse
Farbror Emil. Carolina August som en tid warit
skräplig till helsan är nu Gudilof frisk.
Gubben Euren war nu åter här med sina 2ne
Söner Oscar och Axel de komma troligen både att
resa till utlandet med Svea.
Jag wet nu icke widare för denna gång utan
beder Dig wara hjertligen välkommen hem.

Din Pappa
F. Bergman Om.

Herr A.E.Bergman   Stockholm d. 18 Mars 1861.
adr.Madame Gaudin
au petit chateau Lausanne.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste föregående af den 6:te dennes, jemte uti samma närslutne qvitto på till Capten Berger aflämnade Fr. 43:- Sedermera har jag fått emottaga Ditt välkomna af den 5:te dennes, hvaraf jag bemärkt att Du giordt personlig bekantskap med unga Holm. Jag hoppas att du har så mycken mennisko kennedom att Du undviker hans sällskap om det icke kennes Dig gått, men under alla förhållanden drager svenska språkets talande Dig från det egentliga målet för Din vistelse uti Lausanne - som är att lära Dig rent Franska språket. Jag har med synnerlig förnöjelse bemärkt att Du till mot slutet af nästkommande Juni månad tror Dig skola wara franska språket mäktig, och så vidt du ~~XXXXXXXXdenXtiden~~ flitigt tager lextioner i skrifning så måste du ock till den tiden hinna blifwa språket tämmeligen mäktig.

Som Du af mitt föregående bemärkt och som jag äfwen af Ditt senaste erfarit, att mamma och Annie sqvaldrade ur skolan, har jag tänkt från Lausanne låta Dig afresa till England och stanna hos Biddels i Ipsvitz några månader, så kunde du äfwen få öfwa Dig i Engelska språket, och uti Ipsvitz tycker jag att det för Dig skulle blifwa synnerligen intressant att med Mr Biddel besöka mekaniska werkstaden.

Jag har bemärkt att Din Cassa icke räcker längre än till Slutet af nästa månad, hvarföre jag i medjo af nästa månad vill giöra Dig en remissa. Wi hafwa nu härliga morgnar och långa dagar, så att man har ljust från Kl.5 till kl. 7. Contoiret och Contoirskammaren äro som du vet utmärkt vackra, på Ångbåten Niord som ligger midt för fenstret har redan uti öfwer en wecka knackats puttsats

1861 18/3

och filats, äfwenså på Stora Svea som ock snart torde få börja si-
na tourer.

Nu på stunden var Sigrid inne på Contoiret för att säga Adjö emedan hon skulle gå ut att promenera med sin mamma. Sigrid är öfwermåttan älskvärd, hon talar ofta om Farbror Emil. I nästa vecka kommer den lilla Prinsen att kristnas och får namn Oskar Carl Wilhelm. Prosten Laestadius afled d. 21 sistl. Febr. 61 år 1 månad 11 dagar gammal. Gustaf tror sig om 4 weckor hafwa slutadt med att dissikera, sedan får han börja att Laborera, han har emellanåt sina sångöfningar här hemma. Jag vet icke vidare för denna gång utan beder Dig hälsa all Dina wänner både de af oss kenda och det hederliga herrskapet Tomas som vi icke kenna. Jemte hälsning från alla i hemmet tecknar Din Pappa

J. Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930.

Mr Ad. Emil Bergman.
Lausanne.

Stockholm Maria bebådelsedag d. 23 Mars
1861.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste af d. 18:de dennes, sedermera har jag fått emottaga Ditt välkomna af. 15 jemte ty åtföljande inlagor som alla behörigen blifvit till sine ägare aflämnade.

Wilhelm kom hem i går aftse på samma som jag fick emottaga ditt ofwnanemde bref, han kommer att resa åter till Upsala tredje dag påsk. detta bref kommer icke att afgå förrän nästa Thisdag då jag får mig en liten Wexel att innesluta. Uti ditt föregående bref sade Du Dig hafwa penningar så att det skulle räcka till slutet af nästa månad, och nu säger Du att penningarne icke räcka längre än till d. 15 Aprill. Jag vill hoppas att Du icke misshushållar, men jag fordrar ordning och reda uti alla affairer och skulle derföre gerna få önska få bestämda uppgifter om Dina utgifter och jag beder Dig föra en noga Cassa räkning tills du kommer hem, ty om menniskor alldrig än så många språk, och icke hafwa reda mig sig så gagna språken föga. Om Du anser det för Dig nödigt och nyttigt så bifaller jag gärna att Du i Lausanne får stanna En à Twå månader utöfwer den förr bestämda tiden, ty bättre år att dröija något längre än att Du skulle såsom fuskare i språket hemkomma, ty som förr nemdt är för Ditt egit framtida väl, och för Ditt anseende hos Dina Bröder vill jag att Du skall få lära Dig tala och skrifwa franska språket så att de icke behöfwa skratta åt Dig. Oacktadt Din vistelse nu kommer att blifwa förlängd i Lausanne så är min plan att Du derifrån skall resa till England och stanna hos Biddels i Ipswitz någon månad allt efter omständigheterna så att Du kan få lära Dig äfwen Engelska språket. Det är äfwen bättre för mig att nu med ens wara dig förutan då jag sedermera

har hopp att du skall kunna med mera sakkennedom komma hem och öfwertaga affairs bestyren, om Du nu skulle komma hem, och åter måste företaga en resa vore mera påkåstande och äfwen kåstsammare, för rästen är lärdomstiden för Dig nu dyrbar och bör icke uppskiutas. Jag är nu Gudi ware tack och låf frisk till hälsan, och tänker om Gud så vill resa till Norrland i sommar då Gustaf får wara chef på Contoiret, Carl skall predika i dag och vi skola snart samteliga gå i kyrkan, detta bref kommer att fortsättas om Tisdag.
d. 24. i dag har det warit mulit och rägn ruskigt hela dagen med 5 à 7 graders wärme. Mamma och Annie gingo i Sals kyrkan på afton, Wilhelm, Gustaf och Paul till Rosenwik, Berg reste i mårse till sin hemort och återkommer först 3:dje dag påsk. Svedelius har varit illamående af förkylning och har i dag tagit in och laxeradt. Carl är hemma i sitt rum och Pappa ensammen på Contoiret, Wilhelm bor nu i Contoirs Kammaren under de dagar han är hemma. - Jag hoppas att Du har Pappas varningar i minnet så att Du afhåller Dig från alla farliga och för kropp och själ förderfwande bekantskaper, så att om Gud nådeligen förlänar lif och hälsa wi åter må få omfamna Dig med rent samvete. Att Du får köpa Dig nödiga kläder förstås, men som det är bäst för den som reser att wara lätt ekiperad så skall icke belasta Dig med annat än det högst nödwändiga.
Den 26:te Wi hafwa i dag Gudomligt grant wäder stilla lugnt och Himmelen molnfri, så att Sommaren tyckes nu med snabba steg wara i antågande. Jag närsluter härjämte en Prima Wexel af C. O. Levertin för Fr:s 500 hwaraf Du får dig begagna samt om riktiga emottagandet underrätta.

Hälsa innerligen Herrskapet Thomas och Mamsel Modin

Utan vidare för denna gång tecknar

Din Pappa

Jn Bergman Oson.

P. S. Mamma , Paul, Gustaf och August war nu på Contoiret.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 25 februari 1931.

Herr Ad. Emil Bergman.
Lausanne.

Stockholm d. 22 April 1861.

Min älskade Son! Åberopande mitt föregående af d. 13 dennes som jag afsände med August, och jag vill hoppas att han sjelf personligen redan för flera dagar sedan besökt Dig och aflämnadt brefvet. Jag tycker mig just se, huru innerligen glad Du skulle blifva då Du fick besök af August.

Jag har nu i dag haft glädjen emottaga Ditt välkomna af den 15:de dennes och som Nordstjernan för första gången afgår i morgon bittida eller kl. 8 så vill jag skynda att beswara Ditt bref på det Du må hafwa något att trösta Dig med efter Augusts afresa.

Mamma som i går kom till staden for åter på f.midd. ut till Udden ehuru vi i dag hafwa mycket kall N.O. blåst. Jag var i går på begrafning efter afl. Fru Gorgii född Pripp, hon begrafdes på Sålna Kyrkogård, under jordfästningen började det rägna och söa och derefter blef det kall nordlig blåst. Alm Henrika och Thorsten voro i går här till middag. Jag har bemärkt att Du sedan Tante Emma med sin svenska kållåni kommer att bortflytta för sommaren, Du sjelf skulle önska få återflytta till den hederliga famillen Thomas i Neuchatel, och som jag förmodar Du sjelf torde väl hafva beräknadt att det för din lärdom skulle vara till och med nyttigare att hädanefter få vistas hos en famille der du så synnerligen väl trifwes, så vill jag gärna samtycka till denna återflyttning och öfwerlämnar till Dig sjelf att bestämma om tiden för flyttningen, hvarom Du torde nemna uti svar på detta bref, på det jag må veta hvarest jag med mina bref skall träffa Dig.

Wi hafwa nu mycket arbetsfolk på Udden emedan nya byggningen håller på att slutligen blifwa fullfärdig, taket rätas och nya bräder under tegel täckningen, och byggningen olje målas.

wår innerliga och wördsamma hälsning till Herrskapet Biddells

och Longs, Annie är vid synnerligt god hälsa och Sigrid likaså

hon längtar att få återse Farbror Emil. Carolina August som en

tid varit skräpig till hälsan är nu Gudi låf frisk.

Gubben Euren war nu åter här med sina 2:ne Söner Oscar

och Axel de komma troligen båda att resa till utlandet med Svea.

Jag wet nu icke vidare för denna gång utan beder Dig wa-

ra hjerteligen välkommen hem.

Din Pappa

Jn Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 1 mars 1931.

Herr Ad. Emil Bergman Stockholm d. 10 Maij 1861.
Neuchatel.

Min älskade Son! Mitt senaste bref till Dig war af den 22:dra i förra månaden, sedan dess har jag icke haft något bref från Dig. Jag lämnade deruti bifall på Din begäran att få återflytta till den älskade familjen Thomas, och som jag nu saknadt alla meddelanden från Dig utom helsningarne uti Augusts bref från Paris af d. 25 och 28 i förra månaden.

Jag och wi alla längta nu med största otålighet få erfara hvad intryck Paris giordt på Dig och huru mäktig Du kent Dig i Franska Språket, då Du kom utom din dagliga umgänges krets. Jag hade i går åter bref August efter hans återkomst till Paris af d. 3:dje dennes deruti han säger, att du icke gifwit Dig till freds att länge stanna i Paris efter honom utan redan efter hans afresa derifrån hade du påföljande dag återwändt.

I stället för att wi uti April hade kall och torr blåst hafva wi nu uti Maij nästan warje dag hafvit rägn blandat med snö, men ganska sparsamt med wärme. Om nu Gud gifwer wärme så har jorden fått rikelig must.

I Lördags aftse hade jag glädjen få Briggen Svea med Salt last från Trapani till Skärgården och Höglander med Astrid kommer hem från Torraveija med Salt, Skeppet Haparanda Capten Romare är på resa hit med anlöpande af Carlshamn från Antwärpen. Briggen Paul Capten Björklund är på wägen från Barcelona till Hamburg, och bör om Gud nådeligen låter allt väl gå snart anlända till Hamburg. Ludvig Romare har som jag förr nemdt gått med Kol till Lissabon och skall derifrån komma hem med Salt. C.F.Romare ligger hemma med Maria

Augusta Enblom skall i morgon stå brud, hon gifter sig med Enbloms Compagion Ekman. Med några egentliga nyheter kan jag icke hugna dig. Kullan Anna som warit hemma öfwer vintern kom hit i för-

1861 10/5

ra veckan och har nu tagit emot Ladugården som består af 3 kor och 3:ne ~~hästar~~ större och mindre kalfwar. Wilhelm har ramladt och tenteradt uti flera ämnen för dimissions Examen, så att dermed torde väl snart wara färdigt. Lilla byggningen på Udden är nu målad och ser prydlig ut med nytt tak etc. etc.Men ännu har ingen flyttadt ut det är Mamma ensam som warit der och rustadt i ordning.

Jag trodde mig i dag få bref från Dig, men då detta icke inträffade får jag väl wänta till nästa Söndag då du skall få vidare bref, jag närsluter härjämte en liten bref lapp från Gustaf, och anmäler en gemensam hälsning från alla i hemmet.

Din Pappa

J. Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930.

Herr Ad. Emil Bergman.
Neuchatel.

Stockholm,d. 15 Maij 1861.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste föregående af d. 10:de dennes, sedermera har jag fått emottaga Ditt välkomna efter Din återkomsten till Lausanne af d. 4:de hvaraf jag bemärkt att Din kassa som jag förr trodde skulle vara tillräcklig för Din återstående tid, icke räcker längre än till den 1 nästkommande Julij, hvarföre jag nu efter jag måste giöra en remissa till Emma Modin som illa nog tyckes hafwa beräknadt sina tillgångar, följer härjemte till Din kassa förstärkning en wexel på Fr:s 200 men min K. Emil, Du måste nu noga hushålla med penningar och tid, så att Du kan samla Dig ett kapital af wetande som blir ett gällande mynt för hela Din återstående lefnad. Måtte Gud nådeligen bevara Dig från alla onda frestelser här i världen så att Du måtte bevara Din oskuld och Din Samvetsfrid. Det kennes mig ofta mycket tungt att så föräldrar som jag är wara så ensam uti mitt arbete, och då kommer altid min saknad att vila hos dig och hoppas på Dig. Derföre hoppas jag att Du nu med brinnande ifwer söker att grundeligt lära dig att skrifwa och tala franska Språket - då vi sedermera få täncka på det Engelska. men det duger icke för dig att blanda utan du måste nu först blifwa så grundelig i franskan att språket hinner slå rot och fastna hos dig, Du skall för Pastor Thomas eller annan flitigt skrifwa och begära att få läsa olika franska styler i skrift som är lärorikt.

Wi hafwa uti maj månad haft mycken nederbörd af snö, och rägn, och derjemte kall Nordlig blåst, jag har nu på morgonen sändt Englund efter mamma emedan vi i dag skola till Bokbindar Svanberg på Christning emedan hans Fru skänkt Gubben den andra Sonen. Capten Svensson med Briggen Svea kom in sistl. Fredags afton och lig-

ger nu i Stadsgården. Hosgående bref till Emma Modin innehåller en wexel på Fr:s 400 som jag måste sända henne hon skulle få från Capten Algren och Ståthållare de Mare - men jag har ännu icke fått något från dem, ehuru Fru Loström warit hos de Mare, penningarne lära dervidlag sitta mycket hårdt inne; Men att Mamsel Modin så illa hushålladt under en tid då hon har haft så goda inkomster är beklagligt och huru skall det gå gå när dessa inkomst kjellor komma att utsina - samt hon sjelf blifwa sjuklig och årkeslös. till råga på eländet så lärer nu Carolina Rydberg wara utarbetad i Emmas tjenst, och hennes härwarande Förmyndare hafwa slarfwadt bort hennes arf. Men Du bör för all del icke tillråda henne att komma hit, men wäl att bättre hushålla der hon är. dessa rader komma att afgå i morgon med Bore på din flyttningsdag, mitt förra bref kommer väl Dig till handa dagen efter Din ankomst till Pastor Thomas. Alla i hemmet må väl och bedja mig anmäla en gemensam hälsning till Dig - Sigrid har haft litet feber och order af Doctor Gustaf att ligga hela dagen, hon bad hälsa Farbror Emil men icke säga att hon är sjuk. Moster Clementeoff lärer hafwa hållit sig vid sängen uti 3:ne dagar fåse huru det går Gumman är nu så gammal.

Din Pappa

Jn Bergman Osom

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 25 februari 1931.

Herr Ad. Em. Bergman.
Neuchatel.

Stockholm d. 28 maij 1861.

Min älskade Son! Jag har haft nöjet emottaga Dina wälkomna af den 17:de och i dag Ditt senaste af den 20. Jag hoppas äfwen att Du fått emottaga mitt senaste af d. 15:de deruti jag inneslöt en wexel till Dig för Fr:s 200 samt Ett Bref till Mamsel Modin jemte uti samma Wexel för Fr:s 400. Jag måste beklaga att Du börjadt förslarfwa med Din styl och börjar att skrifwa l såsom t, ty jag förstår icke hvartill den knyck skall tjena som Du antagit dig begagna då Du skall skrifwa l. Ehuru jag numera icke skrifwer wårdat, så kunde dock min stil för Dig wara att taga efter. jag lägger stor vickt deruppå att i synnerhet en unger man skrifwer en wårdad styl.

Jag for till Udden straxt efter jag fick emottaga Ditt bref och tog mig der första gången bad i sumpen. Gustaf började i går att bada, Ditt Portrett som var mycket likt blef mycket välkommit. Gustaf kom hem från Latzarettet medan jag war där så att han fick brefvet och portrettet. Helsa Tante Emma och säg att jag nu fått penningarne af Herr Ståth. Demare. Sistlidne Söndag gick Paul fram till Herrans bord i Slåtts kyrkan ledsagad af Pappa, Mamma och Carl, det war mycket högtidligt.

August kom hem i Fredags åtta dagar sedan och täncker nästa Fredag med famille afgå med Chapman, men som Telegram i går ingick att isarne kördes i Haparanda, så kan det nog hända att han skiuter upp någon dag. Jag tycker att Du skulle roa Dig att skrifwa bref på Franska till Bröderna så att wi få se huru du fortgår i språket. Du måste säga mig om Du med allwarlig lust vill resa till England och i sådant fall huru snart Du tilltror Dig

hafwa kommit så långt med franska språket att det sitter fast.

Nog kan Du föreställa Dig huru det är och huru det skall gå för mig på Brädgården, då jag har bara oerfarna barn att giöra med, och sjelf behöfwer jag jemt wara vid Contoiret, derföre måste Du med allwar taga tiden i ackt, så att Du kan i wetandet förwärfwa hvad som hemma eftersättes. Capten J. P. Romare med Haparanda kom upp på Strömmen i Fredags och nu kommer jag att lasta honom på Antwärpen, i går och i dag har det warit 19 grader warmt och på Waldemarsudden börjar det nu att se trevligt ut. Du har wäl kanske hört att Baron Posses skola bo i Nya byggningen, som nu är konplett färdig. Men Contoiret har jag förbehållit mig - och Paul har nu låfwadt att åtaga sig Brädgården. Jag hinner icke vidare för denna gång utan beder Dig flitigt skrifwa franska och äfwen språka så mycket tillfället medgifwer, alla i hemmet hälsa.

Din Pappa

Jn Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 25 februari 1931.

Herr Ad. Emil Bergman. Stockholm d. 6 juni 1861.
Neuchatel.

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste föregående af d. 28:de passato deruti jag inneslöt mitt portrett samt Ett Bref från Berg Sedermera har jag haft glädjen emottaga Ditt senaste af d. 27:de hvaraf jag bemärkt att du blifvit ledsen öfver innehållet af mitt bref af d. 15:de. Sådan har min mening icke varit ehuru jag nu icke minnes ordalagen af mitt bref - ty du kan ju föreställa dig huru det för mig skall vara som är en machinist på en stor wärkstad, utan att hafva dugliga arbetere, så att man nog emellanåt kan blifwa otålig, och under sådan inflytelse kan man icke så noga wäga sina ord. Men innerligen längtar jag att få dig hem till min hjelp dock vill jag jag icke att du skall komma hem förrän du kan obehindradt skrifwa och taka Franska, ty ett halft gjordt arbete är bortkastade penningar. Vidkommande Din resa till Ipswitz så kommer det att bero på Dig och omständigheterna för öfrigt men först måste Du nu arbeta med franskan.

August afreste till Norrland i Fredags och tog med sig John samt Bernhard, ty Carolina kunde för sjukdom nu icke medfölja - men kommer snart att resa jemte Barnen. Wilhelm kom hem i förra weckan och bor nu jemte Gustaf i Lilla byggningen, Morbror hade middag i går för Mamsellerna Appelgren, Thunberg och Pernu dit äfwen Gustaf, Wilhelm och Paul voro bjudna, i dag är Paul på stor manöfwer med Elementar Skolans skarp skyttar. Elementar Scholans ferier började i går. Så att Carl och Paul nu få vila, men Paul skall hafwa uppsigt i Brädgården ty Carl Dahlin är mera än wanligt tafatt, så att jag icke kan lita på honom uti något arbete der man behöfwer kunna tänka.

Lilla Thorsten har en tid warit skräpig, men är nu Gudi

ware tack och låf åter frisk.

Jag träffade Herr Looström för några dagar sedan och han hade af Herr Hauffman fått något hopp att kunna få reda på Carolina Rydbergs arf du kan nemna härom till Mamsel Modin samt Carolina Rydberg. Jemte min och Mammas hälsning till dem tackar äfwen Mamsel Modin för det bref jag från henne fick emottaga. Jag vill nemna att jag i mitt förra nemnde att jag af Herr Stath. De Mare fått liqvid för året af Rmt 300 hvarföre jag Crediteradt Mamsel Modin.

Anmäl äfwen min hälsning till Ditt hederliga värdfolk Herr Pastor Thomas med Fru, all i hemmet hafwa bedt mig hälsa dig hjerteligen äfwensom Jungfru Ahrberg som August med ett sjukt finger fick anledning flera gånger besöka. Uti slutet af denna Månad torde jag komma att resa till Norrland, och önskar nu Guds frid och nåd öfwer Dig och oss alla.

Din Pappa

Jn Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 22 februari 1931.

1861 13/6

Herr Ad. Emil Bergman
Neuchatel.

Stockholm d. 13 Juni 1861.

Min älskade Son.' Åberopande mitt senaste föregående af d. 6:te dennes har jag nu att tacka för Ditt välkomna af d. 3:dje som var ennadt till min födelsedag ehuru jag icke fick emottaga brefvet förrän dagen efter så var det dock lika välkommit. På min födelsedag war familien och några andra wänner till middag på Waldemarsudden och allt andades frid och fröjd. Wi hafwa dageligen c:a 28 och kanske emellanåt 30 grader warmt med lungt väder och klar Himmel. Som jorden till följe af det myckna rägnet i slutet af Maij månad hade mycken must, så står ännu allt på jorden härligt, men länge kan icke jorden bära sin härliga grönska om icke rägn hastigt uppfriskar växgligheten. Dock har det Gudi vare tack och låf rägnadt i Södra och Westra Sverge. Carolina August täncker nästa Tisdag med barnen begifwa sig till Norrland, dit August redan är framkommen. Den 7:de dennes kom Capten Björklund med Briggen Paul lyckligen till Hamburg derifrån jag beordradt honom att komma hem för att afgå till Swartskär för att lasta. Capten Romare med Skeppet har börjadt lasta på Antwärpen för att giöra en Sommar tour och jag blifwa af med sämre och smala Bräder. Som jag från Dig väntar swar på mitt bref af d. 28 i förra månaden så kommer icke detta att afsändas förrän ditt swar ingår som troligen sker i morgon.

Den 14:de. Mamma, Paul, Alm och Henrika afreste i morse till Dahlarö för att höra sig om rum, Henrika tänker blifwa der någon wecka och niuta af den friska hafsluften. Wilhelm och Ludvig Wetterdal kom kl. 1 från Upsala och foro genast till Udden. Vädret är stilla lungt och wärmen som förr c:a 27 grader.

Den 18:de. Som jag från Dig icke fått emottaga det väntade brefvet så kan jag nu icke längre uppehålla dessa rader emedan

1861 13/6

det då blir för gammalt. Förlidne Lördag hade vi 30 - 31 gr. warmt, så att en unger Handels Bokållare Skoge dog af sol styng. Men natten mot Södagen började åskan gå och litet efterlängtadt rägn föll, men luften blef så afsvald att det i går mårse endast var 10 grader Wärmen börjar dock återkomma. I söndags var Fjellstedts hos oss jemte Ingeborg och Rosali, som nu afresa de förstnemde till Tyskland och vidare till Säland der han fått Pästeli anställning. Ingeborg och Rosali afresa till Gotland nästa Thorsdag, Carolina August i dag med barnen till Norrland och Henrika jemte Thorsen till Dalarö i morgon. Henrika tänker vistas i Dalarö 5 - 6 veckor. Fru Wetterdal war äfwen hos oss i Södags jemte sin yngsta dotter samt Ludvig som kom hit med Wilhelm från Upsala, Ludvig reste i går för att giöra fotvandring åt Jemtland etc. Fru Wetterdal for äfwen i går, Christin Dahlberg kom till oss förlidne Söndag med Berzelius och kommer att jemte mig resa åter till Björkfors så att du kan finna att det har warit en förfärlig cirkulation med menniskor hos oss. Berg kom nu på stunden från Posten och brackte mig Ditt välkomna af d. 9 dennes, hwaraf jag med förnöjelse bemärkt att Du är vid god hälsa och skulle wandra jemte svenska kållånien till Rosalis mor. Jag hoppas att du icke bortspiller din tid med att tala Svenska med dem utan söker af allt samtal draga nytta. Commerce Rådinnan Wijk från Götheborg skall jemte en ung dotter vistas i Sveitz, om hon till äfwentyrs skulle vara i Neuchatel så beder jag Dig giöra Din uppvacktning hos henne och anmäla min vördsamma compliment för henne. Jag hade äran giöra Ångbåtsresan med Com:Rådet Wijk och henne härifrån till Haparanda, som Du kan /?/ påminna henne, då jag är öfwertygad att Ditt besök hos henne skall blifwa välkommit. Com:Rådinnan Wijk är ett utomordentligt älskvärdt Fruntimmer. Wilhelm är nu på Contoiret och har äfwen som Berg fått emottaga ....sända bref.

1861 13/6

Alla i hemmet må väl och hälsa ....

Min vördsamma hälsning till alla Dina wänner.

Din Pappa

J.Bergman Oson

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Berman maj 1930.

1/7

Stockholm d. 1 Juli 1861.

Herr Ad. Emil Bergman
Neuchatel

Min älskade Son! Åberopande mitt senaste af d.13:de i förra månaden har jag sedermera fått emottaga Ditt af den 19:de och innehållet bemärkt. Och som jag nu vill Gud är sinnad att i morgon Kl.6 på eftermiddagen afgå med ångaren Berzelius till Haparanda & Björkfors så vill jag före min afresa hälsa på Dig med några rader, jag skulle kanske ännu icke hafva afrest, men som jag pr Telegraf har fått emottaga underrättelse derom att Moster Clementeoff sistl. Onsdag med döden afgått så måste jag nu begifva mig i väg, mamsell Dahlberg som förestår hushållet på Björkfors har warit här uti några weckor och kommer nu att med mig uppresa.

Som jag anser det för Dig vara högst nödvändigt att komma till en ny och mera liflig och praktiskt nyttig värksamhet så bör du bereda dig att omkring medjo af nästa månad afresa till Bidells ö Ipswitz. Jag är rädd att det skall gå dig tiden ur händer utan att Du deraf drager all den största nytta som ske kan. I Herr och Fru Biddels sällskap tror jag du lätt skall lära Dig Engelska språket synnerligen om Du finge några timmar om dagen arbeta på Contoiret.

Wi hafva nu en tid haft det alldra grannaste wäder, men saknadt rägn, men nu har Gud nådeligen wälsignadt oss med uppfriskande rägn 2:ne nätter å rad. Gustaf blir nu Chef på Kontoiret under min bortovaro, och dermed går nog braf, men huru det skall gå på Waldemarsuddén det stiger en handtvärkare i hufwudet.

Ingeborg och Rosali vistas nu på Gottland. Skrif någon gång till mig på Neder Kalix & Björkfors. Henrika vistas ännu på Dalarö. Jag hoppas kunna om Gud låter allt väl gå wara åter hemma i denna månad. Briggen Paul som från Hamburg fått fragt på Norrkö-

1861 1/7

ping skall gå derifrån till Sandörsund föratt lasta äfvensom Svea härifrån.

Du skall nu till swar på detta bref som du addresserar till Neder Kalix & Björkfors riktigt säga mig huru du kenner Dig mäktig franska språket och samma beder jag Dig nemna uti bref som jag vid min hemkomst i slutet af månaden wäntar mig få emottaga, då jag med Guds nåd hoppas wara hemma.

Alla i hemmet må väl och hälsa, jag vet nu icke vidare för denna gång utan tillönskar Guds förbarmande nåd och frid öfwer oss båda.

Din Pappa

J. Bergman Oson.

Käre wän! Hjertligt tack för ditt wänskapsfulla bref af den 9 Juni. Hade jag tid skulle du denna gång få ett långt bref till swar, men jag måste nu vara så fåordig som möjligt och jag skall snarligen skrifva dig till. Dillfrö följer härmed. ? I morgon reser Grossh. till Norrland och detta blir ingalunda roligt, jag har gemenligen de bästa dagar då han är närwarande. Gud välsigne honom! Nu farväl för denna gång. Din tillgifne och tacksamme

Oscar Berg

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930.

månader och fortsätta samtal med
annie sedan. Skrif snart till mig
din egen önskan. ×××

Nu några ord om Tant Emma
jag är mycket fruktande att få komma
till Stockholm lika så är det med
hennes andra närmare vänner än
jag varit, jag vet och kan hennes sinnes
handlings sätt mycket väl i
fordna dagar, hvilken gång ännu
säkert fortfar. icke så, at icke allt
synes väl vara, men dock olika med
min åsikt af gången i djupet.
men derföre har jag stor orsak
att vara tacksam för all den vänlighet
på hon bevist dig, och de andra
gossarna under deras seder men
det moste dock vara för sig, man
kan därföre icke taga en nåse på
ryggen för hela lifvet om det blir
kortare eller längre för mig, för
dock barnens seder draga på den
hvilket jag ville skona dem för
man har nog många dylika än
då af dina som äro det lagda
dem man vill bära på. men för

Dalarö den 2 Juli 1861.

Det förundrar dig säkert att få
bref af mig datumt från detta ställe
men kansje just det gör, att du får bref
nu, ty när at jag ledig, ledig från besök, ledig
från [illegible] husbyggnaden, nu sitter
jag [illegible] ett [illegible] och skrifver [illegible]
på den andra ändan af bordet, skrifver
predikan, som skall utföras i Dalarö
kyrka nästa söndag.

Men älskade Emil, jag har i tvenne
månader sökt efter en ledig stund att
skrifva till dig men förgäfves förrän
vi nu hitkommit med [illegible]
oss från folkvimlet på landen
[illegible] har haft en, emedan hälsa
[illegible] Torsten derföre [illegible] är detta
vara [illegible] [illegible] men för henne
ute på Dalarö, och säkert [illegible]
allt [illegible] förra [illegible] det
[illegible] skola [illegible] [illegible]
[illegible]

de af våra herrar som är ute, bor i
tält, som Alm omsorgsfullt har utrustat
med dess begvämligheter, Alm har beredt
att dylikt bädden vid Stranden af tält
så allt är bra här luften ren, och lätt,
vattnet klart, och [illegible] betraktligt
för Bada [illegible] [illegible] några
Dagar, men Henrika blir här till Augusti
Månad. i går afton följde Pappa,
Christin Dalberg, och Fröken Taube på
Ångbåten de reste till Norland. Christin
har varit här förat utvidga sina kunskaper
i verlden, och fröken har varit här oss
[illegible] ha läkare hjelp för klena
ögon, [illegible] Oskar Curén har att,
han skall åt lördagen resa, vårdad
af sin syster Maria till Mastran,
emedan läkarena säga att han har
lungsot en stor sorg för Föräldrarna
Gustaf förestår Contoret under Pappas
frånvaro frånvaro, och Paul trädgården
med Calle under inspektion [illegible]
Allt är bra i hemmet [illegible]
Dagliga böneftsunder klockan 9 kallas
[illegible]

Clementkoff har afsomnat och med
begrafningen väntas på Pappas
ankomst [illegible] Nu har jag berättat
allt hvad för närvarande kan sägas om
det yttre. Sigrid har fått en lekkamrat
i sin gamma ang, August Posse han är
följsam men beskedlig. och de äro mycke
belåtna med hvaran [illegible] af olika
slag, Sigrid är den som gör förslagen
till lekarna, och August är den lydande
och någon annan turen borde falla på
August någongång att befalla svarar
han att det är just det han vet, att
Sigrid skall befalla [illegible] han skall
bara lyda.
Nå min älskade Emil icke vet man
det bästa, men nog har det så fallet
sig för våra tankar, att du nu snart
skulle resa till London, och kanske
i höst hem. det är förbaskadt att hafva
dig längre borta, jag har nu [illegible] och
min längtan längta efter dig [illegible]
de gatu, Månne du [illegible]
borta är till sent [illegible]
Säger alla att [illegible] kan
[illegible]

är vanligt ty äfven i Sverige alla
resa, som kan möjligen. alla behöf-
va söka hälsa på annan ordt
än där de äro bosatte. Vi hafva
dock valdt den genaste vägen, eller
rättare sagt den kortaste för detta
ändamål, på Gottland är en stor mängd
menniskor, äfven här är hvarje stuga
upptagen som kan fås. Carl stackare
har intet fått någon blund i natt i
sina ögon i tältet ehuru det är rätt
behagligt att bo i tält.

Min kära Emil nog har jag nu
omtalt alla yttre småsaker. Men
måtte vi ej glömma det aldra
nödvändigaste, det som evigt består,
så vi alla engång få samlas i
fridens boningar, fastligt annast.

Handla i den sak som det
bäst synes dig, låt dock veta din
eder önskan, i anseende på din
längre eller kortare tids bortavaro.
jag skrifver, men ser ej läsa det
jag skrifvit, emedan jag ogärna

begagnar glas ögon.

Frambär min tacksamma helsning till det goda Werdsfolk eller Pastors Herskap.

När Gud undan drager sin nåd kännedom så finns ej trefnad och förnöjelse i hela verlden om det vore aldrig så bra i det yttre lifvet, tomhet och torka tycks inträffat så hos Carl, Henrika som mig. Gud hjelpe oss alla.

här är koijor, och vi måste höra i fått Gubbarnas samtal från sina gårdar då de gå ut på morgon. här bor mäst fiskare, men vi bo hos ortens härskap (herrskap), det är en lots, folket ser i allmänhet beskedligt och välvilligt ut. Detta allt kan föga intressera dig. men man läser gärna ett långt bref, när man är långt från hemmet, och de sina. Adjö min kära Emil slarva ej med detta bref, utan förstör detta, det bör ej förvaras. din Mamma.

Henrika och Carl helsas hjertligen.

M. Ad. Emil Bergman　　　　　Björkfors den 20 Juli 1861.
Neuchatel.

Min älskade Son! Jag har nu på stunden fått emottaga ditt senaste af d. 7:de dennes som var ställt derute hit, jag fick med förra posten emottaga Ditt föregående som var addresseradt på Stockholm. Moster Clementeoffs begrafning skedde i Thorsdag och i går kom jag hit från Näsby. Här har warit en öfwermåttan warm och wacker sommar för menniskor - men för jorden har warit mycken brist på rägn., men natten mot sistl. Thorsdag hade vi ett efterlängtadt rägn. Det har mycket smärtat mig att jag icke haft någon af gossarne med mig för att visa huru härligt här är; sedan de stora odligarna och utdikningarne samt skogsränsningarne blifwit fullgjorde. Här mjölkas 70-80 kannor mjölk om dagen och som du kenner det goda betet så kenner Du ock den starka mjölken. Om Gud ännu förlänar mig lif och hälsa att komma hit en annan Sommar så nog måste Du hit för att återse Björkfors.

Jag ser nu att Du enl. min förr yttrade önskan uti medjo af nästa månad kommer att afresa till Biddels i Ipswich af Gustafs bref ser jag äfwen att han till Dig remitteradt Frs 500. Om du hos Biddels skulle få biträda något på Contoiret, så skulle du lättare lära Dig språket och i synnerhet vinna öfning i köpmanna tärmer. Jag wäntar i afton hit några gamla wänner från Haparanda samt August från Calix. - ehuru vi nu efter rägnet hafwa fått en mycket hård Storm från S.W. med sval luft, derförut war wärmen för jemnan 24 -25 grader i skuggan.

Jag hoppas Du nu inser vikten och nödvändigheten för dig att lära samt äfwen begagna tiden så att Pappa snart kan få den behöfliga hjelpen från Dig. Svea Capten Svensson är nu här för att lasta och Paul Capten Björklund hitförwäntar jag. Astrid och Hen-

1861 20/7

rika äro med Saltlaster komne till Stockholm och Romare med ~~XXXXX~~ Haparanda har gått till Antwärpen samt Romare med Maria härifrån på Stockholm.

Från Stockholm har du väl hört den sorgliga händelsen att Madam Andersson wårdslöst nog låtit den andre af hennes gossar dränka sig vid Torngrens brygga. Af Björkfors tillvärkning hafwa redan 2:ne stora laster härifrån afgått till utlandet och den 3:dje är under lastning. Omkring slutet af månaden kommer jag att afresa härifrån, beder dig anmäla tacksamhet för helsningarne till Herrskapet Thomas samt Tante Emma och Carolina Rydberg. Sluteligen beder jag Den allsmäktiges förbarmande måtte skydda och bevara oss från allt ont samt att Du alltid måtte hafwa Guds bud och hans befallningar i minne samt ett alldrig slumrande samvete. Wid min hemkomst skall du få vidare från Din Pappa

J.Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930.

1861 a 20/7. + 2

Min älskade Emil!

Tack för det för mig dyrbara brefvet af den 5. Juli. Guds nåd är stor, som uppsöker mina barn till sitt rike eller för sitt rike. Någongång kan jag blott fatta, men blott en skumt af den osaliga, fasansfulla evigheten, hvarifrån Gud bevare hvar och en af oss. O, huru viktig är ej hvarje stund och hvarje handling i denna Nådes tid. O, huru gläder det mig, att du har det godt där du är, som jag fick det sista bref, önskar jag innerligt att du måtte stanna i utlandet öfver vintern, Anni har frågat Bidell om du kunde där få någon sysselsättning för vintern. för här hemma blir det ledsamt för dig, här är ej sysselsättning, så tycker bröderna äfven. Och hvem vet? om någon utläns resa mera blir utaf sedan du kommer hem. Jag är mycket glad däröfver att du vill stanna i England i vinter och Pappa har vist icke något däremot bara du sjelf har lust men han fruktade att nödga dig.

I dag just nyss for Carl med Susen och Carolina Andersson till nya körkogården förat jordfästa gossen Anton, som drunknade för par dagar sedan, vid denna tid drunknade Gustaf i förledne sommar. hvad är detta?

Annast är här i hemmet blott små nyanser i lifvet som icke är något, som kan omtalas. Henrika har hostat och hafvit ondt i sin hals, då blott litet, så nu tror jag det är bra, där är luften bra och badvattnet hälsosamt.

Prostinnan Eurén är isstaden för sin hälsa, sitter i luft skop och plågas hvarje dag i 2 timmar för antäppa. För 2 dagar sedan gorde jag en liten utflygt med Arla Ospar i sällskap på järnväg till Södertälje och hadde några timmar trefligt med Ida Lundgren född Kingren.

Jag skref till dig i förra veckan det har du nu säkert motagit.

Paul är brädgårdsinspektor för närvarande emedan Calle har klent hufvud och inskrängta vyer, så han just icke passar till att styra för folket, få se var han skall få lämplig plats.

Till Mor Tor var jag i går, hon är illa sjuk lika så Mamsell Setterström, få se om ej deras tid är kommen till förflyttning.

Anni hälsar, Adjö min älskade Emil. Gud vare med dig alltid

beder din Mamma.

Helsa de vänner som fråga efter mig och dit kära husbonde folk. kanhända du ännu ej vill resa därifrån låt veta hvar du fins.

Cher petit Emil.

Ayez la bouté de m´envoyer votre portrait parceque je rassemble celui de tous mes amis et de ceux que j´aime le plus. Il me manque donc le votre ce que je desire beaucoup et si vous le voulez ja vous enverrai le mien, quoiqu´il soit affreusement laid mais tres rassemblant. Vous aurez sans doute bientot ma lettre d´Emma mais si non il faut lui écrirs pour annoncer le jour de votre arrivée a Londres, pour que quelqu´un de la famille aille a votre rencontre parceque c´est un veritable Babel, que a Londres, et vous ne pourrez jamais vous tirer d´affaire tout seul.

Adieu pour cette fois. quand vous serez en Angleterre je vous ecrirai plus souvent.

En attendant je suis comme toujours

votre soeur devouée

Annie.

Om du vill dröjia där du nu år kan det ju gå för sig i

fall du blir vintern i Londøn. Om du behöfver skortor så skall du köpa och säga till då du behöfver pengar lika så sommar kläder, vi hafver en varm och torr sommar !

Mamma.

Wilhelm har farit ifrån oss med din lilla båt och varit 2. dagar borta men vi hoppas att han vistas på Vermdön.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 4 mars 1931.

Herr A. Em. Bergman.
Neuchatel. Stockholm d. 19 aug. 1861.

Min älskade Son! Sistl. Tisdags afton hemkommen från det härliga och treefliga Björkfors, har jag fått emottaga ditt bref af d. 2 dennes, och i går fick äfwen Anni och Gustaf emottaga bref från Dig. Jag har bemärkt att Du i anseende dertill att Herrskapet Biddelse äro på en resa och icke lära hemkomma förrän i medio af nästa månad icke tanckt afresa till England förrän omkring den 20:de i nästa månad. Men som jag skulle önska få dig ehm till vintern och du således icke har lång tid att vistas i England, så är min önskan att Du så fort ske kan ville begifwa Dig till England. Carl Dahlin har nu flyttadt bårt och Paul har under sommaren med ordning och drift skött Brädgåren - men den 2:dra i nästa månad skall Paul börja skolan och då tycker jag att det är nog hårt att jag med så många Söner icke skall hafwa någon som kan fara ut och se till om hvad på Brädgården göres. hädanefter blir väl icke så mycket att giöra derute, emedan det mästa af Björkfors tillvärkningen skeppas derifrån directe till Utlandet. På Björkfors blir en så utomordentligt god skörd, att sannolikt dess make eller dess like alldrig blifwit skördad der på plattsen, men de stora odlingarne och myr utdikningarne börja nu att bära god fruckt. jag har alldrig i min tid sett så granna Råg ax som nu på Björkfors också är Rättaren en utmärkt man och en nitisk och skicklig jordbrukare. ehuru Ladugården ännu icke kommit i ordning hvilket icke kan ske förrän de unga korna komma till som först blir 1 och 2 år härefter, så mjölkades nu 70´à 80 kannor i dygnet och tjernades från 20 till 26 Smör om dagen. Men om Gud från olycka bevarar så vil jag hoppas att om några månader kunna få smör afkastningen uppdrifwen till 30 à 40 i dygnet. i år är på Björkfors tillsatta

12 Kalfwar. Hos Herrskapet Long kan du då vistas tills Biddels komma hem. efter Augusts uppgift skall der vara mycket trefligt och som de hafwa flere unga Gossar hos sig hoppas jag att du skall finna emnen till samtal och derigenom lätt lära Dig språka Engelska, som är målet för Din resa. Jag vill att Du skall flitigt skrifwa hem efter din framkomst till England om huru du finner Dig och huru det går för Dig med Engelska Språket.

Öfwer hela Sverige blir utmärkt god skörd. På Waldemarsudden står nu allt så frodigt och härligt som midsommartiden, fruckt blir det äfwen mycket. Alla i hemmet hälsa och jag längtar att få bref från Dig /i?/ England samt att då få uppgift om Din kassas ställning som du nu underlåtit uppgifwa .... dig väl före. Gud skydde och bevare Dig beder

Din Pappa

Jn Bergman Oson

I går fingo wi emottaga ditt bref af d. 10 Augusti, då Annie äfven fick ett porträtt af dig, hvarföre hon tackar, ehuru hon ej war riktigt belåten med det. Det war första söndagen Pappa war hemma i går, så att sjökaptenerna (Höglander med fru, och C. J. Romare på Maria) Ossbahrs & Sjödings woro inbjudna till middag.

Din broder Gustaf.

Pappa bad mig försegla brefvet, hvilket jag.........

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 23 februari 1931.

Herr Ad. Emil Bergman. (23)
Neuchatel. Stockholm, d. 27 aug.1861.

Min Älsakade Son! Åberopande mitt af d. 19:de dennes deuti jag uttryckte min önskan att du så fort som möjligt skulle begifva Dig i väg till England - men då Herrskapet Biddels nu äro borta och du således skulle måsta visstas någon vecka hos Longs, så är det högst angeläget att Du förut skrifver till Longs enl. den addresse du fått af Annie, på det de må vara beredda på Din ankomst och hafwa någon vid bangården dig till mötes, och du måtte blifwa bevarad från allt äventyr. Du bör hafwa något band som utmärker Din person och hwaraf du kan uti bref sända en bit till Longs af ditt igenkänningstecken. Jag skulle icke vara så angelägen om din afresa till England, om jag icke skulle anse så högst angeläget för Dig att få visstas någon tid i England och om du nu kommer något tidigt dit så kunde du kanske komma hem i höst, som Du väl kan förstå så är det för mig nödigt att hafwa någon af de mina vid min sida så länge jag kan vägleda dem, ty sjelf börjar jag wara trött att endast hafwa fremlingar. Gustaf vill nu resa till Upsala och Paul måste börja skolan, de hafwa båda med utmärkt nit och ordning skött sina befattningar.

Jag har i dag tillskrifwit Herrar Ch. Totti & Söner att lämna Dig nödiga penningar då du kommer deraf uti behof, men uttag icke mera än Tio £ i sänder ty uti England skall man akta sig för fick tjufwar och derföre icke bära penningar hos sig.

Capten Romare skrifwer från Antwärpen att han d. 17:de dennes war klar att afgå till Newcastle för att lasta kål förmodligen på Stockholm.

I går woro vi samteliga hos Ossbars till middag utom Paul och Gustaf som voro hos Morbror för att hålla sällskap åt

Ingeborg och Rosali som nu woro första gången hos Morbror efter deras återkomst från Gothland men till qvällen woro vi alla hos Ossbars.

Din båt är ännu väl bevarad, Paul har ock fått sin i ordning och Wilhelm och Gustaf hafwa en segel båt i Compani.

Alla i hemmet må väl och hälsa

Din Pappa

Jn Bergman Oson

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus
E. L. W. Bergman. 23 februari 1931.

Herr Ad. Emil Bergman   Stockholm den 25 Sept. 1861.
Ipswitsch.

Min älskade Son! Jag har gläden emottaga ditt senaste af d. 13 16 dennes och deraf bemärkt dett hjertwännliga /hjertwärmliga ?/ bemätandet du fått åtnjuta hos Herrskapet Longs, måtte du uti allt uppförande kunna visa dig värdig dertill, till min ledsnad ser jag att du warit plågad af Tandwärk förmodligen förorsakad deraf att du haft klent på fötterna /sic!/ och saknat våra svenska galoscher i höst smörjan. Jag ser att Du af Herrar Totti & Söner uppburit £ 15 hvarom jag äfwen af dem hade bref af den 14:de dennes. Du nemner icke något om huru du tager dig fram med Engelska språket som är ändamålet med din resa, jag förstår väl att du icke genast kan i tal reda dig men skulle i allafall intressera mig höra om dina framsteg deruti, ty min önskan är nu att Du måste bereda Dig att kunna komma hem uti början af December eller slutet af November månad emedan det börhar blifwa alltför tungt för mig att sakna all hjelp från mina Barn, det kan ock för Dig wara nyttigare att hemma fortsätta studierna uti Engelska för Anni och uti Tyska för Broder Carl, synnerligen nu sedan du uti England en tid fått öfwa Ditt öra med Engelska språket, jag tycker att om Du kunde resa från England omkring d. 20 November så kunde Du få giöra en påhälsning i Bremen hos Dina Tyska Wänner och hinna till Lubeck så tidigt att Du kunde komma hälst med Nylén Stora Svea eller ock med Bore Capten Örnmark.

Men jag vill nu höra huru Du tycker härom och om Du anser Dig till dentiden hafwa hunnit något framåt i Engelska språket. Sedan Du nu fått något öfwa Dig tror jag det skall gå bättre att läsa hemma och sedan åter om något år få giöra resa i utlandet. tillfölje af ansträngning hafwa mina ögon nu en tid warit mycket svaga för öfrigt har jag Gudi låf god hälsa, som jag ännu fortfar att bada

1861 25/9

hafwa baden warit mig till stor nytta.

Skeppet Haparanda har warit i New Castle och lastadt på Stockholm, men är väl nu på väg hem. Björklund med Paul passerade Sundet d. 22 dennes på utresa från Björkfors till Alicant med egen last, och Romare med Henrika tror jag nu om Gud nådeligen låtit allt väl gå snart skall wara i Sundet på Resa till Lissabon med egen last. Svensson med Svea är nu uti Antwärpen enl. Captens bref som kom i går trodde han sig få fragt på Genua. Capten Höglander med Astrid ligger under lastning här på Genua. Jern har han fått på fragt sjelf lastar jag Bräder och Tjära med honom. Romare med Maria är nu i wäg från Svartskär, och Rio Ahlström ligger under låssning vid Waldemarsudden och skall gå till Sandörsund. Wi hafwa nu uti flera dagar haft mycket ruskigt wäder men i dag är åter en Sommardag lungt Solskin och klart.

Jag har till följe af flitiga badningen och starka motion magrat så att jag måst låta afknappa mina rockar med 3 tum, men till följe häraf är jag ock mycket lätt i kroppen, Maria och Oskar Euren som nyss war inne på Contoiret bad hälsa dig mycket de hafwa en wecka warit på Waldemarsudden. Syster Henrika skref till Dig i förra veckan jemte Annie.

Om Du skulle dröija längre i utlandet än hvad jag ofwan nämdt så skulle Din hemfärd blifwa sannolikt mycket swår och den önskar jag att du måtte kunna undvika. Men Du måste förse Dig med warma kläder och framför allt ylle tröija eller lifstycke för hemresan. Om Du kommer mycket sent så att Päls skulle blifwa nödvändig så får det icke hjälpa att en sådan måste köpas. Sedan jag nu får ditt swar på detta bref vill jag närmare skrifwa. Du ser emellertid hvad min önskan är. Hälsa hjerteligen till Annies älskvärda syster och Svågrar, för den händelse att det skulle roa dem att äfwen haf-

1861 25/9

wa Annis Svärfaders portrett vill jag härjemte närsluta Ett, som som du kan aflämna till den ena af dem och gifwa det jag sändt till Dig åt den andra eller ock vill jag i mitt nästa bref sända ytterligare Ett.

Anni och lilla Sigrid äro Gudi låf vid god hälsa, nog bjuda vi till se om Sigrid så mycket som står i mensklig magt gifwe Gud att hon finge lefwa med hälsan hon är innerligen älskvärd och en tröstens Engel för farfar.

Måtte Gud nådeligen skydda och bevara Dig och tillåta oss med hälsa återse hvarandra.

Din Pappa

J. Bergman Oson.

P.S. Anni och Sigrid .... mycket till Farbror Emil och Tanterna, då du skrifwer behöfwer du icke wara så kort, portot är ju det samma för Ett lod.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930.

Min kära älskade Emil!

Länge har jag skrifvit till dig i tankar och känslan, men min tid går bort i ett beständigt gåraktande med mottagande af menniskor som myc-ket annat. Det är snällt att du skrifver ofta, ett kärt bevis derpå, att du hafver hemmet i tankarna. Nu hafver vi bara rusk, och tänker på flyttning i kring söndagen, jag är i staden förat ställa i ord-ning. Nu har jag tvenne flickor åter i huset, Hilda Bodell är hos oss. och en 14. års flicka [illegible] som från Haparanda, efter utseende rätt snäll och förståndig.

Nå min kära Emil, [illegible] se när du kommer hem, jag är så rädd för Båttena om vintern.

kärlek: Gud måtte belöna dem derföre.

Adjö din mamma

den 27. Sept 1861

Sweden

1861 27/9

Men Gud är nådig Han måste
dock bevara dig på hvilken väg
du reser, faror finnes öfverallt,
Det var mycket glädjande
att du blef så vänskapsfullt motta-
gen af Annis slägtingar äfven
i London. vi hafva mycket
att tacka för, allt utan förskyllan
kallt och torr är mitt inre in-
gen tacksägelse, icke engång
bön stiger upp till den göra
fadren som allt väl beställer
för oss. fienden söker allestans
hindra oss och skada. Min älska-
de de små saker du dels sjelf
gjordt, dels köpt åt mig är mig
så kära sådant lif var minnet.
det var bra att du köpte
dig kläder jag har nog
fruktat för att du varit utan
Helsa den snälla Tant Betsy

Du skall kalla dem för Tant
såväl Fru Biddels, som
lång och Herr Beddel för
farbror de äro ju gamla.
Det brukas så då de äro äldre.
Wilie och Gustaf äro i Upsala
Weth: har tagit sin examen
och tänker sedan till Björkfors
få se huru vi alla kommer
att kräla genom verlden
August väntas i nästa vecka
Carolina är ofta sjuk, lika så
August. Ack om vi kunde
ställa sökande efter Guds rike
främst. nog skulle allt annat
gå försig dessa korta tid vi
hafva att genom vandra vår
bana. Vi äro, vi kunna
[illegible] så tack samma mot Annis
slägtingar som visa dig och oss
alla så mycken godhet.

1861 27/9

Min kära älskade Emil!

länge har jag skrifvit till dig i tankar och känslan, men min tid går bort i ett beständigt gäcktande med motagande af menniskor som mycket annat. Det är snällt att du skrifver ofta, ett kärt bevis därpå att du hafver hemmet i tankarna. Nu hafver vi bara rusk, och tänker på flytthing i kring söndagen. jag är i staden för att ställa i ordning. Nu har jag tvenne flickor åter i huset. Hilda Bodell är hos oss och en 14. års flicka Zakrisson från Haparanda, efter utseende rätt snäll och förståndig.

Nå min kära Emil, få nu se när du kommer hem, jag är så rädd för Bältena om vintern, men Gud är nådig. Han måste dock bevara dig på hvilken väg du reser, faror finnes öfverallt.

Det var mycket glädjande att du blef så vänskapsfult motagen af Annis släcktingar äfven i London. vi hafva mycket att tacka för, allt utan förskyllan kallt och tort är mitt indre ingen tacksägelse, icke en gång bön stiger upp till den dyra Fadren som allt väl beställer för oss. Fienden söker allestans hindra oss och skada. Min älskade, de småsaker du dels djelf gordt, dels köpt åt mig, är mig så kära sådant lifvar minnet det var bra att du köpte dig kläder jag har nog fruktat för att du varit utan. Helsa den snälla Tant Bessy. Du skall kalla dem för Tant såväl Fru Biddels, som Lång och Herr Biddel för Farbror, de äro ju gamla, det brukas så då de äro äldre.

Wille och Gustaf äro i Upsala. Welh. har tagit sin examen och tänker sedan till Björkfors, få se huru vi alla kommer att kräla genom verlden. August väntas i nästa vecka. Carolina är ofta sjuk, lika så August. Ack om vi kunde ställa sökande efter Guds rike främst. nog skulle allt annat gå för sig denna korta tid vi hafva att genom vandra vår bana. Vi äro vi känna oss så tacksamma mot An-

nis släcktingar som visa dig och oss alla så mycken godhet och kärlek. Gud måtte belöna dem derföre.

Adjö din Mamma.

den 27. Sept. 1861

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 4 mars 1931.

Herr Ad. Emil Bergman.
Adr. Mr G. Biddell, Bishopshill.
Ipswich.

Stockholm, d. 21 Oct. 1861.

Min älskade Son! Jag kommer nu directe från Riddarholmen dit jag ledsagadt Mamma som afreste till Upsala för att hälsa på Gossarne.

Jag får nu åberopa mitt senaste föregående af d. 18:de dennes, deruti jag nemde att Du bör så ställa Din afresa från England att Du kunde inträffa i Lubeck d. 20:de i nästa månad för att då komma med Bore som afgår från Lubeck hit d. 21:ta. Af Ditt senaste bref till Annie har jag bemärkt att Du betämdt Din afresa i sällskap med Fru Biddell från Ipswich till London den 16:de i nästa månad och att Du då skulle uppehålla Dig en vecka i London, denna förlängning af din vistelse i England kunde wisserligen för Dig wara nyttig, men som man icke med säkerhet kan förutsäga wäderleken på den sena hösten här i norden, har jag icke velat att Du skulle uppskiuta din hemkomst till den allra sista resan för detta år som är den 28 November med Ångaren Svea Capten Nylen, på det Du sjelf skall se innesluter jag härjemte Ångbåts lista för Svea och Bore. Sistl. Fredag flyttade vi in från Waldemarsudden för mig till stor saknad af den hälsobringande Badsumpen, jag badade sista gången d. 18:de.

Prosten Euren war i går aftse hos oss och kommer i dag till middag, han är här med sonen Oskar som lider af bröstsjukdom. Capten Höglander afseglade i Guds namn sistl. Fredagsmorgon, Schonerten Maria ligger vid Waldemarsudden under låssning och Skeppet Haparanda blir sannolikt i morgon låss, jag har ingen lust at numera för denna höst lasta ut skeppet. Capten Svensson har med Swea afgått till New Castle i ballast från Antwärpen. Wi hafwa härintill haft en ovanligt mild och wacker väderlek och inga stormar. Anmäl

Den 18:de dennes kom Kapten Höglander till Alekante och Kapten Björlund lastar från Messina på Hamburg, Capten Svensson hade den 9:de dennes för swår storm anlupit Schilly. Kapten J.P. Romare kommer från Haparanda i Guds namn hit på Stockholm och Capten Ludvig Romare har med Henrika afgått till Lissabon med kål och kommer derifrån vill gud hem med Salt. Byggmästar Petersson på Djurgårdswarfvet är död och har i dag blifwet begrafwen, jag war äfwen bjuden till begrafningen - men för den kalla nordliga blåsten kunde jag icke gå. Jag hoppas att Du inser vikten och wärdet af lärdom så att du icke försummar att arbeta på det att Du måtte kunna hafwa lärdomen till din nytta samt något kunna dermed hjelpa Din Pappa om Gud förlänar mig lif och hälsa. Nog får jag nu mycket sakna dig. Men jag är glad i hoppet att du skall nu få lära dig såsom andra Bräderna fått, och sedan vid hemkomsten kunna helt och hållet lätta Pappas bekymmer.

Jag hade bref från August från ~~Haparanda~~ Hamburg af den 15:de dennes han mådde väl och hade där gjordt en god försäljning.

Jag får nu anmäla allas hälsning i hemmet till Dig och beder Dig hälsa Herrskapet Thomas från

Din Pappa

J.Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930.

Sällström ... ... i staden.
... önskar resa till Stockholm i
juli månad när Cabi Mackonad är förbi;
Maglina hadde så trefligt på Näsby.
Man söker vila på jorden då man är gammal, men ny! en deltagande själ och med
många barn fins den ej här nera,
Gud sjelf rikte blicken uppåt annast
förmå vi det ej. jag trodde det bara
skulle blifva några ord men det blef
längre. Skrif mig svar med första det
skall blifva roligt få motaga. och säg
huru ni lefva på Udden. jag och vi
alla begagna den sköna drickan dagligen
Helsa Hanna och mina små flickor
Herrmanson.

När detta framkommer är Pappa
säkert på väg till Norrlanden.

Skrif snart om huru de hafver det, beder
Mamma.

Lördag afton.
... Carolina hjertligen.
... varit van, att se henne här.

1862 ...

Min kära Emil! blott några ord
denna gång till dig, min älskade gosse;
jag måste säga dig min förvåning huru
W. har satt sig hastigt in i alla förhållanden
här, han har verkeligen gort trefnad på
Björksfor folket hafver aktning och kärlek
för honom, ehuru han föga lemnar på
kredit, utan allt skall förtjenas af dem, det
de skall hafva, här är uppsikt och ordning
öfveralt, och den stora sparsamhet som råder
hos herskapet sprider exempel äfven till kojorna
tarflighet af en sköna grund, och sjelfförsakelse
omger honom hvar han går, trefnaden lyser
i hans ansikte, emellan tåre stunderna som
störa hans spiklighet; Här vore mycket godt
om W. hadde hälsa, jag önskade innerligt
att de skulle kunna hälsa på oss på några
veka; Gud profvar mannen han och hjelper
Ack vi äro alla så långt komna från Gud
våra böner äro för matta att nå
Bed dem som kunna.

... gemska i Machel gör ... och bättre, i Morde ... på ... 6 ... den ...

... wetta till 11. på afton och skrifva.

Nu ... ...

[illegible] denna dag [illegible]

Hvad [illegible] ad ledsamt är att Pappa [illegible]
grufligt stora förlager som ligga och ruttna
[illegible] på Svartskär, måtte du kunna förmå
honom att för hvad som hälst sälja dem
åt August eller på annat sätt, der skall
årligen stora summor i räntor gå förlorade
Pappa tycker han har det qvar så det
ligger [illegible] men så är det ej: bed Gustaf
förmå honom att försälja dem på något
sätt och för hvad pris som hälst ty de
som här arbeta lida af se dessa summor
[illegible] årligen gå förlorade. Hembom som
skall vara förståndig, säger sig med
svårig-het vara på Svartskär och se
detta förstöras. Nu för W: och rodde
Angelica och Ida på Björkfors Elven.
Här vore meren verklig lycka och trefnad,
[illegible] W. vore frisk, men mitt i all glädje
[illegible] sorge tårar Angelicas spå. O! hvad detta
[illegible] är underligt, men vår otrohet mot Gud
[illegible] [illegible]lek till denna verlden måste ju
[illegible] Herren medan tid är och i

allt blifver svar[illegible]

I afton klockan 9. skall [illegible] till [illegible]
W: förat taga emot Engelska resande, jag
skulle ändå träffa fru Hermanson derför
reser jag och tager Ida med mig.

Nästa sommar bör hela släkten ingång
samlas hit, äfven Henrica med sina barn
om de lefva då, framåt är vår blick stängd
af ett tunkt täcke och tillbaka kunna och
sällan rätt kasta någon blick, åtminstone ej
utan smärta känslor. Men hvarföre önska
annat än sådant som oss är lofvat i detta
lifvet.

Nu min Emil tänk på brädena på
Svartskär. och gör allvar med Pappa
att få dem på ett eller annat sätt förytrade
det är hårt se fattig hungrande och kunna
se egendomar gå förlorade, i större skalor.
det är äfven en synd mot gifvaren, och
allt — allt få vi svara för om det och
synes vara lämnadt åt glömskan.

Du skall komma hit skulle det ej gå
för sig med hästen när Pappa kommer
[illegible] men nej! vi få ej [illegible]

Herr Ad. Em: Bergman

Stockholm i Waldemarsudden

Näsby d. 10 Juli 1862.

Min älskade Son! Resan har i alla gått lyckligt i gått och trefligt rese sällskap samt wackert wäder ända till Luleå, därifrån fingo vi rägn och tjocka, men kommo lyckligen till Carlsborg i går omkring kl 1 på dagen Capten därifrån fick jag 2ne karlar som rodde mig hit, hvar jag inträffade strax efter kl 3. af min Telegram af gårdagen till Mamma hoppas jag ni härom blifvit underrättade. Jag hoppas att Du hitsändt Ahlstroms eller rättare sändt honom till Svartskär samt att Maria får från Henrika intaga C:a 200 Tunnor Salt och derma afgå till Benj: Forsberg i Luleå för att af honom intaga last af Tjära. Jag hoppas Du med noga uppmärksamhet söker att se till allt hvad som kan tarfwa tillsyn, och att Karlarne måtte hafwa jämn och nyttig sysselsättning. Med höbergningen hoppas jag att Du passar på så att wi få välborgadt hö.

Här i trakten synes allt låfwa en rik och god skörd om Gud nådeligen förlänar härefter

gynsam vädalek. Du skall anmäla mina wärma
hälsningar till Grossh: Petersson Fru Schuster samt
mamsell Jansson och vidare till Mamma samt
Alms och alla öfriga till wår familj härvarande.
jag hoppas Mamma farit till Dalarö för att
der vila och stärka sina förswagade krafter,
men om så icke skedt, så hälsa hemma och säg
att jag önskar att hon vistas någon tid i Dalarö.

Wilhelm kom nu Kl. ½ 12 på dagen hit och
hade lilla August till kusk.

Utan vidare för denna gång helsar
Din Pappa
J. F. Bergman Odm

Hälsa Mamma och säg att här i Calix fiskas
snält med Lax och jag hoppas i afton
kunna tillsända hemma en Bytta med par
graf Laxar – hon kan då taga åtminstone
en sida med sig till Henrika —

Herr Ad. Em. Bergman.
Stockholm & Waldemarsudden.

Näsby, d. 10 Juli 1862.

Min älskade son! Resan har i allo gått lyckligt i gått och trefligt rese sällskap samt wackert wäder ända till Luleå, derifrån fingo vi rägn och tjocka, men kommo lyckligen till Carlsborg i går omkring kl. 1 på dagen Capten derifrån fick jag 2:ne karlar som rodde mig hit, där jag inträffade straxt efter kl. 3. Af min Telegram af gårdagen till Mamma hoppas jag ni härom blifwit underrättade. Jag hoppas att du hitsändt Ahlström eller rättare sändt honom till Svartskär, samt att Maria får från Henrika intaga C:a 200 Tunnor Salt och dermed afgå till Benj: Forssberg i Luleå för att af honom intaga last af tjära. Jag hoppas att du med noga uppmärksamhet söker att se till allt som kan tarfwa tillsyn, och att karlarne måtte hafwa jämn och nyttig sysselsättning. Med höbergningen hoppas jag att Du passar på så att wi få välbergadt hö.

Här i trakten synes allt låfwa en rik och god skörd om Gud nådeligen förlänar härefter gymsam väderlek. Du skall anmäla mina warma hälsningar till Grossh. Paterssén Fru Schuster samt mamsel Jansson och vidare till mamma samt Alms och alla öfriga till wår famill hörande. Jag hoppas att mamma farit till Dalarö för att der vila och stärka sina förswagade krafter, men om så icke skedt, så hälsa henne och säg att jag önskar att hon vistas någon tid i Dalarö. Wilhelm kom nu Kl. ½ 12 på dagen hit och hade lilla August till Kusk.

Utan vidare för denna gång tecknar
Din Pappa
Jn. Bergman O son.

Hälsa Mamma och säg att här i Calix fiskas snällt med Lax och jag hoppas i afton kunna i afton kunna tillsända henne en bytta med par graf Laxar - hon kan då taga åtminstone en sida med sig till Henrika.

Herr Adolph Em: Bergman
Stockholm

Näsby d: 8 Juli 1863.

Min älskade Son! Åberopande mitt föregående af den 5te dennes p Volontaire, samt min Telegram härifrån af gårdagen deruti jag förfrågade om Biddle var i Staden, samt Björklund med Paul kommit till Stockholm och om Du haft någon underrättelse från Högstadler och slutligen huru ni alla mår samt huru det går på Contoret. Wi hafwa här en den mäst gynnsamma wäderlek för åkerväxten, hö blir här öfwermåttan mycket och råden, Långar vara Korn är synliga på Björkfors något sådant som aldrig förr inträffat i min tid. Så att om Gud nådeligen låter denna väderlek fortfara blir Skörden här öfwermåttan god.

Jag har ännu icke warit till Haparanda och vet således icke huru der går med Laxfisket — men här i Calix synes det gå ganska bra.

Mamma, Ida Payron och fröknarne Tellitzen tycka på Björkfors finna sig öfwermåttan väl, som jag saknadt alla underrättelser från hemmet sedan min afresa så väntar jag nu på svar på min afgifna Telegram. Från August får Du i dag Wexlar för Co 900 L p Björkfors Bruk, Captn Iversson

B

har i dag klarerade, till Gloster i Bristol Kanal
Westkusten af England, för att icke riskera ant för mycket
så beder jag Dig låta försäkra Briggen för Rmt 16,000
på det intet ant må gå utan assurans—

Skrif till Ehengren en sålydande anmälning
Sjelf så att han får till bästa premien låta besörja
Assuransen

Begäres Assurance för all fara i Kasko
et Kopprade Briggen Svea förd af Capten S. Svensson från Sandersund till Gloster
i Bristol på Westkusten af England för ett värde af Rmt 16,000—
Capten Svensson har i dag klarerade färdig att med
första goda vind afsegla.—

Schoneten Maria ligger under lastning i Svartskär
och får större delen vattra 3 & 9 Tums sågverkets
Plancker— Tjesan kommer icke behöfva färdig låt
Tordenskiold, Rio, och Maria genast återvända
till Svartskär så snart de utlossadt sin
last. Då de får sälja de nu insända
Wedarne så kan du lämna penningar till Ehengren
om han behöfver, naturligtvis betalas först alla
Skulder. Roligt vore veta om Biddles äro qvar
till slutet af månaden då jag kunde få träffa
dem, visa dem all artighet och helsa dem från
Mig och Mamma, Hästen hoppas jag Du icke
låter fordra annat än med hö, ty jag vill icke med

sedan förstöra honom medan han ingenting behöfver draga — Men framför allt att hästen warsamt hanteras så att hvarken hästen eller menniskor blifwa förstörda.

Helsa hjertligen alla i hemmet och alla wåra goda grannar, och visa Dig sjelf såsom en wärdig chef på Contoiret

Din Pappa

J. J. Bergman

erm

hur

f.

Adolph Em. Bergman.
Stockholm.

Näsby d. 8 Julj 1863.

Min älskade Son! Åberopande mitt föregående af den 5:te dennes pr Volontaire, samt min Telegram härifrån aff gårdagen deruti jag förfrågade om Bidells äro i Staden, samt Björklund med Paul kommit till Stockholm och om Du haft någon underrättelse från Höglander och sluteligen huru ni alla mår samt huru det går på Contoiret. Wi hafwa här en den mäst gynnsamma wäderlek för årsvexten, hö blir här öfwermåttan mycket och redan i förgår voro kornax synliga på Björkfors något sådant som alldrig förr inträffat i min tid, så att om Gud nådeligen låter denna väderlek fortfara blir skörden här öfwermåttan god.

Jag har ännu icke warit till Haparanda och vet således icke huru det går med Laxfiske - men här i Calix synes det gå ganska braf.

Mamma, Ida Peyron och fröknarne Feilitzen tyckas på Björkfors finna sig öfwer måttan väl, som jag saknadt alla medelanden från hemmet sedan min afresa så väntar jag nu på svar på min afgifna Telegram. Från August får Du i dag Wexlar för C:a 900 £ för Björkfors Bräder, Capten Svensson har i dag klareradt till Gloster i Bristol kanal Westkusten af England, för att icke riskera alltför mycket så beder jag Dig låta försäkra Briggen Rmt 16,000 på det intet allt må gå utan assurance.

Skrif till Ekengren en så lydande anmälningssedel så att han till bästa premien får låta besörja Assurancen. " Begäres Assurance för all fara å kassko af kopprade Briggen Svea förd af Capten P. F. Svensson från Sandörsund till Gloster i Bristol på Westkusten af England för ett wärde af Rmt 16,000." Capten Svensson har i dag klareradt färdig att med första goda vind afsegla.

Skonerten Maria ligger under lastning i Svartskär och får större delen wackra 3.9 Tums sågvärkets Planckor. Tjäran hinner icke blifwa färdig - låt Ferdinand. Rio och Maria genast återvända till Svartskär så snart de utlossadt sin last. Då du får sälja de nu insända Wexlarne så kan kan du lemna penningar till Ekengren om han behöfwer, naturligtvis betalas först alla skulder. Roligt vore veta pm Bidells äro qvar till slutet af månaden då jag kunde få träffa dem, visa dem all artighet och hälsa dem från mig och Mamma. Hästen hoppas jag Du icke låter fordra annat än med hö, ty jag vill icke med fidar? förstöra honom medan han ingenting behöfwer draga. Men framför allt att hästen warsamt hanteras så att hvarken hästen eller menniskor blifwa förstörda.

Hälsa hjerteligen alla i hemmet och alla våra goda grannar och visa Dig sjelf såsom en värdig chef på Contoiret.

Din Pappa

Jn Bergman Oson.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 28 februari 1931.

Herr Ad. Emil Bergman
Stockholm

Bjästfors d 12 July 1863.

Min älskade Son! Dina välkomna Skrifvelser af d 1 & 4de dennes samt Dina Telegrammer af d 8de & 10 dennes haft glädjen emottaga och mycket fröjdadt mig öfver deras innehåll.

Jag väntar Häggström hit d 16de och skall så snart jag får tala med honom underrätta Dig om hans Smör får säljas till 8 R: pr ℔ —

Wi hafwa här den härligaste wäderlek man någonsin kan tänka sig, och allt hvad jorden bär står härligare än jag någonsinförr sett, dock skulle åter snart ett rägn wara synnerligen välgörande ehuru behofvet deraf ännu icke brådskar.

Svea afseglade i går, och som jag tror kunde äfven Maria i natt. dock är nu vinden S.W: — med Maria afsänds en Bytta Smör till hushållet, samt en d:o som Du skulle sända till Henrika i Dalarö. och en tredje bytta innehåller vinter Smör som får säljas, den skulle till Svensson som Provant — men kom för sent.

Det wore glädjande att höra Haparanda wara kommen till Kronstadt och gud att Skeppet derit[illegible]

den lilla frakten att påräkna; jag bör med Guds nåd
hinna hem innan något om skeppet behöfwa beslutas.
väl vore om Du skulle få sälja något af Pauls
Salt last till 75 öre pr Kubik fot innan jag kommer
jag har ännu icke warit till Haparanda, men då jag
kommer dit hoppas jag få sälja något som jag då
skulle lasta uppe med Maria

Hälsa Flickorna Hermansson och säg att deras Mamma
och Bror afreste härifrån i går afton, mycket upprörda att
skiljas härifrån både ifrån jorden och menniskorna - här
är nu också så vackert att den som icke af denna
härliga natten skulle blifwa upprörd - vore utan känslor.
En innerlig glädje war det att höra att allt står väl
till i hemmet och att Berdells förnöjda kommit åter
till Stockholm. Från Mamma inneslutes en lapp
på något smått som behöfwes hit till Landtbruks
Mötets ankomst hit som blir först d 4. nästa månad
ehuru jag icke komma att dröja här till den tiden.

Jag hoppas Du är försiktig då Du är ute med
hästen och framför allt icke fordrar honom allt för
starkt, med Volontaire kommer några kar Lax
från Stenström deraf skall Du taga 3ne uti en
bytta som lämnas till Henrika Alm lake skall äfwen
slås i byttan, jag will tro att hennes Lax skall wara
mycket löst Saltad och beder Dig äfwen af samma kar

taga ute en bytta til hushållet 4 eller 5 tu att efter som Hanna tyker att det kan behöfvas.

Hälsa Alla i hemmet samt Wännerne i granngårdarne på Udden, äfvensä til Dalarö då du skrifver

Din Pappa

J. Bergman Org

den härligas
ad jorden b
lle åter sn

Herr Ad. Emil Bergman.
Stockholm.

Björkfors d. 12 Juli 1863.

Min älskade Son! Dina välkomna skrifwelser af d. 4:de dennes samt Dina Telegrammer af d. 8:de och 10 dennes haft glädjen emottaga och mycket fröijdade mig öfwer deras innehåll.

Jag wäntar Häggström hit d. 16:de och skall så snart jag får tala med honom underrätta Dig om hans Smör får säljas till 8 R. pr .

Wi hafwa här den härligaste wäderlek med någonsin kan täncka sig, och allt hvad jorden bär står härligare än jag någonsin förr sedt, dock skulle åter snart ett rägn vara synnerligen välgörnde ehuru behofwet deraf ännu icke bråskar.

Svea afseglade i går, och som jag tror kanske äfwen Maria i natt. dock är nu vinden S. W. - med Maria afsändes en Bytta smör till hushållet, samt en D:o som Du skulle sända till Henrika i Dalarö och en tredje bytta innehåller vinter Smör som får försäljas, den skulle till Svensson som proviant - men kom för sent.

Dett war glädjande att höra Haparanda wara kommen till Kronstadt och gått att Skeppet derifrån har den lilla fragten att påräkna; jag bör med Guds nåd hinna hem innan något om skeppet behöfwer beslutas. Väl vore om Du skulle få sälja något af Pauls Salt last till 75 öre pr Kubik fot innan jag kommer, jag har ännu icke warit till Haparanda, men då jag kommer dit hoppas jag få sälja något som jag då skulle lasta upp med Maria.

Hälsa Flickorna Hermansson och säg att deras Mamma och Bror afreste härifrån i går aftse, mycket upprörda att skiljas härifrån både ifrån jorden och menniskorne - här är nu också så vackert att den som icke af denna härliga natten skulle blifwa upprörd - vore utan känslor. En innerlig glädje war det att höra

att allt står wäl tilli hemmet och att Biddells förnöjda kommit åter till Stockholm. Från Mamma inneslutes en lapp på något smått som behöfwes hit till Landt bruks mötets ankomst hit som blir först d. 4 i nästa måanad ehuru jag icke kommer att dröija här till den tiden.

Jag hoppas att Du är försiktig då Du är ute med hästen och framför allt icke fordrar honom alltför starckt, med Volontaire kommer några kar Lax från Stenström deraf skall Du taga 3 uti en bytta som lämnas till Henrika Alm lake skall äfwen slås i byttan jag will tro att hennes Lax skall wara mycket löst Saltad och beder Dig äfwen af samma kar taga uti en bytta till hushållet 4 eller 5 allt efter som Hanna tycker det kan behöfwas.

Hälsa alla i hemmet samt wännerne i granngårdarne på Udden, äfwenså till Dalarö då du skrifwer

Din Pappa

Jn Bergman Oson

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E. L. W. Bergman. 23 februari 1931.

Herr Adj: Emil Bergman

Stockholm

Björkfors d. 15 Juli 1863.

Min älskade Son! På Din Telegram med förfrågan om Tälcks Renhuden, afgaf jag gi swar från Haparanda, Säljdande 462 öre bör erhållas men i nödfall får försäljningen göras till 450 öre pr ℔ —

På Din förfrågan om Häggströms Smör har jag ännu icke swarat, emedan jag wäntar Häggström hit i morgon derefter skall Du få swar. Jag återwände från Hapda i natt och har här fått emottaga Din Telegram af d 13. och deraf bemärkt Din förfrågan om Saltet från Briggen Paul finge säljas till 70 öre pr Kubik fot. Emedan priset är bedröfvadligt så får Du sälja så nära som på 3 @ 400 Tunnor som kan ligga tills jag kommer för den händelse Briggen skulle komma att sändas upp för att lasta. Som jag will Gud hoppas kunna få från Salmis afgå med Ångbåt den 21 dennes hoppas jag kunna hem så tidigt att befraktning efter Ternbergs Tjära då kunna ske. Som jag för nämdt- mäste Rio, Ferdinand och Maria alla komma hit emedan här finnes last af Tjära och Bräder.

Widkommande fundoringen att Anni och Sigrid skulle med Biddells fara till England på ett år – så få de

väl i Gudinamn fara om de så önnerligt det önska men härom är väl tidsnog att besluta efter min hemkomst.

Då jag i går afreste från Haparanda bar ett starkt rägn med hagel, vinden sprang på N.O. med kall luft så att i morse war endast 9 grader och blir på dagen sannolikt icke öfwer 10. Luften är frisk och klar. Hö slåttern är nu började och synes öfwerallt blifwa öfwermåttan rik. Till min ledsnad måste jag betjerma att åkrarne icke voro något att skryta af på vägen mellan Björkfors och Wojakala. Gaborn Mustaparntas, Herrar Ruuman och Asplunds i Haparanda dock undantagne, deras åkrar äro wärkeligen vackra såsom Lundströms åkrar här. Gifwe Gud att det goda hoppet nu icke må blifwa bedragit.

Jag väntar hit August i afton och kommer troligen att med honom afresa till Näsbyg så snart Häggström rest härifrån. Helsa Biddelts samt alla i hemmet

från Din Pappa

J. W. Borgman

Mamma helsar till sin älskade Emil.

Herr Ad. Emil Bergman Björkfors d. 15 Juli 1863.
Stockholm.

Min älskade Son! På Din Telegram med förfrågan om Falcks Renhudar afgaf jag i går swar från Haparanda, så lydande - 462 öre bör erhållas men i nödfall får försäljningen giöras till 450 öre pr st. På Din förfrågan om Häggströms Smör har jag ännu icke swarat, emedan jag wäntar Häggström hit i morgon, derefter skall Du få swar. Jag återwänder från Hap:da i natt och har här fått emottaga Din Telegram af d. 13 och deraf bemärkt Din förfrågan om Saltet från Briggen Paul finge säljas till 70 öre pr Kubik fot. ehuru priset är bedröfweligt så får Du sälja så nära som på 5 à 600 Tunnor som kan ligga tills jag kommer för den händelse Briggen skulle komma att sändas upp för att lasta. Som jag will Gud hoppas kunna få från Salmis afgå med ångbåt den 21 dennes hoppas jag hinna hem så tidigt att befragtning efter Tornbergs Tjära hinner ske. Som jag förr nemdt måste Rio, Ferdinand och Maria alla komma hit emedan här finnes last af Tjära och Bräder.

Widkommande funderingen att Anni och Sigrid skulle med Biddels fara till England på ett år - så få de väl i Guds namn fara om de så innerligt det önska men härom är väl tids nog att besluta efter min hemkomst.

Då jag i går afreste från Haparanda blef ett starkt rägn med hagel, vinden sprang på N.O. med kall luft så att i morse war endast 9 grader och blir på dagen sannolikt icke öfwer 10. Luften är frisk och klar. Höslåtten är nu bärgad och synes öfwer allt blifwa öfwermåttan rik. Till min ledsnad måste jag betjenna att åkrarne icke voro något att skryta af på vägen mellan Björkfors och Uojakala. Gubben Mustapartas, Herrar Burmans och Asplunds i Haparanda dock undantagne, deras åkrar äro wärkligen vackra såsom

såsom Lundströms åkrar här. Gifwe Gud att det goda hoppet nu icke må blifwa bedragit.

Jag väntar hit August i afton och kommer troligen att med honom afresa till Näsby så snart Häggström rest härifrån. Hälsa Biddells samt alla i hemmet

från Din Pappa

J. Bergman Oson.

Mamma hälsar till sin älskade Emil.

Avskrift i 2 ex. Originalet hos Amalia Bergmans sterbhus.
E.L.W.Bergman maj 1930.

1869

Min älskade Emil!

Huru står det nu till med dig, och dina gäster ute på udden? Har du hört af Paul? det är mycket ledsamt för mig, att icke veta något utaf honom, och icke ens kunna skrifva till honom. Sänd bref till mig om något kommer till Stockholm.

Vår resa gick bra, ehuru många voro ganska sjuka, en del af resan. Vi kommo till Näsby tidigt onsdag mårgon. Här ser sorgligt ut, emedan väderleken är så ogynsam som det synes, för årsväxten här är mycket osått för det myckna rägnande och det som är sått, sägs varda skadat. Gud hemsöker menniskorna men de förstå icke Fadrens mening, utan istället vända sig allt mer ifrån Honom då de skulle taga tuktans ris till bättring, och omvändelse till Faders hemmet

Bergbom frågar om du sändt penningar med ~~med~~ Mig, han har lånat ett hundra riksdaler af mig. Han har stort behof af penningar. Han behöfver små sedlar, annars måste han resa till Galéx. Carl hälsar till Bror Emil.

P.S. Du bör noga pröfva varorna som du sänder åt Häggström med andra, ty det är af stor vikt för dem som skola utsälja dem. Tag detta icke illa ty du ser att det är i ditt egitt intresse.

Ännu min kära Emil har jag en sak att bedja dig om. Det kommer en snäll gosse till dig på Contoret vid namn Arvid Rönbäck, hvars far är död. Maria Lassedt har skaffat honom en bokhållar ++

O! huru dyrbar är icke nåda tiden tagom den tils-vara och huru stor förlusten af dess försummande, den alldrig i evighet kan återfås. Här voro träden alldeles svarta då vi kommo, och kona vandrade i skogen där jörden föga uppskjutit några gråsstrån. Ännu hafva de fruktade skarorna af fattigt folk skonatt oss men vi hafva blott varit här tvenne dagar. Detta ställe är det trefligaste som kan finnas, så känner det mig och många. Det vore roligt om du skref ibland till mig och äfven underrättade mig om hemmet på Rosenvik, Måtte de hafva rullgardinerna nere i förmaket, och att de sätta stora tidnings blad bakom gardinerna fast med nålar som vi hadde det förledne år, så och i Carls indre rum, åtminstone för det södra fönstret.

Bästa Emil! om det skulle vid tillfälle kunna sändas hit en -- eller par i skänkare af posselin för mjölk, de skulle kanhända draga ett stop. jag menar, mjölk kannor. man kande ju köpa en liten pärtkorg för deras bevarande och tagas med då någon reser hit. Om det och vore blott en, så vore det bra att få vid tillfälle. Kaffet som sändes hit på sista höst var så däligt, svagt, och med elak smak, så bönderna har sändt det tillbaka som köpt däraf. Det sednaste är ännu icke profvat.

Vi hafva ännu här blott en gånkning tid, så vi äro icke rätt i ordning för sommaren. Helsa hjertligt min god Broder och låt veta när du skrifver huru han mår, och befinnersig.

Sol hafva vi gnappast sett, sedan vi reste från Stockholm.

Helsa Eva och bed henne skrifva till mig så jag får veta huru de hafva det.

Tänk ibland på din Moder
H. B.

Björksfors den 12 juni 1869.

Den 21. Juni 1869.

Min kära Emil!

Nu skrifver jag med fru Sällström
föråt underrätta dig om att en liten
bytta med färskt smör medföljer fra
från Björkfors till ditt hushåll och
det har kunnat få, så skulle hon
taga med sig för min räkning par
laxar från Calix, den ena till Rosen-
vik, och den andra för dig.

Vi trifvas synnerligen väl, ehuru
jag måtte alldeles icke gifva de fattiga
folket, hvilket icke är någon lätt sak,
emedan alla äro lika fattiga, och
hopa sig i skockar kring gården.

Ternstedt och gossarna Bergman
äro nu en vecka på Björkfors. annars
äro här få vargatsioner i det vardag

jag sänker nu 3 byttor smör
en bytta åt dig en åt Henrica
och en åt Fru Brandenburg
med fru Sällström.

liga lifvet. Bergbom håller folket
i tuckt så ordningen synes god,
och de hafva fruktan för honom.
Inom hus är allting bra. Här göres
dagligen kummin ost, som gör betyd=
lig inkomst åt stället. Och i dag koka
vi misost. Carl finner sig så väl
att han föga har lust att återvända
till Stockholm. Ehuru vi hafva flera
gäster här så är stället så storartat
så man knappast vet utaf hvaran=
dra. Jag tror att hela vår familj
med barn, och barnabarn kunde vis=
tas här utan att hindra hvaran, ty men=
niskorna försvinna här, på det storartade
Björkfors. När väderleken det tillåter
skola vi göra små utflygter härifrån
men nu stormar det. Rudins har i
dag farit utföre forsarna på en bråd-
flotta det de ansågo vara roligt.

Har du icke hört något af min kära
Paul. Låt veta när du hör något från
honom. Skulle han komma till Stock
holm så bör han resa hit nu skulle
han nog finna sig väl däraf, när
hans bekanta Ternstedt äfven är på
orten. Våra Stockholms präster skola
i 4 söndagar i rad, hålla Gudstjenst
i Calix Kyrka.

Fru Sällström, som nu kommer till
Stockholm vore det bra, om du kunde
visa henne välvilja och vänlighet, efter
som de äro så tjenstaktiga, och välvilli
med oss, och våra omständigheter här
uppe. Jag har åter fått bref af den
olyckliga Philip.

Hvad jag längtar att få underrättelser
från mina kringströdda barn. Alla
äro dock moderns kära

Helsa Gusten. Morbror är väl nu
rest till Norrge. Farväl. Gud med
Dig.

Helsa morbror hjertligen om han är hemma,

Nu reser jag till Björkfors och har Gossarna Bergman med mig, och Deras Informator.

Näsby den 11. Augusti 1869.

Min kära Emil! Nu skrifver jag i Augusts rum på Näsby, hit jag kommit med vagn förat af hämta dig till Björkfors från Volontair. Men som detta slog fell. och jag hörde af Hummel att du tänkte komma nästa resa med volontär, så skrifver jag nu förat hindra detta ~~totat~~ beslut att gå i fullbordan, ty höst resan dröjer fartygene så länge i hamnarna att deras vistelse i Calix eller Haparanda blifver så kort innan de återvända så du knappt hant resa upp till Björkfors och förat dröja der möjligen någon timma, så vore det mycket bättre att icke alls resa hit upp, det skulle vara som att blott visa sin figur. Till Björkfors resan bör man minst hafva en vecka på sig, om man kan finna något intresse, eller vis hafva sett egendomen, och med en kortare vistelse här är man sjelf orolig, och äfven föroorsakan

andra det samma, hälst som vi tänka
återvända till Stockholm den 28. Augusti.
(härifrån) Och dessutom är då redan allt
höstlikt här, så sjelfva den sköna naturen
icke kan värka något synnerligt intresse
hos någon. Bergbom tänker göra oss
sällskap till Stockholm förat se sig litet
ikring i verlden och hämta, eller samla
sig nyttiga lärdomar för sin hantering.
Bergbom är en ovanlig man, har förkof
rat sig mycket i all väg, gjort många
förbättringar, och är en mera bildad
man, än de flästa som länge studerat
vid Akademien. Och allt detta har han,
ensam på Björkfors förvärfvat sig. Han
läser mycket och tager hvarje tillfälle att in=
hämta något, tillvara. Vi äro mycket
glada att få behålla honom på Björkfors
ty det har varit fråga för honom om
flyttning (hvilket icke får omnämnas),
Emedan han sett andra i samma ställning
som han, ~~tefaf~~ hafva dubbla vilkor

mot honom. Vidare när vi träffas.

Nu hafver jag sakt mina tankar om
din hitresa. Kunde du komma ifrån
på någon vår sommar resa, men
slutet af Augusti månad är det redan
höst här.

Det vore skäl att du köpte upp spann=
mål om den är billig till det behof som
behöfves hit upp, emedan det fruktas för
stigning, emedan man tror att det kommer
att skeppas spanmål till utlandet. Emedan
~~vi hafva~~ dessa kalla nätter nu hafva
förbigått utan att skada åkrarna, hoppas
vi få en god skörd i år här, men än nu
är det icke afgjort om ej de sednare kalla
nätterna komma förn folket hafva skördat.

Gud hjelpe oss i det, så andeligt
som lekamligt bekymmer.

Helsa Gustin och säg honom min
tacksägelse för raderna i Henrikas bref.

Gud med Eder. mamma.

Bränn upp detta.